

ΜΟΡΦΩΤΙΚΟΝ ΙΔΡΥΜΑ ΕΘΝΙΚΗΣ ΤΡΑΠΕΖΗΣ

ΜΙΚΡΟΦΟΤΟΓΡΑΦΗΣΕΙΣ
ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΝ

ΤΙΤΛΟΣ : ΕΘΝΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ Σύνταγμα της Ελλάδος
Ε. 1975

ΤΟΜΟΣ : 22

ΤΕΥΧΟΣ : 12

ΕΤΟΣ : 1975

ΕΚΔΟΤΗΣ : Ε. 1975

ΤΟΠΟΣ : Αθήνα

ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ : Ε. 1975

ΗΜ/ΗΙΑ ΦΟΤΟΓΡ. 1975

ΕΘΝΙΚΗ
ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ

ΕΤΟΣ ΕΒΔΟΜΟΝ—ΦΥΛΛΑΔΙΟΝ ΠΡΩΤΟΝ

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

ΠΕΡΙ ΠΟΙΗΣΕΩΣ

ΙΩΑΝΝΗΣ ΓΩΔΕΝΣ. [βιογραφία] ὑπὸ τῆς Κυρίας Γεωργίας Κατσικογιάνη.
ΑΣΤΡΟΝΟΜΙΑ. ΠΕΡΙ ΠΛΑΝΗΤΩΝ ὑπὸ Γ. Λιανοπούλου Δ. Φ.
ΚΑΙ ΠΑΛΙΝ ΤΟ ΣΙΔΗΡΟΥΝ ΠΡΟΣΩΠΕΙΟΝ ἔκ τοῦ Ἰταλικοῦ.
ΑΔΕΣ. ΡΙΖΟΣ ΡΑΓΚΑΒΗΣ· βιογραφικαὶ σημειώσεις P. Pradier Foderè.
ΠΕΡΙ ΜΩΑΜΕΘΑΝΙΚΗΣ ΛΑΤΡΕΙΑΣ ὑπὸ Θ. Ι. Μοσχούλα.
ΠΕΡΙΓΗΓΗΣΙΣ· ΠΕΡΙΓΗΓΗΣΙΣ ΕΙΣ ΑΥΣΤΡΑΛΙΑΝ· μετάφρασις Π. Σ.
ΦΥΣΙΚΗ ΙΣΤΟΡΙΑ. Ὁ Πελεκάν.
ΤΑ ΜΥΣΤΗΡΙΑ ΤΟΥ ΣΕΡΑΪΟΥ. Η ΝΑΟΥΡΑ ὑπὸ τῆς Mme Olympe Andouard.
ΤΑ ΚΑΤΑ ΤΟ ΔΙΑΣΤΗΜΑ ΕΝΟΣ ΛΕΠΤΟΥ ΜΕΤΑ ΤΟ ΜΕΣΟΝΥΚΤΙΟΝ ὑπὸ
Σαμουήλ.
ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑΙ. Φαέθων· ποίημα Ι. Καμπούρογλου. — ΤΟ ΜΗΛΟΝ ΤΗΣ ΕΡΙΑΔΟΣ,
ποίημα Α. Προβελεγίου.
ΠΟΙΗΣΕΙΣ.—ΑΓΩΝΙΑ, Ἀχιλλέως Παράσχου.—ΤΟ ΑΣΤΡΟΝ, Ἀγγέλου Βλάχου.—
Η ΑΝΑΧΩΡΗΣΙΣ, Π. Μ.
ΧΡΟΝΙΚΑ.—ΑΝΕΚΔΟΤΑ.—ΔΥΣΙΣ αἰνίγματος.—ΑΙΝΙΓΜΑ Α΄.
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ. ΕΡΩΤΙΚΟΝ ΔΡΑΜΑ μυθιστόρημα Σαβερίου δὲ Μοντεπέν.—Ο ΥΙΟΣ
ΤΟΥ ΔΙΑΒΟΛΟΥ. Μυθιστόρημα Παύλου Φεβάλ. Μεταφράσις Α. Σκαλίδου.
ΕΙΚΟΝΕΣ. Οἱ Πελεκάνες.

ΕΙΔΟΠΟΙΗΣΕΙΣ.

Οἱ προμηθεύοντες 10 συνδρομητὰς εἰς τὴν Ἐθνικὴν Βιβλιοθήκην προπληρώνον-
τας τὴν εἰσηλωτὴν συνδρομὴν τῶν λαμβάνουσιν ἐπὶ ἐν ἔτος αὐτὴν δωρεάν.

Οἱ ἀλλάσσοιτες διωμοτὴν συνδρομηταὶ οφείλουσι γὰρ εἰδοποιῶσιν ἀεγγράφως
τὴν διεύθυνσιν περὶ τούτου, ἵνα γνωρίσῃ ποῦ πρέπει γὰρ στέλλῃ τὰ φυλλάδια· εἰ
δὲ μὴ τὰ ἀπολεισθέντα ἀναπληροῦνται ἀντὶ λεπτῶν 75 ἕκαστον.

ΟΥΔΕΙΣ τῶν ἐν ταῖς Ἐπαρχίαις γίνεται συνδρομῆς, ἀν δὲν πέμψῃ συγχρότως
τῇ αἰτήσει καὶ τὸ ποσὸν τῆς ἐτησίας συνδρομῆς.

ΗΛΣΑ ἐπιστολὴ μὴ ἀπηλλαγμένη ταχυδρομικῶν τελῶν εἶναι ἀπαράδεκτος.

Αἱ ἐπιστολαὶ ἐπιγράφονται οὕτω:

Πρὸς τὴν διεύθυνσιν τοῦ περιωδ. συγγράμ. «Ἐθνικὴ Βιβλιοθήκη» Εἰς Ἀθήνας.

Αἱ περιέχουσαι χρήματα ἐπιστολαὶ πρέπει γὰρ στέλλωνται ἐπὶ συστάσει.

Αἱ συνδρομαὶ ἀρχοῦνται ἀπὸ τῆς 1 Μαρτίου 1872 καὶ λήγουσι τὴν 30 Φεβρουα-
ρίου 1873.

ΕΤΟΣ ΕΒΔΟΜΟΝ

ΕΘΝΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ

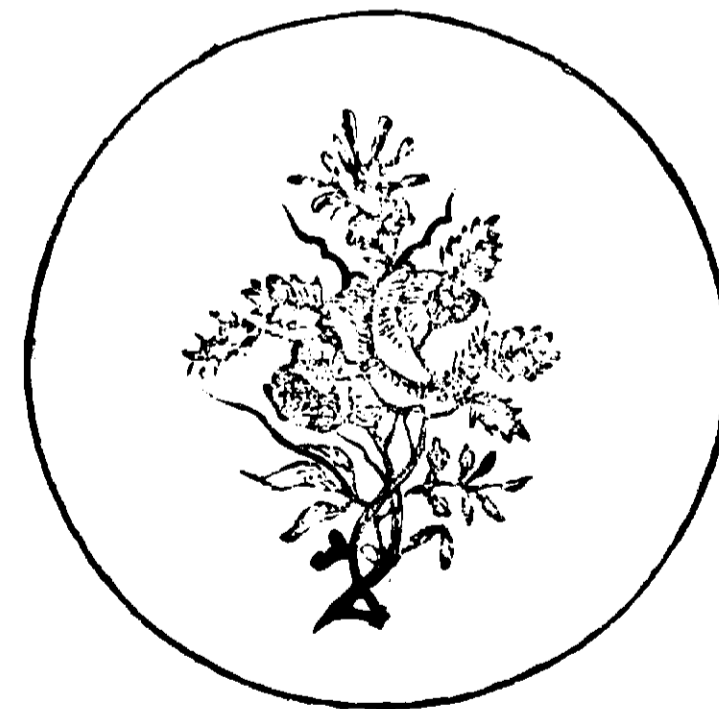
ΣΥΝΤΡΑΜΜΑ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΝ

ΕΚΔΙΔΟΜΕΝΟΝ ΑΠΑΞ ΤΟΥ ΜΗΝΟΣ.

ΥΠΟ

ΝΙΚΟΛΑΟΥ ΜΑΤΑΡΑΓΚΑ

Ἐν συμπράξει διαφόρων λογίων.

ΑΘΗΝΗΣΙ.

ΕΚ ΤΟΥ ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟΥ
ΓΑΙΣΣΟΥ

ΕΠΙ ΤΗΣ ΔΙΑΣΤΑΥΡΩΣΕΩΣ ΤΩΝ
ΟΔΩΝ ΜΟΥΣΩΝ ΚΑΙ ΛΕΚΑ

ΦΙΛΟΛΟΓΙΑ

- Περὶ Δήμων καὶ Δημάρχων, παρὰ τοῖς ἀρχαίοις Ἀθηναίοις, σελ. 444.
 Μελέται ἐπὶ τῶν Ἑλλήνων τραγικῶν (ὑπὸ N. Patin) Εὐριπίδου, Ἰφιγένεια ἐν Αἰλίδι, σελ. 289, 345.
 Περὶ θουσιῶν, παρὰ τοῖς Ἑθνικοῖς, σελ. 269, 449.
 Περὶ Κατάρτας παρὰ τοῖς ἀρχαίοις Ἑλλησι, σελ. 441.

ΑΣΤΡΟΝΟΜΙΑ

- Περὶ Πλανητῶν σελ. 6.
 Περὶ Κομητῶν σελ. 84.

ΚΑΛΛΙΤΕΧΝΙΑ

- Περὶ μουσικῆς. Χοροὶ τῶν ἀρχαίων Τραγωιδῶν. Οἱ μουσικοὶ ἐν Ῥώμῃ.—Τὰ ὄργανα κατὰ τὸν 15. 17. 18. καὶ 19. αἰῶνα.—Τὸ πρῶτον βιολίον.—Τὸ πρῶτον κλειδοκύμβαλον, σελ. 1, 44.

ΙΣΤΟΡΙΚΑ ΠΕΡΙΕΡΓΑ

- Τὸ Σιδηροδὸν προσωπεῖον, σελ. 42.
 Ἡ ἱερακοθηρία κατὰ τὸν μεσαιῶνα, σελ. 60.
 Τινὰ περὶ Λαχείων, σελ. 446.
 Θωμάς Γρέϋ, ἐφευρέτης τοῦ σιδηροδρόμου, σελ. 446.
 Τύλλερ ἢ Στεγαστής, σελ. 201.
 Περὶ Πόλκας, σελ. 245.
 Ἡ Καρλόττα Κορδαὶ καὶ ἡ δουλοπρονία τοῦ Μαρσ, σελ. 300.
 Μαρτίνος Φαλιέρος, σελ. 349.
 Τὸ Χριστούγεννα. Πόθεν ἤρξατο ἡ τῶν Χριστουγέννων ἑορτή, σελ. 355.
 M. P. Alban. Σκίψεις ἐλευθέρου σκοπευτοῦ. Ἐπεισόδιον τῆς πολιορκίας τῶν Παρισίων, σελ. 409, 445.
 Λαί; (κατὰ τὸν Debay) σελ. 423.

ΜΕΛΕΤΑΙ

- Μιλσοά, σελ. 44, 85.
 Ἡ Βεατρίκη τοῦ Δάνιου, σελ. 426.
 Τὸ ἐμβατήριον τοῦ Ριέγου καὶ οἱ ποιηταὶ αὐτοῦ, σελ. 492.
 Περὶ Βύρωνος καὶ Βυρωνισμοῦ, σελ. 331, 387.
 Ὁ Μεσσίας καὶ ἡ Μεσσίας, ποίημα Κλοπστόκ, σελ. 425.
 Ἡ Νύμφη τῆς Μεσσίας, σελ. 427,

ΒΙΟΓΡΑΦΙΑΙ

- Ἰωάννης Γόδενς, σελ. 4.
 Ἄλεξ. Ρίξος Ῥαγκαδῆς (P. Pradier Fodéré) σελ. 44.
 Οὐγκος Φόσκολος, σελ. 879.
 Λουίζα Κολλέ, σελ. 455.

ΠΕΡΙΗΓΗΣΕΙΣ

- Περιήγησις εἰς Αὐστράλιαν (1867—1868) σελ. 48.
 Ἡ Ῥώμη ὑπὸ Σατωβριάν, σελ. 94, 430.
 Ἐπιστροφή τῆς εἰς τὸν Βόρειον Πόλον Γερμανικῆς ἀποστολῆς, σελ. 444.
 Ἐκδρομαὶ εἰς τὰ Νοτιοανατολικά τῆς Ἀμερικῆς ἢ Θηρευτικαὶ διηγήσεις, ὑπὸ W. Baldwin, σελ. 237, 275, 398.

ΠΘΗ ΚΑΙ ΕΘΙΜΑ

- Περὶ Μισσηθωνικῆς λατρείας, σελ. 46, 51, 138, 209, 259.
 Περὶ ἐκπαιδεύσεως παρὰ Σίναις καὶ Ἰνδοῖς, σελ. 358.

ΕΙΚΟΝΕΣ ΚΑΙ ΧΑΡΑΚΤΗΡΕΣ

- Τὰ κατὰ τὸ διάστημα ἐνὸς λεπτοῦ μετὰ τὴν μεσονύκτιον, σελ. 28.
 Μεταξὺ δύο γυναικῶν, σελ. 414.
 Ἰδιοτροπία: ἐν τῇ τελευταίᾳ στιγμῇ τῆς ζωῆς, σελ. 462.
 Ὁ ἔρως ὕναιρος, σελ. 465.

ΔΡΑΜΑΤΑ

- Σαίξπηρ. Ὁ Ἐμπόρος τῆς Βενετίας, σελ. 476, 222, 280, 314.

ΤΟΠΟΓΡΑΦΙΑΙ

- Κωνσταντινουπόλεως Γλυκέα Ὑδάτα, σελ. 469.
 Τσαμίον Σουλτάν Μαχμούτ τοῦ Β' σελ. 483.

ΔΙΗΓΗΜΑΤΑ

- Τὰ Μυστήρια τοῦ Σεραίου. Ἡ Ναουρά (M^o. Olymphe Andouard) σελ. 24.
 Ἀμερικανικὴ Ἐκδίκησις, σελ. 55.
 Ἡ Ποιμενία τῶν Ἄλπειων (ὑπὸ Μαρμοντέλλου) σελ. 69, 108.

- Ἐκδίκησις Ὀθωμανίδος (Par M^c O. Andouard) σελ. 75.
 Ὁ Δημοδιδάσκαλος τοῦ χωρίου Κουβερὸν, σελ. 95, 133.
 Ἡ Σκιά (διήγημα Anderson) σελ. 102.
 Ραφαήλ καὶ Φορναρίνα, ὑπὸ Mery, σελ. 147, 164, 229, 267, 337, 373.
 Ὁ Μικρὸς μαῦρος κύων, σελ. 153.
 Ἡ Ἀχαριστία (Ἀνατολικὸν διήγημα) σελ. 180.
 Συναγὴ πρὸς Γάμον, σελ. 188, 218.
 Δεσποινὶς Δελαφάιλ ὑπὸ Φ. Σουλιέ, σελ. 204, 256.
 Ὁ Ἰσὸς τῆς Δρυὸς (Hegésiphe Moreau) σελ. 294.
 Ὁ Ἀπηγγονισμένος τῆς Περόσσης (A. Doumas fils) σελ. 318, 334.
 Οἱ ἐλέφαντες (τέλος) σελ. 322.
 Δύσκολον συνοικέσιον, ὑπὸ Moreli, σελ. 352.
 Ἡ εὐτυχία καὶ ἡ Δυστυχία (διήγημα ἀλληγορικόν) σελ. 391.
 Ἡ ἐρυθρόχειρ ἐρωμένη, σελ. 427, 379
 Ἀθῶος καταδικασθεὶς, ἐκ τῶν ἀπομνημονευμάτων ἐνὸς ἀλλοῦ σελ. 429.
 Αἱ εἰδήμοι ἀδελφαί, σελ. 472.

ΠΟΙΗΣΕΙΣ

- Ἀγωνία, σελ. 33.
 Ἐὸ ἄστρον, σελ. 34.
 Ἡ ἀναχώρησις σελ. 34.
 Ὁ Γοργὸς Ἰέραξ (ἀμερικανικὴ παράδοσις) σελ. 76, 117.
 Ἡ ἐπάνοδος, σελ. 80.
 Τῆ φιλιότη Α. σελ. 80.
 Ἄσμα ἐκ τοῦ Δράματος «Κρήτες καὶ Βεννετοί», σελ. 100.
 Εἰς αὐτοκτονήσαν νεάνιδα, σελ. 195,
 Ἡ Μυρτιά, σελ. 160.
 Εἰς Ταινίαν σελ. 160.
 Ἄσμα δειλοῦ ἐρατοῦ, σελ. 198.
 Ἄσματιον Πετράρχου, σελ. 199.
 Διατί νὰ μὴ εἶμαι ἀναίσθητος; σελ. 246.
 Ὁρατίου ἠθάι (ἐκ τοῦ Λατινικοῦ) σελ. 247.
 Ἡ Ἀπάτη μου, σελ. 247.
 Ὁ Ἀσκητὴς τῆς Ἀγάπης (κατὰ τὸ Γερμανικὸν τοῦ Strach Witz) σελ. 268,
 Εἰς Πύρραν (κατὰ τὸ Λατινικόν) σελ. 268.
 Εἰς νεάνιδα, σελ. 326.
 Ἐλεγεία, σελ. 327.
 Αἰῶνα ζ' ἡ κηπέρις τὸ ρόδον ὄραν μίαν, σελ. 327.
 Ἄσμα ναυτικόν, σελ. 358.
 Τὸ Κοιμητήριον, σελ. 407.
 Τῆ Ἀγνώστῳ μοι, σελ. 440.
 Εἰς τὴν Μητέρα μου, σελ. 440.
 Εἰς Ἐκείνην, σελ. 440.
 Ἐλθέ, σελ. 476.
 Εἰς τὴν γηράστειον κόνα μου, σελ. 476.
 Πρὸς τὴν ἀηδόνα, σελ. 477.
 Τὸ ὄνειρόν μου διελύθη, σελ. 477.

ΔΙΑΦΟΡΑ.

- Περὶ μακροβιότητος, σελ. 59.
 Ὁ περιπλανώμενος Ἰουδαῖος, σελ. 66.
 Τὰ κατὰ τὴν αἰγυμάλωσαν Φ. Φίλωνος καὶ Α. Λεοναρδίδου, σελ. 121, 171, 419.
 Προφητικὴ δύναμις τῆς ψυχῆς, σελ. 167.
 Περὶ τῆς διαφύσεως τῆς ψυχῆς τῶν ζώων ἀπὸ τῆς τῶν ἀνθρώπων, σελ. 185, 215, 264.
 Ἡ εὐτυχεστέρα ἐποχὴ τῆς ζωῆς (ἐκ τοῦ Ῥωστικοῦ) σελ. 227.
 Ἡ ἐπύριον τοῦ θανάτου, σελ. 242.
 Περὶ ἐμβολῆς, σελ. 286.

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑΙ.

- Φιέθων, ποίημα I. Καμπουρόγλου:—Τὸ Μήλον τῆς Ἐρίδος ποίημα Α. Προβελεγιῶν σελ. 34,
 Πλατωνικοὶ διάλογοι. — Γοργίας. — Γραμματικὴ τῆς Ἰταλικῆς γλώσσης. — Ἀηδῶν καὶ Ἴον. — Λυκαυγῆς. — σελ. 326.
 Ἀττικὸν ἡμερολόγιον Εἰρηναίου Ἀσωπίου, σελ. 357.
 Πρώτη καὶ Μῆτη ἐκπαίδευσις, ὑπὸ Κ. Ξανθοπούλου. — Περὶ τῶν προνομίων τοῦ στέμματος καὶ ἰδίᾳ τῆς διαλύσεως τῆς Βουλῆς, ὑπὸ I. Κρεστενίτου. — Ὁ Ἄρχων τοῦ Ὀλύμπου Ἰωάννης Καταλλάνος, δράμα. καὶ Λυρικαὶ ποιήσεις M. Κουτούδαλη, σελ. 438.
 Ἡ Φωνὴ τῆς καρδίας μου, λυρικὴ συλλογὴ Δημητρίου Καμπουρόγλου. — Λυκόφως, ὁμοίως, Α. Α. Δ. σελ. 479.

ΕΠΙΦΥΛΛΙΣ

- Χρονικά, σελ. 35, 156, 194, 362, 401, 435, 478.

- ΠΟΙΚΙΛΙΑ καὶ ΑΝΕΚΔΟΤΑ.
 39, 199, 247, 328, 406.

ΑΙΝΙΓΜΑΤΑ καὶ ΓΡΙΦΟΙ.

- 40, 80, 120, 160, 200, 248, 328, 368, 408,

ΑΝΘΩΝ.

- 248, 327, 408.

ΕΙΚΟΝΟΓΡΑΦΙΑΙ.

- Πελεκάνες, σελ. 23.
 Ἰερικοθηρία, σελ. 64.
 Γλυκέα ὕδατα τῆς Ἀσίας ἐν Κωνσταντινουπόλει, σελ. 100.
 Τσαμίον Σουλτὰ, Μπαγμὸς τοῦ Β'. σελ. 153,
 Θήρα Κροκοδείλων, σελ. 277.
 Καρλόττα Κορδαί, σελ. 301.

ΕΘΝΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ

ΜΗΝΙΑΙΟΝ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΝ ΣΥΓΓΡΑΜΜΑ

ΕΚΔΙΔΟΜΕΝΟΝ ΥΠΟ

ΝΙΚΟΛΑΟΥ ΜΑΤΑΡΑΓΚΑ

ΕΤΟΣ ΕΒΔΩΜΟΝ. ΦΥΛΛ. Α΄.

ΜΑΡΤΙΟΣ 1872.

ΠΕΡΙ ΜΟΥΣΙΚΗΣ

Οι χοροὶ τῶν ἀρχαίων τραγωδιῶν· — Οἱ μουσικοὶ ἐν Ῥώμῃ. — Τὰ ὄργανα κατὰ τὸν ιβ΄, ιγ΄, ιδ΄, καὶ ιε΄ αἰῶνα. — Τὸ πρῶτον βιολίον. — Τὸ πρῶτον κλειδοκύμβαλον κτλ.

Ἡ μουσικὴ μετὰ τὴν ἀρχιτεκτονικὴν εἶναι ἡ ἀρχαιότερα τῶν τεχνῶν. Συγγραφεῖς τινες δικτείνονται ὅτι ἔλκει τὴν καταγωγὴν αὐτῆς ἐξ Αἰγύπτου, τῆς κοιτίδος πασῶν τῶν φιλοσοφιῶν, τῶν τεχνῶν καὶ θρησκειῶν.

Οἱ Ἕλληνες θεωροῦσιν ἐφευρέτην τῆς μουσικῆς τὸν Ἑρμῆν. Ποιηταὶ τινες διισχυρίζονται ὅτι ὁ Κάδμος διασωθεὶς ἐκ τῆς αὐλῆς τοῦ βασιλέως τῆς Φοινίκης ἔφερε μεθ' ἑαυτοῦ ἐν Ἑλλάδι τὴν μουσικὴν Ἄρμονίαν· διότι, ὡς γνωστὸν, κατὰ τὴν μυθολογίαν ὁ Κάδμος ἦλθεν εἰς τὴν Ἑλλάδα μετὰ τῆς θυγατρὸς αὐτοῦ Ἄρμονίας, ὅπερ, βεβαίως, οὐδὲν ἄλλο σημαίνει ἢ ὅτι ἐκομίσαστο ἐν Ἑλλάδι τὴν μουσικὴν. Ὁ Πλούταρχος θεωρεῖ πατέρα τῆς μουσικῆς τὸν Ἀμφίωνα καὶ Ἀπόλλωνα. Τοὺς θεοὺς τούτους ἐφευρέτας διεδέχθησαν ὁ Χείρων, ὁ Δημόδοκος, ὁ Ἑρμῆς καὶ ὁ Ὀρφεύς. Ἐπειτα ὁ Φεκίνιος καὶ ὁ Τέρπανδρος, σύγχρονοι τοῦ Λυκούργου, ἐκανόνισαν τὴν μουσικὴν καὶ κατὰ τινες συγγρα-

[ΕΘΝΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ].

φεῖς, ἐφεῦρον τοὺς πρώτους ῥυθμούς. Τέλος ὁ Θαλῆς καὶ ὁ Θάμης θεωροῦνται δικαίως ὡς οἱ πρῶτοι ἐφευρέται τῆς καθαρῶς ὀργανικῆς μουσικῆς, ἐπειδὴ ἡ φωνητικὴ, ὡς εὐκόλως ἐννοεῖ τις, προηγήθη τῶν ὀργάνων τῶν κατασκευασθέντων ἐκ καλάμου, ξύλου, λεπῶν ἰχθύων, κεράτων βοῆς καὶ μετ' ἄλλων.

Οἱ μεγάλοι οὗτοι μουσικοὶ ἔζων πρὸ τοῦ Ἰομήρου, ἤτοι δεκαπέντε περίπου αἰῶνας πρὸ Χριστοῦ. Ὁ ἐξ Ἑρμιόνης Λάσος, ὁ Μελανιππίδης, ὁ Φιλόξενος, ὁ Φρόνις, ὁ Ἐπίγονος, ὁ Λύσανδρος, ὁ Σίμικος καὶ Θεόδωρος ἐτελειοποίησαν τὴν ὑψηλὴν αὐτὴν τέχνην, ἣτις παρὰ τοῖς Ἀσσυρίοις, Μήδοις καὶ Αἰγυπτίοις, εἶχε προῆθι μέχρι τοῦ βαθμοῦ ἐκείνου τῆς ἀναπτύξεως, εἰς ὃν οἱ νεώτεροι οὐδέποτε ἴσως θέλουσι πλησιάσει. Ἀληθῶς, ὅταν τις ἐπισκέπτεται τὰ ἐν Μέμφιδι, Σούσοις καὶ Ἐκβατάνοις ἐρείπια, ἐκπλήσσει ἀναλογιζόμενος τὴν δύναμιν τῶν ὀργάνων, ἅτινα διέχεον κύματα ἀρμονίας ὑπὸ τοὺς ἀπείρους θόλους τῶν καθιερωμένων τοῖς θεοῖς ναῶν καὶ τῶν διὰ τοὺς βασιλεῖς προωρισμένων ἀνακτόρων.

Ὁ Λάσος πρῶτος συνέγραψε περὶ μουσικῆς κατὰ τοὺς χρόνους Δαρείου τοῦ Ἰστάσπου. Ὁ Ἐπίγονος ἐφεῦρε ὄργανον τεσσαρακοντάχορδον ἐπικληθὲν παρ' αὐτοῦ Ἐπιγονεῖον. Ὁ Σίμικος ἐφεῦρε ἕτερον τριακονταπεντάχορδον ἐπικληθὲν ἐπίσης παρ' αὐτοῦ Σιμικεῖον. Ὁ Θεόδωρος ἐτελειοποίησε τὸν αὐλὸν προσθέσας νέας ὁπᾶς· καὶ ὁ Τιμόθεος τὴν λύραν,

προσθεῖς αὐτῇ νέαν χορδὴν· ἕνεκα τοῦ ὁποῖου ἐπεβλήθη αὐτῇ πρόστιμον παρὰ τῶν Λακεδαιμονίων.

Τὰ ὄργανα παρὰ τοῖς Ἀρχαίοις διηροῦντο εἰς ἔγχορδα, ἐμπνευστὰ καὶ πληκτὰ. Τὰ ἔγχορδα ὄργανα τῶν ἀρχαίων ἦσαν ἡ λύρα, τὸ ψαλτήριον, τὸ τρίγωνον, ἡ σάμβουζ, ἡ κιθάρα, ἡ μαγὰς, τὸ τρίγωνον, ἡ βάρβιτος, ἡ χελώνη, τὸ σιμίκιον κτλ.

Πάντα δὲ ταῦτα ἐκρούοντο ἢ διὰ τῆς χειρὸς, ἢ διὰ τοῦ πλήκτρου, ὅπερ ἦτο εἶδος τόξου, ὡς παρ' ἡμῖν σήμερον.

Τὰ ἐμπνευστὰ ὄργανα ἦσαν ὁ αὐλός, ἡ σύριγξ, ἡ σάλπιγξ, τὸ κέρας καὶ τὰ ὑδραυλικά ὄργανα.

Τὰ πληκτὰ ἐκαλοῦντο τύμπανον, κύμβαλον, κροτάλιον, κώδων, κρόταλον καὶ σεῖστρον.

Ὁ Ἀθήνσιος ἀναφέρει ὅτι παρὰ τοῖς Μήδοις, Αἴγυπτίοις καὶ παρ' αὐταῖς ταῖς Ἑλληνικαῖς Δημοκρατίαις ἅπαντες οἱ τε θεῖοι καὶ ἀνθρώπινοι νόμοι, πᾶσαι αἱ πρὸς ἀρετὴν προτροπικαὶ νοθεσῖαι, αἱ περὶ θεῶν καὶ ἀνθρώπων γνώσεις, ἡ ζωὴ καὶ αἱ πράξεις ἐνδόξων ἀνδρῶν ἦσαν γεγραμμένα ἐμμέτρως καὶ ἐψάλλοντο δημοσίᾳ ὑπὸ τῶν χορῶν, πρὸς τὸν ἦχον τῶν ὀργάνων. Οἱ νομοθέται καὶ βασιλεῖς δὲν εὔρον μέσον δραστηριώτερον τῆς μουσικῆς ὅπως ἐντυπώσωσιν εἰς τὸ πνεῦμα τῶν ἀνθρώπων τὰς ἀρχὰς τῆς ἠθικῆς καὶ τὴν γνῶσιν τῶν δικαιωμάτων καὶ χρεῶν τῶν.

Ἐκτὸς τούτου οἱ τῆς ἀρχαιότητος συγγραφεῖς διαφωνοῦσι πολὺ πρὸς ἀλλήλους περὶ τῆς φύσεως, τοῦ ἀντικειμένου, τῆς ἐκτάσεως καὶ τῶν μερῶν τῆς μουσικῆς, καὶ ἐν γένει διδουσιν εἰς τὴν λέξιν ταύτην σημασίαν ἐκτενεστέραν τῆς ὑπολειπόμενης αὐτῇ σήμερον· διότι συμπεριελάμβανον ὑπὸ τὸ ὄνομα τῆς Μουσικῆς τὸν χορὸν, τὸ ᾄσμα, τὴν ποίησιν καὶ ἐπιστημῶν. Ὁ Ἑρμῆς ὀρίζει τὴν μουσικὴν γνῶσιν τῆς τῶν πάντων τάξεως. Τοιαύτη δὲ ἦτο ἐπίσης καὶ ἡ ἰδέα τοῦ τε Πλάτωνος καὶ Πυθαγόρα. Ὁ πρῶτος ἔλεγεν ὅτι τὸ πᾶν ἐν τῷ κόσμῳ εἶναι ἡ μουσικὴ, ὁ δὲ δεύτερος ἐβεβαίωσεν τοὺς μαθητὰς του ὅτι ὁ καλλίτερος φιλόσοφος εἶναι ἐπίσης καὶ ὁ καλλίτερος μουσικός. Κατὰ τὸν Ἡσύχιον οἱ Ἀθηναῖοι συμπεριελάμβανον ὑπὸ

τὸ ὄνομα τῆς μουσικῆς πᾶσας τὰς τέχνας. Οἱ ποιηταὶ καὶ μετ' αὐτοὺς φιλόσοφοι τινες εὐφυῶς διέδωκαν, ὅτι ἡ μουσικὴ ἐξημέρου τὰ ἦθη καὶ ἀφώπλιζε τὰ κακὰ πάθη· ὁ μῦθος τοῦ Ὀρφέως ὑποτάσσοντος τῇ δυνάμει τῶν χορδῶν τῆς λύρας τοῦ τὴν θηριωδίαν τῶν τίγρεων, τῶν λέοντων καὶ πανθῆρων, ἦτο ἡ μυστηριώδης καθιέρωσις τοῦ κράτους τῆς μουσικῆς ἐπὶ τῶν ἀνθρώπων καὶ ἐπ' αὐτῶν τούτων τῶν ζώων. Ἀλλ' οἱ ποιηταὶ δὲν εἶναι φιλόσοφοι, καὶ πάντες οἱ φιλόσοφοι δὲν εἶναι ἠθικολόγοι. Ἡ Θαυμασία αὕτη ἐπιφάνησις τῆς μουσικῆς ἐπὶ τῆς ψυχῆς καὶ ἐπὶ τῶν ἀνθρώπων παθῶν, οὐδ' ὑπάρχει οὐδ' ὑπῆρξε ποτε. Οἱ Ἕλληνας, αἵτινες ἔδωκάν πως καὶ δευτέραν ἀρχὴν εἰς τὴν ὑπὸ τοῦ Χειρῶνος καὶ Δημοδόκου καλλιεργηθεῖσαν τέχνην, δὲν ἔπαυσαν ἐπὶ δεκατέσσαρας αἰῶνας ν' ἀλληλοσφάζονται· ὁ ἐμφύλιος πόλεμος ἦτο ἡ κανονικὴ κατὰστασις τῶν Ἑλληνικῶν δημοκρατιῶν· καὶ καθ' ἣν στιγμὴν αἱ τάφροι τῆς Πελοποννήσου καὶ τῆς Ἀττικῆς ἔπαυσαν ποτιζόμεναι ἐκ τοῦ αἵματος τῶν πολιτῶν τῶν Ἀθηνῶν, τῆς Σπάρτης, τῶν Θηβῶν καὶ Κορίνθου ἢ ἐλευθερία κλονισθεῖσα, ἐπὶ τέλους ἀπεδήμησε μετὰ τῆς μουσικῆς τῆς ὁποίας ἀπέπνεε τὰς ἠρωϊκὰς μανίας. Οἱ Ἑβραῖοι, οὓς δὲν εἴμεθα τόσον ἄφρονες ὥστε νὰ παραβάωμεν πρὸς τοὺς Ἕλληνας, οἱ Ἑβραῖοι, οἵτινες εἶχον διδαχθῆ παρὰ τῶν Αἴγυπτίων, ἀρχαίων αὐτῶν κυρίων, ν' ἀγαπῶσι καὶ καλλιεργῶσι τὴν μουσικὴν καὶ αἵτινες ἰδιαζόντως κατεγίνοντο πρὸς τελειοποίησιν τῶν ῥυθμῶν, τῶν ἀσμάτων καὶ ὀργάνων τοῦ ναοῦ τῆς Ἱερουσαλὴμ καὶ τῶν ἀνακτόρων τοῦ Σολομῶντος καὶ τῶν διαδόχων του, οἱ Ἑβραῖοι νικῶντες ἦσαν οἱ μᾶλλον ἀδυσώπητοι καὶ σκληροὶ ἐχθροί. Ἐν τούτοις δὲν δυνάμεθα νὰ εἴπωμεν ὅτι ἦσαν τοιοῦτοι πάντοτε. Οἱ Ἴταλοὶ κατὰ τὸν μεσαίωνα ἦσαν οἱ μόνον ἐν Εὐρώπῃ μουσικοὶ καὶ φρίσσει τις ἔτι καὶ νῦν ἐν τῇ διηγήσει τῶν αἱματηρῶν προγραφῶν, τῶν φρικωδῶν διαμαχῶν μεταξὺ Οὐέλφων καὶ Γιβελίνων, Καπουλέτων καὶ Μοντεγγίων. Τί πρέπει νὰ συμπεράνωμεν ἐκ τούτου; ὅτι ἡ μουσικὴ δὲν ἔχει ἡ ἀσθενῆ ἐπιφάνησιν ἐπὶ τῆς ψυχῆς τῶν εἰς βαθμὴν τινα πολιτισμοῦ προελθόντων ἀνθρώπων· ὅτι λέων

πειναλέος, ὅτι ἀχαλίνωτον πλῆθος δὲν δύνανται νὰ κατευνασθῶσι καὶ ἀφοπλισθῶσι διὰ τῶν χορδῶν λύρας καὶ ὑπ' αὐτοῦ ἔτι τοῦ Ὀρφέως κρουομένης· καὶ ὅτι ὀρχήσ-ρα ἀποτελουμένη ἐκ τρισχιλίων μουσικῶν καὶ ἂν ἔτι διευθύνετο ὑπ' αὐτοῦ τοῦ Στάουρος βαδίζοντας εἰς τὰς ἐρήμους τῆς Λυβίας ἢ ἐπὶ τῶν πλατειῶν τῶν Παρισίων ἐν ἡμέρᾳ ἐπαναστάσεως, ἦθελε κατασπαραχθῆ ὑπὸ τῶν ὀνύχων εἴτε τοῦ λέοντος ἢ τοῦ μανιώδους ὄχλου.

Μενέτωσαν λοιπὸν ἐλεύθεροι οἱ συγγραφεῖς, οὓς ἐπιτραπήτω ἡμῖν ν' ἀποκαλέσωμεν κόλακας καὶ ὑπερέτας τοῦ λαοῦ, νὰ κραυγάζωσιν ὅτι ἡ μουσικὴ ἐπενήργησε θαυμασίως ἐπὶ τῆς ἠθικῆς τῶν ἀστυκῶν λαῶν. Τὸ καθ' ἡμᾶς, συμβουλευόμενοι τὴν πείραν καὶ τὰς παρατηρήσεις ἡμῶν λέγομεν ὅτι ἡ μουσικὴ οὐδεμίαν πώποτε ἐγκληματικὴν ῥοπὴν μετέβαλε, οὐδὲν ἐκδικητικὸν αἶσθημα ἀπέτρεψεν. Οἱ νῦν ἀνθρωποὶ εἰσὶν αὐτοὶ οὗτοι οἱ πάντοτε ὄντες. Ὁ Νέρων, παρατηρῶν ἐκ τῶν παραθύρων τῶν ἀνακτόρων του τὴν ἦν ἐν Ῥώμῃ ἠναψε πυρκαϊάν, ἐψάλλεν διὰ τῆς λύρας του τὴν καταστροφὴν τῆς Τρωάδος· καὶ ὁ Ἡρόστρατος πρὶν ἢ πυρπολῆσαι τὸν ἐν Ἐφέσῳ ναὸν τῆς Ἀρτέμιδος αὐτοσχεδιάζεν ἄσματα πρὸ τῶν στοῶν τοῦ οἰκοδομήματος, ὅπερ προὔτιθετο νὰ καταστρέψῃ. Προχθὲς ἔτι ἐν τῇ πρωτεύουσῃ αὐτῇ τῆς Γαλλίας ὅπου ὁ πολιτισμὸς καὶ τὰ φῶτα προῆλθον εἰς τὸν ἀνώτατον πῦρ ἀναπτύξεως αὐτῶν βαθμῶν ἐν τῷ ἦχῳ τῆς μουσικῆς τὸν Μασσαλιωτικὸν παιανίζουσης ἐτίθετο τὸ πῦρ εἰς τὰ λαμπρότερα τῶν Παρισίων οἰκοδομήματα καὶ τὸ αἶμα ἐρρεεν ἄφθονον ὑπὸ τοὺς πόδας τῶν μανιωδῶν ὑπερμάχων τοῦ Δήμου.

Ἡ Μουσικὴ, ὡς πράκτωρ, οὕτως εἶπεν, πολιτισμοῦ, ὡς μέσον συμφιλώσεως καὶ ὁμοφροσύνης εἶνε αὐτόχρημα ψεύδος· ἀλλ' ἡ μουσικὴ ὡς τέχνη, ὡς ἐπιστήμη, εἶνε μίξ τῶν ἐπιτυχστερῶν κτήσεων τῆς ἀνθρωπίνης εὐφυΐας καὶ προσεγγίζει τὸν ἐξῆριστον τοῦ ἀπείρου πρὸς τὰς παρθενικὰς τέρψεις τῆς οὐρανίας αὐτοῦ πατρίδος.

Αἱ τῶν Ἑλλήνων δραματικαὶ παραστάσεις περιεῖχον τοὺς χορούς, αἵτινες συνεδέοντο μετὰ τῆς κυρίας πράξεως. Αἱ τραγωδίαὶ τοῦ Εὐριπίδου καὶ Σοφο-

κλέους ὡς καὶ τινες τῶν κωμωδιῶν τοῦ Ἀριστοφάνους κοσμοῦνται διὰ τῶν ἐπεισοδίων τούτων, ἐν οἷς οἱ μουσικοὶ ἀνεπτυσσον ὀλόκληρον τὸν οἶστρον τῆς εὐφυΐας αὐτῶν. Οἱ Ῥωμαῖοι σὺν τοῖς ἑλληνοῖς ἦθεσι παρεδέχθησαν καὶ τὰς σκηνικὰς τῶν Ἑλλήνων συνηθείας· ἀποθανούσης δὲ τῆς Δημοκρατίας εἰσῆγαγον ἐν τοῖς θεάτροις αὐτῶν τοὺς χορούς· ἐν τῷ θεάτρῳ προηγείτο τῶν ὑποκριτῶν πλῆθος μουσικῶν οἵτινες ἐπαίζον διάφορα τεμάχια εἰλημμένα παρὰ τῶν Ἑλλήνων μουσικῶν. Αἱ Λατινικαὶ τραγωδίαι τοῦ Σενέκα ἐπλουτίσθησαν διὰ χορῶν καὶ πρὸ αὐτοῦ αἱ κωμωδίαὶ τοῦ Πλαύτου καὶ Τερεντίου, ἀλλ' οἱ χοροὶ τούτων κατὰ τὴν περιστάσιν ταύτην ἦσαν καθολοκληρίαν ξένοι πρὸς τὴν σκηνικὴν πράξιν.

Ἄν καὶ ἡ μουσικὴ ἐν Ῥώμῃ ἦν πολὺ ὀλιγώτερον δημόδιον ἢ ἐν ταῖς κυριώτεραις πόλεσι τῆς Ἑλλάδος, ἐντούτοις ἀπὸ τοῦ αἰῶνος τοῦ Λύγουσ-του μέχρι τῆς βασιλείας τοῦ Ἀντωνίου ἔσχε λαμπρὰς ἐποχὰς. Αἱ Ῥωμαῖοι, αἵτινες δὲν ἦσαν πλέον οὔτε αἱ Αἰμιλία οὔτε αἱ Κορνηλία εἰσῆγαγον ἐν τοῖς γυναικωνίταις αὐτῶν ἀνλητὰς καὶ κιθαριστὰς, οὓς ἐπλήθυνον ἀδρότητα. Τινες τῶν τεχνιτῶν τούτων συνήθροζον μέγλα πλούτη καὶ ἡ ἱστορία διέσωσεν ἡμῖν τὸ ὄνομα Παλαίμονος τινος, καταγομένου ἐκ Σάμου, ὅστις παίζων τὸν αὐλὸν πρὸ τοῦ Ῥωμαϊκοῦ λαοῦ, δούλου καὶ καταπεπτωκότος, ἐκέρδισεν ἐπὶ Τιβερίου, περιουσίαν τετρακοσίων χιλιάδων σεστερτίων.

Κωνσταντῖνος ὁ μέγας ὠδήγησεν μετ' ἐαυτοῦ τοὺς ῥήτορας, γραμματικούς, θαυματοποιούς καὶ μουσικούς ἐπὶ τῶν ἀκτῶν τοῦ Βοσπόρου, ὅπου ἀνήγειρε τὴν πρωτεύουσάν του, τὴν ἔκτοτε ἀντίζηλον τῆς Ῥώμης καὶ μητρόπολιν τοῦ Ῥωμαϊκοῦ κόσμου. Ἡ Κωνσταντινούπολις δὲν ἦτο οὔτε Ῥωμαϊκὴ, οὔτε Ἑλληνικὴ πόλις, αἱ δὲ ὠραῖα τέχνη μετενεχθεῖσαι εἰς αὐτὴν δὲν ἠδύνατο ν' ἀκμάσωσιν. Ἡ Μουσικὴ ὡς ἡ γλυπτικὴ καὶ ζωγραφικὴ, κατέπεσε καὶ ἐξηρανίσθη ὑπὸ τὴν πορφύραν τῶν διαδόχων τοῦ Μεγάλου Κωνσταντίνου, ἐν τῷ ἐπαναστατικῷ βορβόρῳ τῶν ἐξυφραίων λεγεῶνων, ἐν ταῖς κραυγαῖς λαοῦ ἀυθάδους καὶ διεφθαρμένου, ἐν τῷ

• απομακρυσμένω θορύβω τῆς ἀφιξεως τῶν βαρβάρων, οἵτινες κατεδίωκον τὴν σκιάν τῆς Ῥώμης πέραν τοῦ ὑποδουλωθέντος Τιβέρεως καὶ τῶν αἰχμαλωτισθεισῶν Ἄλπεων.

Ἄλλ' ἂν ἡ ἀρχαία Ἑλληνικὴ μουσικὴ ἐπαυσε σχεδὸν ὑφισταμένη ἐν ταῖς πολιτικαῖς τελεταῖς καὶ ταῖς λοιπαῖς τοῦ λαοῦ δικταδεάσει, οὐχ ἤττον ἐναπέμεινε, κατὰ κατὰ πολὺ, βεβαίως, τροποποιημένη ἐν τοῖς ἐκκλησιαστικοῖς ὕμνοις, ὡς θέλομεν ἀποδείξει ἐν ἰδιαιτέρῳ ἄρθρῳ. Ἐσίγησεν μὲν ἡ λύρα τοῦ Ὀρφέως καὶ Πινδάρου, ἀλλ' ἡ ἀπήχησις τῶν μελωδικῶν αὐτῆς τόνων ἐξακολουθεῖ ἐν τοῖς ᾄσμασιν, ἃ ἡ βαθεῖα ἐκκλησιαστικὴ εὐλάβεια ἀναπέμπει τῷ Ὑψίστῳ καὶ τοῖς Ἁγίοις αὐτοῦ.

Προσέτι δὲν δύναται τις ν' ἀρνήθῃ ὅτι οἱ Πάπαι τῆς Ῥώμης διασώσαντες πᾶν-πολλά ἀριστουργήματα τῆς Ἑλληνικῆς καὶ Ῥωμαϊκῆς τέχνης συνετέλεσαν καὶ πρὸς ἀναγέννησιν τῆς μουσικῆς. Διὰ τῶν φροντίδων Πάππα Γρηγορίου τοῦ Μεγάλου καὶ σχεδὸν ὑπὸ τὴν ἐπιτηρείαν του ἐδημοσιεύθη συλλογὴ ᾄσματων, τὰ ὁποῖα υἰοθετήθησαν ὑφ' ἀπάσης τῆς Λατινικῆς ἐκκλησίας καὶ ἐπεκλήθησαν Ἐκκλησιαστικὰ ἢ Γρηγοριανὰ ᾄσματα.

(Ἔπεται τὸ τέλος.)

ΙΩΑΝΝΗΣ ΓΩΔΕΝΤΣ

Φίλε Κύριε,

Ἔβρον τὸ δὴ λεγόμενον, τὸν μελλιά μου μαζῆ σου. Θέλεις καὶ καλὰ νὰ σοὶ πέμψω τι διὰ τὸ Α'. φύλλον τοῦ ἐβδόμου ἔτους. Δὲν θέλεις νὰ παραδεχθῆς ὅτι δὲν εἶμαι ἐξ ἐπαγγέλματος Συγγραφεύς, ἀλλὰ μόνον dilettante. Δηλαδή: ὅτι γράφω μόνον ὅταν ἔχω ὄρεξιν—καὶ ὅχι ὅταν ἔχωσιν οἱ ἄλλοι. (Πρέπει δὲ νὰ εἰξεύρης ὅτι εἶμαι ὁπαδὸς τῆς ἀτομικῆς ἐλευθερίας, καὶ ἂν ἐπρόκειτό ποτε νὰ ἀναμιχθῶ εἰς τὰ πολιτικά, θὰ ἤμην ἡ ἐνθερμότερα ἀπόστολος τῶν ἀρχῶν τοῦ «Παρισινοῦ Δήμου»)... ἀλλ' ὅπως δήποτε ἔθελα καὶ νὰ σὲ εὐχαριστήσω. — Ἴδου διατί

ἀπεφάσισα νὰ σοὶ στείλω κάτι τι. Καὶ ἐν ἐλλείψει ἐτέρου σπουδαιότερου σοὶ στέλλω βιογραφικὰς τινὰς σημειώσεις περὶ ἐνὸς τῶν δοκιμωτέρων ποιητῶν τῆς Ἑλβετίας, οὔτινος τὸ ὄνομα πιστεύω ὅτι θὰ ἦναι ἀγνωστον ἐν Ἑλλάδι. — Ὁ ποιητὴς οὗτος εἶναι ὁ

ΙΩΑΝΝΗΣ ΓΩΔΕΝΤΣ

Ἐγεννήθη κατὰ τὸ 1762 ἐν Σχῶθις, προαστείῳ τοῦ καρτωρίου τῶν Γριγιόνων. Ἐγέννησεν τὴν καταγωγὴν, διότι ἦτο βρόβνος, ἐνηγαλίσθη καὶ οὗτος τὸ μόνον τότε ὡς ἀρμόζον διὰ τοὺς παῖδας τῶν εὐγενῶν θεωρούμενον στάδιον, ἦτοι τὸ τῶν ὄπλων. Οἱ βασιλεῖς τῆς Γαλλίας εἶχον μισθωτοὺς Ἑλβετοὺς, ὅπως προφυλάττωσιν αὐτοὺς ἀπὸ τὰς ἐγκαρδίους περιπτώξεις τῶν προσφιλῶν αὐτῶν ὑπηκόων. Τὸ εὐγεῖες τοῦτο στάδιον ἠλέκτρισε τὴν καρδίαν τοῦ νέου εὐγεῖοις, ὅστις καὶ νεώτατος ἐν τοῖς μισθοφόροις κατετάχθη.

Ἄλλ' οἴμοι! *cosa bella e mortal passa e non dura* ἦτοι

Ἄλλ' οἴμοι! πᾶν ὅ,τι καλόν, ἀλλὰ θνητὸν δὲν μένει! Ταχέως διαβαίνει.

Τὸ θελκτικώτατον τοῦ νέου εὐγενοῦς στάδιον ἐπέπρωτο ἀποτόμως νὰ διακοπῇ ὑπὸ τῆς λαίλαπος ἐκείνης, τῆς καλουμένης «Γαλλικῆς Ἐπαναστάσεως.»

Οὐδεὶς πιστεύω ἐν Ἑλλάδι ἀγνοεῖ ὅτι ὑπῆρξε Γαλλικὴ ἐπανάστασις· ἀλλ' ὀλίγοι οἱ ἠξεύρουσι τὸν ἀληθῆ αὐτῆς χαρακτῆρα. Καὶ τοῦτο χάρις εἰς τοὺς Ἕλληνας λογίους, οἵτινες ἀντὶ νὰ λαμβάνωσι τὰς ἐμπνεύσεις τῶν ἐκ τοῦ Παρθενῶνος, λαμβάνουσιν αὐτὰς... πῶθεν;... ἀδιάφορον... ἴσως ἐκ τῶν ζυθοπωλείων τῆς Βαβαρίας... ἢ... .

Τὸ ἀληθές εἶναι ὅτι πάντες ἢ σχεδὸν πάντες, τὴν μὲν Γαλλικὴν Ἐπανάστασιν παριστώσιν ὡς φοικαλέον τι τερατούργημα, τοὺς δ' ἐν αὐτῇ πρωταγωνιστήσαντας ὡς θηρία αἰμοχαρῆ καὶ ἄγρια. Καὶ τίνες; οἱ ἀποκαλοῦντες Μέγαν τὸν Ἀλέξανδρον· οἱ θεοποιοῦντες Ναπολέοντα τὸν Α'. καὶ οἱ γονυκλιτοῦντες ἐνώπιον τῆς εἰκόνης τοῦ φιλοθέου Γουλλιέλμου!... .

Ἄλλ' ἄς ἀφήσωμεν τούτους ἐν ἐκστάσει θεωμένους τὸ Κράτος καὶ τὴν Βίαν

ἐπὶ μυριάδων πτωμάτων τὸν ἑαυτῶν θρόνον ἀνυψούντας, καὶ ἄς ἐπανέλθωμεν εἰς τὸν ἡμέτερον ποιητὴν.

Μόλις εἶδε τὸν γαλλικὸν λαόν, ἀνεγερθέντα ὡς ἓνα ἄνθρωπον, νὰ ἀποτινάξῃ δι' ἐνὸς λακτίσματος μακρὰν ἑαυτοῦ τὴν ἀπαισίαν ἐκείνην λύμην, τὴν καλουμένην βασιλείαν, καὶ αὐλήν, καὶ ἀριστοκρατίαν, καὶ Κληρον — κατελήφθη μὲν κατ' ἀρχὰς ὑπὸ δυσθυμίας, καὶ λαβῶν τὴν ῥάβδον τοῦ ἐξορίστου ἐπὶ πολὺ περιπλανήθη ἄστεγος καὶ τὸν θάνατον κατὰ νῶτα ἔχων.

Ἡμέραν τινὰ συναντηθεὶς μετὰ τῶν ταγματῶν τοῦ στρατηγοῦ Montesquieu, ἐμνήσθη τῆς ἀρχαίας κλίσεως, καὶ μετ' αὐτῶν συνεπολέμησεν ἐν Σαβαυδίᾳ.

Ἐκεῖ ἐρωτεύθη τὴν ὠραίαν Ἐλεονώραν Β,*** ἣτις ὅμως ἐγκατέλιπεν αὐτὸν προκρίνασα ἀξιώματικόν τινα τοῦ γαλλικοῦ στρατοῦ.

Τοῦτο ἦν πληγὴ θανάτου διὰ τὸν νέον Γώδεντς. Κατ' ἀρχὰς κατέστη φρενήρης, καὶ εἰ μὴ εἶδενον αὐτοῦ τὰς χεῖρας κτύκοναι. Παρελθόντος ὁμως ἱκανοῦ χρόνου, καὶ τοῦ ἄλλου μικρὸν ἡρεμήσαντος, ἔφυγε τὴν Σαβαυδίαν καὶ εἰς τὰ πατρια ὄρη ἐπανήλθεν, ἐνθα μετ' οὐ πολὺ ἐντελῶς κατ' ἀμφοτέρω ἰάθη.

Οἱ συμπολιταὶ του ἐξελέξαντο αὐτὸν ἀρχηγὸν τῆς ἐθνοφυλακῆς· ἀναγκαζόμενος ὁμως ἐκ τῶν ἀναγκῶν τῆς ἐποχῆς νὰ μεταβαίνει ἀπὸ τοῦ ἐνὸς εἰς τὸ ἄλλο μέρος τῆς χώρας ἀδιακόπως, ἐβαρύνθη τὸν ταρχώδη τοῦτον βίον, καὶ παραιτηθεὶς τῆς ἀρχηγίας, ἀπεσύρθη ἐν Coira τῆς πρωτεύουσι τῆς πατρίδος του, ἐνθα ἐξῆσε πλήρης ἐνθουσιασμοῦ διὰ τὸν ἀγροτικὸν βίον, διὰ τὴν φιλίαν καὶ διὰ τὴν ἀθωότητα. Τοῦ δὲ ἐνθουσιασμοῦ τούτου πλήρης εἶναι ἡ ποίησις αὐτοῦ.

Ἐγράψε πολλὰ, ἐν οἷς ἐπιφαίνεται γλυκεῖα τις μελαγχολία, ἄρωμα ψυχῆς πολλὰ παθούσης καὶ ἐν ἑαυτῇ πλέον συγκεντρωμένης.

Ἡ πολυτέλεια καὶ ἡ διαφθορὰ τῆς γαλλικῆς αὐλῆς οὐδ' ἶχνος ἄφησαν ἐν τῇ ψυχῇ τοῦ ποιητοῦ. Αὕτη ἔμεινε ἀγνή ὡς ἡ αὔρα τῶν πατρίων ὀρέων.

Ὁ γερμανὸς κριτικὸς Pöletz λέγει περὶ αὐτοῦ:

«Ὁ Γώδεντς πρέπει νὰ συγκαταριθμη-

θῆ μετὰ τῶν εὐγενεστέρων τῶν ἡμερῶν μας ποιητῶν. Τὸ λεκτικὸν αὐτοῦ εἶναι καθαρὸν, καὶ σπανιώτατα ὄζει ἰδιωτισμῶν. Ἐπιτυχῶς ἀπεικονίζειν ὁμως θαυμασίως τὰ γλυκεὰ καὶ ἄβρὰ αἰσθητά, δὲν αἰωρεῖται εἰς τὰς ὑψηλὰς ποιήσεις τῆς φθῆς. Ἡ μορφή τῶν ποιημάτων του, οἱ τρόποι, αἱ περιγραφαὶ τῆς φύσεως, ἀποδεικνύουσι καθαρώτατα ὅτι ζητεῖ νὰ ἀκολουθήσῃ τὴν ὑπὸ τοῦ Matthisson χαραχθεῖσαν ὁδόν· καὶ ἂν δὲν φθάσει τὴν πρωτοτυπίαν, τὴν ποιικιλίαν, τὸν πλοῦτον τῶν εἰκόνων, καὶ τὸ βαθύ αἶσθημα ἐκείνου, τοσαύτην ὁμως ἔχει γλυκύτητα, ὥστε μᾶς κάμνει νὰ λησιμονώμεν ὅτι τὸ ὕψος αὐτοῦ ἐδανείσθη παρ' ἄλλου.»

Ἀλλὰ κατὰ τῆς ἀδίκου ταύτης κριτικῆς, ἐξηγήθη αὐτὸς οὗτος ὁ γερμανὸς ποιητὴς Matthisson, γράψας πρὸς τοῦ Γώδεντς:

«Ἡ Μοῦσα τοῦ Γώδεντς εἶναι αὐτὴ ἐκείνη ὑπὸ τὴν ὁδηγίαν τῆς ὁποίας οἱ Denham, οἱ Thompson, οἱ Haller, καὶ οἱ Helsit ἐνόησαν τὰ πλέον ἀπόκρυφα τῆς φύσεως μυστήρια, καὶ ἀπεκάλυψαν αὐτὰ δι' εὐτυχεστάτων εἰκόνων. Ὁ Γώδεντς ἴσως αὐτοῖς κατὰ τὴν πρωτοτυπίαν καὶ τὸ αἶσθημα, περιορίζεται εἰς μικρὰς ποιήσεις. Εἶναι εὐτυχῆς κατὰ τὴν ἐκλογὴν τῶν θεμάτων, καὶ ἔχων πάντοτε εἰδικὸν τινα σκοπὸν, ἄλλως λίαν καθαρῶς διαφαινομένη, δίδει εἰς τὰς περιγραφὰς του ἐνδιαφέρον, ὅπερ οὐδένα δύναται νὰ διαφύγῃ. Τὸ ἀπταιστον τοῦ σχεδίου, ἡ ζωηρότης τῶν χρωματισμῶν αὐτοῦ ἔχουσι θέληγτρα ἀκαταμάχητα. Ἡ δύναμις εὐρίσκεται ἐν αὐτοῖς ἡνωμένη μετὰ τῆς χάριτος.»

Ἡ δύναμις μετὰ τῆς χάριτος — ἐγὼ δὲ προσθέτω καὶ τις εὐγενῆς ἀπλότης μετ' ἄβρᾶς μελαγχολίας — χαρακτηρίζουσι τῷ ὄντι τὴν ποίησιν τοῦ Ἑλβετοῦ ποιητοῦ.

Χάριν δὲ τῶν ἀναγνωστῶν ἀμφοτέρων τῶν φύλων τῆς «Ἑθνικῆς Βιβλιοθήκης» παραθέτω ἐνταῦθα μετάφρασιν τοῦ ποιηματίου του «Τὸ μνημα,» καὶ στροφῶν τινῶν ἐτέρου ποιηματίου ἢ «Ἐὐσπλαγχνία» εὐχομένη ἵνα ἄλλη γραφίς ἱκανότερα τῆς ἐμῆς καταστήσῃ κατ' ἔκτασιν

γνωστόν τὸν ποιητὴν τοῦτον τοῖς Ἑλλήσι.

ΤΟ ΜΝΗΜΑ

Βλέπεις τὸ μνῆμα; Πένθιμος σιγῇ αὐτὸ καλύπτει.
Τὸ ἥμισυ τοῦ μάρμαρον ἀγνώστους χώρας κρύπτει.
Ἡ ἀηδὼν ἔστ' ἀ στέρνά του στόνους γλυκεῖς δὲν χύνει.
Καὶ τ' ἄνθος εἰς τὴν λάρνακα μεμαραμένον κλίνει.
Ἡ ὄρφανῆ ἔς τὸ χῶμά του μάτην τὴν κόμπην τίλλει,
Καὶ βρέχει μὲ τὸ δάκρυ της τὰ ἄψυχά του χεῖλη...
Καὶ ἕμως . . . ἡ ταλαίπωρος καρδιά τὴν εἰρήνην
Εἰς ταύτην, φεῦ! τὴν πένθιμον εὐρίσκει μόνον κλίνην.

Ἡ ΕΥΣΠΛΑΓΧΝΙΑ

(Ἀπόσπασμα).

Ἦ ἱερά, παρήγορος, ὑπάτη, εὐσπλαγχνία.
Ἡ χεὶρ σου ἐλευθέριος. Συμπάσχει ἡ καρδιά
Στοῦ δυστυχῆος τὰ βόσανα. Σὺ παρ' αὐτὸν βαδίζεις,
Καὶ τ' ὀλισθαίνον βῆμά του ἀμελητὶ στηρίζεις.

Τὰ δάκρυά σου βάλσαμον τῆς δυστυχίας εἶναι,
Καὶ φεύγουν τὸ βλέμμα σου αἱ ψυχικαὶ ὕδναι.
Ὁ πάσχων, ὡς πρὸς σῶτεραν, πρὸς σὲ τὰς χεῖρας
[τείνει].
Τὸ ἄλγος δὲ ἔς τοὺς κόλπους σου μαραίνεται καὶ
[φθίνει].

Ἄγγελος ἀγαθότητος ἐμπιστοσύνην πνέων,
Τὸ δάκρυον τοῦ πάσχοντος σπογγίζεις μάλιστα ῥέον.
Μαντεύεις τὰς ἀνάγκας του καὶ τὰς ἐπιθυμίας,
Καὶ πρὶν σοὶ τὰς ζητήσῃσι φέρεις τὰς βοήθειας.

Ἄρτον μόνον ἐκέρδισας; τὸ ἥμισυ προσφέρεις
Ἐς τὴν χεῖραν, εἰς τὸν γέροντα εἰς τ' ὄρφανόν. —
[Καὶ χαίρεις]

Τοῖς ἐρχομένοις ὀπίσθεν τὸν σάκκον νὰ γεμίζεις,
Νὰ πίπτωσιν ἀφίενουσα τοὺς στάχεις οὐς θερίζεις
Ἐπὶ τὴν ἀσθενῆ ὁ οἶνός σου ἀναψυχόνει γραῖαν,
Καὶ φέρεις τὴν λεπτόθυμον ἔς τὸν οἰκόντης ἀκμαίαν.
Τὸ πρῶτόν της μειδίαμα λαμβάνει ἡ νεότης,
Καὶ φεύγει ἔς τὰς θωπείας σου ἡ τῆς μορφῆς ὠρότης.

Ἐννοεῖται ὅτι αἱ μεταφράσεις αὗται, ἔργον χειρὸς ἀπείρου, εἶναι ἀσθενεστάτη εἰκὼν τῆς χάριτος τοῦ πρωτοτύπου.

Ἐν Καλαφάτιω.

ΓΕΩΡΓ Α ΚΑΤΣΙΚΟΓΕΝΗ.

ΑΣΤΡΟΝΟΜΙΑ

ΠΕΡΙ ΤΩΝ ΠΛΑΝΗΤΩΝ

Πλανήτας ἡ Ἀστρονομία γνωρίζει ὀκτώ μὲν κυρίους, καὶ πληθὺν μικρῶν τηλεσκοπικῶν, ὧν αἱ τροχιαὶ περιλαμβάνονται μεταξύ τῶν τοῦ Ἄρεως καὶ Διός.

Οἱ ὀκτὼ κύριοι πλανῆται κατὰ τὴν ἀξουσαν ἀπὸ τοῦ Ἡλίου ἀπόστασιν αὐτῶν εἰσιν Ἑρμῆς, Ἀφροδίτη, Γῆ, Ἄρης, Ζεὺς, Κρόνος, Οὐρανός, Ποσειδῶν· περὶ ἐκάστου αὐτῶν θέλομεν ὀλίγα ἐνταῦθα ἀναφέρει.

ΕΡΜΗΣ

Ὁ πλανήτης οὗτος, ὧν ἀπὸ τῆς ἀρχαιότητος αὐτῆς γνωστός, εἶνε ὁ ἐλάχιστος τῶν πλανητῶν καὶ ὁ προσηλιώτατος· τοιοῦτοτρόπως δὲ πάντοτε εἶνε βυθισμένος εἰς τὸ φῶς τῶν ἡλιακῶν ἀκτίνων, ὥστε μετὰ μεγάλης δυσκολίας διὰ τοῦ γυμνοῦ ὀφθαλμοῦ δυνάμεθα νὰ τὸν διακρίνωμεν.

Ὁρώμενος ὁ Ἑρμῆς διὰ τοῦ τηλεσκοπίου παρουσιάζει φάσεις, φαινόμενα ἀποδεικνύοντα τὴν σκιερότητα τοῦ σώματος· ἐπίσης ἀποδεικνύεται ἡ σκιερότης τοῦ Ἑρμού, ἐκ τοῦ, ὅτι διερχόμενος διὰ τοῦ δίσκου τοῦ Ἡλίου, φαίνεται κινούμενος ὑπὸ τὸ σχῆμα μελανοῦ σημείου.

Ἡ μέση ἀπ' τοῦ Ἡλίου ἀπόστασις αὐτοῦ εἶνε λεῦγαι 13292742, ὥστε ὁ ἥλιος φαίνεται εἰς τοὺς κατοίκους αὐτοῦ τριπλάσιος, ἢ εἰς ἡμᾶς, ἢ δὲ θερμότης τῆς ἐπιφανείας του εἶνε ἑξαπλασία ἢ ἑπταπλασία τῆς τῶν γῆτων σωμάτων. Ἡ θερμοκρασία αὐτῆ εἶνε ἀνωτέρα τῆς τοῦ βράζοντος ὕδατος, ὅθεν ἔπεται, ὅτι τὰ σώματα τὰ συνιστῶντα τὸν πλανήτην πρέπει νὰ ὦσι πολὺ πυκνότερα τῶν γῆτων, διότι ἄλλως ἔνεκα τῆς μεγάλης θερμότητος, ἤθελον εἶσθαι ἐν ῥευστῇ καταστάσει· ἤθελε παρατηρεῖ τις, ὅπως ὁ φοντενέλλος λέγει, ὑπερβολικῶς βεβαίως λαλῶν, ποταμούς τετηκότες σιδήρου, ἀργύρου, χρυσοῦ κτλ. Ὅπως δὲ ἴσως δὲ πιστεύεται κοινῶς καὶ φαίνεται ἀναμφίβολον, ὅτι ὁ πλανήτης οὗτος περιβάλλεται ὑπὸ πυ-

κνοτάτης Ἀτμοσφαιρας, ἣτις, πολλὰ σώματα στερεὰ ὄντα εἰς οὐχὶ πολὺ ὑψηλὴν θερμοκρασίαν, περιέχει ἐν καταστάσει ἀτμώδει· ὑπὸ ταύτην δὲ τὴν ἔποψιν ὁ Ἑρμῆς ὁμοιάζει τὴν γῆν εἰς τοὺς πρώτους αὐτῆς χρόνους.

Ἡ περίξ τοῦ Ἡλίου τροχία τοῦ Ἑρμού εἶνε λεῦγαι 84522240, διατρέχεται δ' ὑπ' αὐτοῦ εἰς 87 ἡμέρας 23 ὥρας, 14' καὶ 33". ἡ ταχύτης λοιπὸν τοῦ πλανήτου κατὰ πᾶσαν μὲν ὥραν εἶνε περίπου 37520 λεῦγαι, κατὰ πᾶν δὲ λεπτόν 609. Ἡ μεγίστη αὐτῆ ταχύτης ἕκαμε τοὺς Ἑλληνας νὰ τὸν καλέσωσιν Ἑρμῆν, ἥτοι ἄγγελον τῶν θεῶν. Τὸ ἡμερονύκιον τοῦ πλανήτου εἶνε ὥραι 24, 5' καὶ 30", ἥτοι ἡ περὶ τὸν ἄξονα αὐτοῦ κινήσις γίνεται εἰς 24 ὥρας 5' καὶ 30", κλίνει δὲ ὁ ἄξων τοῦ πλανήτου 7° εἰς τὸ ἐπίπεδον τῆς ἐκλειπτικῆς, ὅθεν ἔπεται ὅτι μεγάλη ἀνωμαλία ὑπάρχει εἰς τὰς ἡμέρας καὶ νύκτας τοῦ πλανήτου, καθὼς καὶ εἰς τὰς ὥρας τοῦ ἔτους αὐτοῦ.

Ἡ διάμετρος τοῦ πλανήτου εἶνε περίπου 1200 λεῦγαι, ὁ δὲ ὄγκος αὐτοῦ εἰκοσάκις ἐλάσσων τοῦ τῆς ἡμετέρας γῆς, ἀφ' ἧς ἀπέχει 21000000 λεῦγας· τὸ παράδοξον δὲ εἶνε, ὅτι εἰς τὸ περίγειον, δηλ. εἰς τὸ σημεῖον, ὅπου εὐρισκόμενος ἔχει τὴν ἐλάχιστην ἀπὸ τῆς γῆς ἀπόστασιν, δυσκολώτερον παρατηρεῖται ὁ πλανήτης οὗτος, ἢ εἰς τὸ ἀπόγειον, ἐπειδὴ εἰς μὲν τὴν πρώτην περίπτωσιν ὀλιγώτερον μέρος τοῦ φωτισμένου ἡμισφαιρίου εἶνε πρὸς ἡμᾶς ἐστραμμένον, εἰς δὲ τὴν δευτέραν σχεδὸν ὅλον. Πράγμα δὲ περιεργότατον εἶνε, ὅτι ἐν τῷ ὁ Κοπέρνικος ἐκ τῆς κινήσεως τοῦ πλανήτου τούτου ἐξήγαγε τὸ ἰσχυρότερον ἐπιχείρημα κατὰ τοῦ Πτολεμαϊκοῦ συστήματος, εἰς ἡλικίαν 70 ἐτῶν ψυχόρραγῶν ἔλεγεν, ὅτι μεθ' ὅλας τὰς προσπάθειάς αὐτοῦ δὲν ἠδυνήθη νὰ παρατηρήσῃ τὸν πλανήτην τοῦτον· εἶνε δὲ γνωστός, ὡς εἶπομεν, ἐξ αὐτῆς τῆς ἀρχαιότητος, καὶ οἱ ἀρχαῖοι, οἵτινες ἠγνόουν τὸ ἀληθές τοῦ κόσμου σύστημα ἐκπεπληγμένοι ἐκ τῆς διπλῆς ἐμφανίσεως τοῦ πλανήτου, ὅτε μὲν μετὰ τὴν δύσιν τοῦ Ἡλίου, ὅτε δὲ πρὸ τῆς ἀνατολῆς αὐτοῦ ἐπίστευον, ὅτι ἐπρόκειτο περὶ δύο πλανητῶν διακεκριμένων, καὶ ὀνόμαζον

τὸν μὲν τῆς πρώτης Ἀπόλλωνα, τὸν δὲ τῆς ἐσπέρας Ἑρμῆν.

Οἱ Ἰῶδοὶ καὶ οἱ Λιγύπτιοι, οἵτινες ἐλάτρευον τὸν πλανήτην τοῦτον, ἀπέδιδον εἰς αὐτὸν, ὡς καὶ οἱ Ἕλληνας δύο ὀνόματα· ἀλλὰ βραδύτερον παρατηρηθέντος, ὅτι ἡ ἐμφάνισις τοῦ ἐνὸς συνέπιπτε μετὰ τῆς ἀφανίσεως τοῦ ἐτέρου, ἐβεβαιώθη ἡ Ἀστρονομία, ὅτι εἶς καὶ μόνος πλανήτης, εἶνε τῶν δύο διαφόρων ἐμφανίσεων παραγωγός.

Τελευταῖον προστιθεμένου ὅτι ἡ παρατήρησις ἀπέδειξε τὴν ὑπαρξίν ὑψηλοτάτων ὀρέων (16000 μέτρων) ἐρωτᾶται: ὑπάρχουσι κάτοικοι εἰς τὸν Ἑρμῆν;

Ἐπιθέσωμεν, ὅτι εἰς κάτοικος τῆς γῆς μετέβηκεν εἰς τὸν Ἑρμῆν· ἐπειδὴ ὁ πλανήτης οὗτος εἶνε πολὺ πλησιέστερος εἰς τὸν ἥλιον, ἢ ἡ γῆ, πρῶτον μὲν τὸ μέγα φῶς τῶν ἡμερῶν τοῦ Ἑρμού, ἤθελε τὸν ἀποτυφλώσει, εἶτα δὲ ἡ μεγίστη θερμότης, ὑπερβαίνουσα τὴν τοῦ βράζοντος ὕδατος, ἤθελε τὸν καταφρύξει· τούναντιον ὁ κάτοικος τοῦ Ἑρμού ἐλθὼν εἰς τὴν γῆν, τὰς λαμπροτάτας γῆνας ἡμέρας, ἤθελε δὲ παγῶσει, καὶ ἂν εἰς τοὺς κόλπους τῶν θερμῶν κλιμάτων τῆς Ἀφρικῆς εὐρίσκετο. Ἐντεῦθεν ἔπεται ὅτι, ἂν ὑπάρχουσι κάτοικοι τοῦ Ἑρμού, ἔχουσι πολὺ διάφορον σύστασιν τῶν γῆτων σωμάτων· τὸ πλεῖστον δὲ μέρος τῶν ἀστρονόμων, μὴ παραδεχόμενον, ὅτι οἱ πλανῆται εἶνε βράχοι ἔρημοι ἐστερημένοι ζωῆς, μὴ δυνάμενον δὲ πρὸς τούτοις νὰ εὕρῃ τὸν σκοπὸν τῆς δημιουργίας αὐτῶν, πιστεύει, ὅτι ὑπάρχουσι κάτοικοι ἀνάλογοι πρὸς τὸ σῶμα, ἐφ' οὗ κατοικοῦσιν.

ΑΦΡΟΔΙΤΗ

Κατ' ἀρχὰς εἰς καὶ ὁ αὐτὸς πλανήτης, ἐπειδὴ παρατηρεῖτο, ἐνόησε μὲν τὴν πρώτην, ἐνόησε δὲ τὸ ἐσπέρας ὑπελαμβάνετο ὡς δύο, ἐδίδετο δὲ εἰς τὸν τῆς πρώτης τὸ ὄνομα Ἐωσφόρος, εἰς δὲ τὸν τῆς ἐσπέρας τὸ ὄνομα Ἐσπερος· βραδύτερον ὁμοῦς ἐγνώσθη, ὅτι εἶνε διάφοροι ἐμφανίσεις ἐνὸς καὶ τοῦ αὐτοῦ πλανήτου τῆς Ἀφροδίτης, ὀνομασθέντος διὰ τοῦ ὀνόματος τῆς Θεᾶς τῆς ὠραιότητος, ἔνεκα τῆς μεγάλης αὐτοῦ λάμψεως.

Ἡ ἐλαχίστη ἀπόστασις τῆς Ἀφροδίτης ἀπὸ τῆς γῆς εἶνε λεῦγαι 9750000, ἡ δὲ μεγίστη 65000000 περίπου, ἡ μεγίστη δ' αὐτῆ διαφορά κάμνει ὥστε ἡ φαινόμενη αὐτῆς διάμετρος νὰ εἶνε εἰς μὲν πρὸς τὴν μεγίστην ἀπὸ τῆς γῆς ἀπόστασιν 9", 5 μοίρας, εἰς δὲ τὴν ἐλαχίστην 62". (α).

Ἡ μέση τῆς Ἀφροδίτης ἀπὸ τοῦ Ἡλίου ἀπόστασις εἶνε λεῦγαι 24000000· ἡ δὲ τροχία αὐτῆς περὶ τοῦ αὐτοῦ ἀστέρος 157843112, διατρέχει δὲ αὐτὴν εἰς 224 ἡμέρας 14 ὥρας καὶ 49', ἡ ταχύτης ἐπομένως τοῦ πλανήτου κατὰ πᾶσαν μὲν ὥραν εἶνε 28952 λεῦγαι, κατὰ πᾶν δὲ λεπτόν 482.

Ἡ διάμετρος τοῦ περὶ οὗ πρόκειται πλανήτου εἶνε μὲν μικροτέρα τῆς διαμέτρου τῆς γῆς, ἀλλ' ἡ διαφορά εἶνε τοσούτω μικρά, ὥστε παραδέχονται, ἄνευ μεγάλου λάθους, τὴν τε διάμετρον καὶ τὸν ὄγκον αὐτοῦ ἴσα πρὸς τὴν διάμετρον καὶ τὸν ὄγκον τῆς γῆς. Ἡ θερμότης δὲ καὶ τὸ φῶς, ἅτινα λαμβάνει παρὰ τοῦ ἡλίου εἶνε διπλάσια σχεδὸν τῆς θερμότητος καὶ τοῦ φωτός, ἅτινα λαμβάνει παρὰ τοῦ αὐτοῦ ἀστέρος ἡ γῆ· ἀτμοσφαίρας δὲ ὑπαρξίν ἀποδεικνύουσιν οἱ Ἀστρονόμοι, ἀλλ' ἡ πυκνότης αὐτῆς εἶνε διάφορος εἰς τοὺς διαφόρους πλανήτας.

Ἡ Ἀφροδίτη εἶνε τοσούτω λαμπρά, ὥστε ἐνίοτε ἐν πλήρει μεσημβρία παρατηρεῖται διὰ γυμνοῦ ὀρθαλαμοῦ· ἐν νυκτὶ δὲ ἀσελήνῳ δύναται νὰ παραγάγῃ σκιὰς καθαρὰς. Περίεργον δὲ εἶνε ὅτι ὁ σοφὸς τῆς φλωρεντίας Γαλιλαῖος πολὺν χρόνον μετὰ τὴν ἀνακάλυψιν τοῦ Τηλεσκοπείου δὲν εἶχε διανοηθῆ νὰ στρέψῃ αὐτὸ πρὸς τὴν Ἀφροδίτην καὶ νὰ ἐξετάσῃ, ἂν ὁ πλανήτης οὗτος παρουσιάζῃ φάσεις, ὡς καὶ ἡ σελήνη, μάλιστα δὲ περὶ τὰ τέλη Σεπτεμβρίου τοῦ 1610 ἤρχισεν ἐρευνᾶν τὰ περὶ τούτου· καὶ ἀνεγνώρισε μὲν ὅτι παρουσιάζει ταύτας· ἀλλὰ δὲν ἀνήγγειλε τοῦτο εἰς τὸν κόσμον ἀμέσως. Τὴν 5 μάλιστα Νοεμβρίου 1610 ὁ πατὴρ Καστέλλι ἠρώτησε τὸν

(α) Ὀνομάζουσι φαινόμενην διάμετρον, τὴν γωνίαν, ἣν σχηματίζουσι δύο ὀπτικαὶ ἀκτίνες ἀναχωροῦσαι ἐκ τοῦ κέντρου τῆς γῆς, ἐπὶ δύο οἷα δῆποτε ἐκ διαμέτρου ἀντίθετα σημεῖα τοῦ σώματος.

περίφημον φιλόσοφον δι' ἐπιστολῆς του, ἂν ἡ Ἀφροδίτη καὶ ὁ Ἄρης παρουσιάζωσι φάσεις, ὁ δὲ Γαλιλαῖος ἀπήντησεν, ὅτι εἶχε κάμνει πολλὰς ἀναζητήσεις, ἀλλ' ὅτι χειροτερευσάσης τῆς ὑγείας του προὔτιμησε τὴν κλίνην ἢ τὸ ὑπαιθρον. Ἐν τούτοις τὴν 30 Δεκεμβρίου 1610 ἀνήγγειλεν εἰς τὸν Καστέλλι, ὅτι ἀνεγνώρισε φάσεις εἰς τὴν Ἀφροδίτην.

Πολυάριθμοι παρατηρήσεις γενόμεναι ἐπὶ τοῦ σώματος τῆς Ἀφροδίτης ἐπὶ ἓνα καὶ ἔτι πλέον αἰῶνα ἐβεβαίωσαν τὴν ἐπιστήμην, ὅτι ἡ Ἀφροδίτη ἔχει ἀνωμαλίας μεγάλας, ἀπεδείχθησαν δὲ ὄρη ἔχοντα κατὰ τὰς τελειότητας καταμετρήσεις ὕψος 44000 μέτρων, ἧτοι 11 λευγῶν, ὄρη δηλ. ὑπερέχοντα τὰ ὑψηλότεα τῶν γῆινων τέσσαρας φορές.

Ἡ Ἀφροδίτη διέρχεται ἐπὶ τοῦ δίσκου τοῦ ἡλίου ὡς σημεῖον μελανὸν 59" φαινόμενης διαμέτρου. Αἱ δίοδοι αὐταὶ εἶνε φαινόμενα σπανιώτατα, ἡ πρώτη δὲ τούτων παρετηρήθη τὸν Νοέμβριον τοῦ 1631, εἶτα τὴν 24 Μαΐου 1751, κατόπιν τὴν 22 Μαΐου 1769. Κατ' ἀναλογίαν δὲ θέλει λάβει χώραν τὸ φαινόμενον, τὸ πρῶτον μὲν μετὰ 113 καὶ $\frac{1}{2}$ ἔτη, τὸ δεύτερον δὲ μετὰ 8, ἡ πλησιεστέρα λοιπὸν δίοδος θέλει γίνεαι τῆ 26 Νοεμβρίου 1874, ἡ δὲ κατόπιν αὐτῆς τῆ 24 Νοεμβρίου 1882.

Διὰ τῶν παρατηρήσεων τοῦ Δομινίκου Κασσίνη ἐγνώσθη ἡ περιφορικὴ κίνησις τοῦ πλανήτου, περίξ ἄξονος σχηματίζοντος μετὰ τῆς ἐκλειπτικῆς γωνίαν ἀρκετὰ μεγάλην, ὅθεν ἔπεται ἡ ἀνισότης τῶν τε ἡμερῶν καὶ νυκτῶν καθὼς καὶ τῶν ὠρῶν τοῦ ἔτους τοῦ πλανήτου. Ἡ διάρκεια δὲ τῆς περιφορικῆς ταύτης κινήσεως εἶνε ὦραι 23, 11' καὶ 7".

Γ Η

Ἡ γῆ, ἡ κοινὴ ἡμῶν μήτηρ κατὰ τὴν ἔκφρασιν τῆς ἀρχαιότητος, εἶνε ὑπὸ τινος ἐπόψεως ἥττον γνωστὴ, ἢ οἱ ἀστέρες, οἵτινες μᾶς περιβάλλουσιν. Ἐξετίμησαν σχεδὸν τὸν ἀριθμὸν τῶν μορίων, ἅτινα συνιστῶσι τὸν ἥλιον καὶ τοὺς πλανήτας, οἵτινες σχηματίζουσι τὴν μεγαλοπρεπῆ αὐτοῦ συνοδίαν· ἐξύγιαν τὰ σώματα ταῦτα

διὰ τῶν μαθηματικῶν ζυγῶν, πράγμα δὲ παράδοξον, πολλοὶ ἄνθρωποι, οἵτινες δὲν ἀγνοοῦσι τὸν οὐρανὸν, ἔχουσι τὰς παραδοξοτάτας προλήψεις, ὡς πρὸς τὸν ὄγκον τὸν ὁποῖον κατοικοῦμεν· εἶνε λοιπὸν οὐχὶ ἀνωφελές νὰ περιλάβωμεν ἐνταῦθα ὅ,τι ἡ ἐπιστήμη περὶ τῆς γῆς μᾶς διδάσκει.

Οὔσα ἀπομεμονωμένη εἰς τὸ διάστημα καὶ ἄνευ οὐδενὸς οἰουδήποτε εἴδους ὑποστηρίγματος ἡ γῆ κάμνει τὴν περὶ τὸν ἥλιον περιστροφὴν τῆς εἰς 365 ἡμέρας, 5 ὥρας, 9' καὶ 10", 7, ἡ ταχύτης λοιπὸν κατὰ δεύτερον εἶνε 30400 μέτρα ἢ 7 λεύγας καὶ $\frac{6}{10}$.

Ὁρωμένη δὲ ἐκ τῆς Σελήνης θέλει παρουσιάζει σχῆμα ἐντελῶς σφαιρικόν, πρὸς δὲ τούτοις θὰ φαίνεται φωτεινὴ, ὡς ὁ δορυφόρος αὐτῆς.

Τὸ σχῆμα τῆς γῆς εἶνε σφαιροειδές, πεπλατυσμένον περὶ τοὺς πόλους καὶ ἐξωγκωμένον περὶ τὸν Ἰσημερινόν· ὁ λόγος δὲ τῆς διαφορᾶς τῆς ἀκτίνος τοῦ Ἰσημερινοῦ καὶ τῆς τῶν πόλων πρὸς τὴν μέσην τῆς γῆς ἀκτῖνα εἶνε κατὰ τὰς τελειότητας καταμετρήσεις 1 πρὸς 299, τούτεστι ἂν τὴν γῆν ἄκτινα ὑποθέσωμεν διηρημένην εἰς 299 ἴσα μέρη, τὸ ἐν τούτων συνιστᾶ τὴν διαφορὰν τῆς ἀκτίνος τῶν πόλων, ἀπὸ τῆς ἀκτίνος τοῦ Ἰσημερινοῦ.

Τὸ σχῆμα τοῦτο εἶνε ἀκριβῶς ἐκεῖνο ὅπερ λαμβάνει μᾶζα ὑγρὰ, ἔχουσα κίνησιν περιστροφῆς περίξ ἄξονος σταθεροῦ· τὰ ὑψηλότεα δὲ ὄρη ἔχοντα ὕψος ἴσον πρὸς τὸ $\frac{1}{10000}$ τῆς γῆϊνης ἀκτίνος, ὑπερβολικῶς θέλουσι παρασαθῆ εἰς τεχνητὴν σφαιραν δι' ἀνωμαλιῶν, ὁμοίων πρὸς τὰς τοῦ δέρματος τοῦ πορτοκαλλίου.

Διὰ πολλῶν δὲ παρατηρήσεων ἀποδεικνύεται, ὅτι ἡ γῆ εἶναι σχήματος σφαιρικοῦ ἢ στρογγύλου. Ἴνα δὲ κατανοήσωμεν τοῦτο, ὑποθέσωμεν ὅτι ἡ γῆ ἦτο ἐπίπεδος· ἔπρεπε τότε, ἅμα τῆ ἐμφανίσει τοῦ Ἡλίου ἐπὶ τοῦ ὀρίζοντος, τὸ φῶς αὐτοῦ νὰ διαχύνηται αἰφνης καὶ ἐξίσου ἐφ' ὅλης τῆς ἐπιφανείας τῆς γῆς· ἀλλὰ τοῦτο δὲν συμβαίνει, ἀρὰ ἔχει κυρτότητα. Πλοῖον ἀπομακρυνόμενον τοῦ λιμένος ἔπρεπε νὰ ἐλαττώται μόνον κατὰ μέγεθος, ἂν ἡ γῆ ἦτο ἐπίπεδος· ἀλλὰ τὰ πράγματα συμβαίνουσιν ἄλλως· βλέπομεν κατ' ἀρχὰς ἀφανιζόμενον τὸ σῶμα, τελευταῖον δὲ τὰς

κορυφὰς τῶν ἰσθμῶν· διὰ νὰ λαμβάνωσι δὲ ταῦτα χώραν πρέπει ἡ γῆ νὰ ἦνε στρογγύλη. Σαφεστάτην δὲ ἀπόδειξιν τῆς σφαιρικότητος τῆς γῆς παρέσχον οἱ ἀπὸ τῆς ἀρχῆς τοῦ 16 αἰῶνος ἀρξάμενοι νὰ γίνωνται περίπλοι τῆς γῆς, ὧν τὸν πρῶτον ἤρχισε μὲν ὁ περίφημος θαλασσοπόρος Μαγγελάνος, ἐτελείωσε δὲ ὁ Σεβαστιανὸς Δελκανίων.

Ἡ μεταβολὴ τῆς θεᾶς τοῦ οὐρανοῦ καθόσον ἀπομακρυνόμεθα ἀπὸ τῆς γῆς παρέχει νέαν ἀπόδειξιν τῆς σφαιρικότητος τῆς γῆς. Πρὸς τὴν ἀρχὴν κατὰ τινὰ διεύθυνσιν παρατηροῦμεν νέους ἀστέρας· οἱ ἀστέρες τοῦ μέρους πρὸς ὃ βλαδίζουσι ὑψοῦνται, ἐν ᾧ ἡ τοῦ μέρους, ὅπερ ἀρίνομεν, καταβαίνουσι πρὸς τὸν ὀρίζοντα, καθίστάμενοι ἐπὶ τέλους ἀόρατοι· ἡ παραγωγὸς δὲ αἰτία τῶν φαινόμενων τούτων εἶνε ἡ κυρτότης τῆς γῆς, ἐμποδίζουσα ἡμᾶς νὰ βλέπωμεν ταυτοχρόνως ὅλους τοὺς ἀστέρας.

Ἄλλ' ἐὰν ἡ γῆ εἶνε ἀπομεμονωμένη εἰς τὸ διάστημα καὶ στρογγύλη, πῶς αἱ οἰκίαι, οἱ ἄνθρωποι, τὰ ζῶα, ὅλα ἐν γένει τὰ ἐπὶ τῆς ἐπιφανείας αὐτῆς εὐρισκόμενα ἀντικείμενα, δύναται νὰ κρατῶνται ἐπ' αὐτῆς χωρὶς νὰ πίπτωσι; Διατί τὰ ὕδατα τῆς θαλάσσης, τοῦ ποταμῶν, τῶν λιμνῶν δὲν ἐξέρχονται ἐκ τῶν κοιτῶν αὐτῶν; Ἡ ἀπάντησις εἶναι εὐκόλος. Ἡ γῆ ἔχει ιδιότητα ἐλκτικὴν δι' ἧς ἔλκει πρὸς τὸ κέντρον αὐτῆς πάντα τὰ σώματα, ἅτινά εἰσιν ἐπὶ τῆς ἐπιφανείας τῆς, καὶ ὅταν ἐν σώμα πίπτῃ τείνει πρὸς τὸ κέντρον τῆς γῆς. Ὁ καρπὸς ὅστις ἀποσπάται ἐκ τοῦ κλάδου, ὁ λίθος ὅστις φεύγει ἐκ τῆς χειρὸς, ἡτις τὸν κρατεῖ, ἐπέιγουσι πρὸς τὴν ἐπιφανείαν τῆς γῆς, παρασυρόμενα ὑπὸ τῆς μυστηριώδους ἐκείνης δυνάμεως, ἣν ὀνομάζουσιν ἔλξιν. Ἡ δυνάμις αὕτη προύσταται εἰς ὅλα τῆς φύσεως τὰ σώματα· ἐνεργεῖ εἰς τὰς μεγίστας μάζας, ὡς καὶ εἰς τὰ ἐλάχιστα μόρια τῆς ὕλης κρατοῦσα διὰ τῆς ἐνεργείας τῆς τὴν ἀρμονίαν τῆς ὑψηλίου. Ἡ ἔλξις λαμβάνει διάρρηκα ὀνόματα κατὰ τὸ εἶδος τῆς ἐνεργείας τῆς. Καὶ ὅταν μὲν σκοπῆ νὰ ἐνώσῃ τὰ διάφορα μέρη, ἅτινα συνιστῶσι σῶμα τι λέγεται ἀτομικὴ ἔλξις· ὅταν δὲ εἶνε ὁ ἀόρατος σύνδεσμος, ὅστις κρατεῖ τὰ διάφορα

στοιχεία, ἅτινα συνιστῶσι τὸν ἡμέτερον ὄγκον, ἢ ἡ δύναμις, ἣτις ἐπέγει τὰ ἐκτὸς τῆς ἐπιφανείας τῆς γῆς σώματα πρὸς τὸ κέντρον αὐτῆς, λέγεται βαρύτης. Τέλος δὲ, ὅταν προΐσταται εἰς τὴν διατήρησιν τῆς τάξεως, ἣτις κανονίζει τὴν ὑψήλιον, κρατοῦσα τὰ οὐράνια σώματα εἰς τὰ ὅρια τῆς συνήθους αὐτῶν πορείας, λαμβάνει τὸ ὄνομα παγκόσμιος ἔλξις καὶ δίδει τοὺς κυριωτέρους νόμους τῆς Ἀστρονομίας, ἐνεργεῖ δὲ ἐν εὐθείᾳ λόγῳ τῶν μαζῶν καὶ ἀντιπεπονθότι τοῦ τετραγώνου τῶν ἀποστάσεων.

Κατὰ τὸν νόμον τοῦτον σῶμα ἐπὶ τῆς γῆς βαρῦνον 3600 λίτρας καὶ ἀπέχον αὐτῆς ὅσον ἡ Σελήνη, θὰ βαρῦνη μόνον 1 λίτραν καὶ κατὰ τὸ λέγειν τοῦ Εὐλέρου, δυνάμεθα νὰ τὸ ὑποβαστάσωμεν διὰ τοῦ ἐνὸς δακτύλου.

Ἡ περιφέρεια τῆς γῆς εἶνε περίπου 4000 μυριάμετρα, τὰ δὲ ὑψηλότερα αὐτῆς ὄρη εἶναι 8 χιλιάμετρα· ὅθεν τὰ ὑψηλὰ ταῦτα ελάχιστα ὄντα δὲν δύνανται νὰ μεταβάλλωσι τὸ σχῆμα τῆς γῆς· ἐπὶ τεχνητῆς δὲ σφαίρας καὶ ὁ κόκκος κονιορτοῦ εἶνε μεγαλύτερος συγκριτικῶς ἀπὸ τὰ ὄρη τῆς γῆς.

Ἡ μέση τοῦ πλανήτου ἀπόστασις ἀπὸ τοῦ Ἡλίου εἶνε 34 ἑκατομμύρια λεύγας· διατρέχει λοιπὸν εἰς τὸ διάστημα ἐνὸς ἔτους τροχιάν 206 ἑκατομμυρίων λευγῶν καὶ ἐπομένως 565000 λεύγας καθ' ἡμέραν, 23540 καθ' ὥραν καὶ σχεδὸν 400 κατὰ λεπτόν. Ἡ τοιαύτη ταχύτης ἂν καὶ εἶναι 120 φορὰς μείζων τῆς σφαίρας κανονίου, δὲν εἶναι μεγαλύτερα τοῦ ἡμίσεως τῆς κινήσεως τοῦ Ἑρμοῦ εἰς τὴν τροχιάν του.

Ἐνεκα τῆς περὶ τὸν ἄξονα κινήσεως αὐτῆς, ἕκαστον σημεῖον τοῦ Ἰσημερινοῦ διατρέχει εἰς 24 ὥρας περίπου 9000 λεύγας· αὕτη δὲ ἡ ταχύτης εἶναι ἴση πρὸς τὴν τῆς σφαίρας κανονίου. Ἡ κίνησις αὕτη γινόμενη ἐκ δυσμῶν πρὸς ἀνατολάς, δίδει χώραν εἰς τὴν φαινομένην κίνησιν ὄλων τῶν οὐρανίων σωμάτων ἐξ ἀνατολῶν πρὸς δυσμίας.

Ἡ γῆ κινεῖται ἄνευ διακοπῆς, ἢ δὲ κίνησις αὐτῆς εἶνε κοινὴ εἰς τε τὰς στερεὰς μάζας, εἰς τὰς ὑγρὰς καὶ εἰς τὰς ἀεροειδεῖς· ὅτι δὲ τοιαύτη εἶνε ἡ κίνησις ἀποδεικνύεται ἐκ τοῦ ὅτι τὰ μέρη ἅτινα μᾶς περιβάλλουσι διατηροῦσι τὴν αὐτὴν θέσιν πρὸς

τε ἑαυτὰ καὶ πρὸς ἡμᾶς· ἔνεκα τούτου δὲ καὶ δὲν ὑποπτευόμεθα, ὅτι μεταβάλλομεν θέσιν εἰς τὸ διάστημα, ἐν ᾧ καθ' ἡμέραν διατρέχομεν 600000 λεύγας ἀκολουθούντες τὴν γήινην τροχιάν, καὶ σχεδὸν 7 λεύγας κατὰ λεπτόν ἀκολουθοῦντες τὸν Ἰσημερινόν.

Ἡ κίνησις τῆς γῆς εἰς τὴν τροχιάν της γίνεται ἔνεκα τῆς ἔλξεως, ἣν ἐξασκεῖ ὁ ἥλιος ἐπὶ τῆς γῆς· ἀλλ' ἂν μόνη ἡ ἔλξις ἐνήργει, ἢ γῆ φυσικῶς ἤθελε πέσει ἐπὶ τοῦ σώματος τοῦ Ἡλίου, δὲν συμβαίνει δὲ τοῦτο, διότι ἅμα τῇ γενέσει αὐτῆς ὑποθέτουσιν, ὅτι ὑπὸ τῆς θείας χειρὸς ἔλαβεν ἡ γῆ ὡς ἴσιν, ὅποτε, καθ' ὅς ἡ μηχανικὴ ἀποδεικνύει νόμους, ὑπάρχοντος ἑλκτικοῦ κέντρο τοῦ Ἡλίου, ἡ γῆ ὤφειλε νὰ κινήθῃ κατὰ καμπύλην ἐπίπεδον καὶ μάλιστα κατὰ ἔλλειψιν· ἐξακολουθεῖ δὲ καὶ θὰ ἐξακολουθῇ κινουμένη, διότι ἡ ἐνεργοῦσα δύναμις οὐδέποτε παύει. Τὴν ἰσορροπίαν λοιπὸν ταύτην τοῦ ἡμετέρου πλανητικοῦ συστήματος τηρεῖ ὁ ἥλιος διὰ τῆς ἑλκτικῆς αὐτοῦ δυνάμεως.

Εἰς τὸν Κέπλερον μαθητὴν τοῦ Τύχωνος Βράχης, ὀφείλομεν τὴν ἀνακάλυψιν τῶν ἀμεταβλήτων νόμων τῆς κινήσεως τῶν πλανητῶν. Ὁ περίφημος οὗτος ἀστρονόμος γεννηθεὶς τῷ 1571 εἰς Βιτεμβέργην, ἦτο ἐν τῶν σπανίων ἐκείνων πνευμάτων, ἅτινα ἡ φύσις δωρεῖ ἀπὸ καιροῦ εἰς καιρὸν εἰς τὸν κόσμον, ἵνα καθοδηγῶντα τοὺς ἐν σκότει καθημένους προάγωσι τὴν μάθησιν. Ὁ Κέπλερος ἐπίστευσεν ὡς καὶ οἱ πρὸ αὐτοῦ, ὅτι ἡ κίνησις τῶν οὐρανίων σωμάτων ὤφειλε νὰ εἶνε κυκλικὴ καὶ ἰσοταχῆς· προσεπάθει δὲ ἐπὶ πολὺν χρόνον νὰ ὑποβάλλῃ τὴν κίνησιν τῶν πλανητῶν εἰς τὴν ὑπόθεσιν ταύτην· ἀλλὰ μετὰ μέγαν ἀριθμὸν ἀνωφελῶν προσπαθειῶν ἠλευθέρωσε τὴν ἐπιστήμην ἀπὸ σφάλμα, ὅπερ ἐπὶ πολλοὺς αἰῶνας τὴν ἐμπόδιζε ν' ἀναπτυχθῇ, ἀνακαλύψας τοὺς ἐξῆς τρεῖς ἀδυνάτους νόμους.

Αον. Πάντες οἱ πλανῆται κινοῦνται κατὰ ἑλλείψεις, ὧν τὴν μίαν ἐστὶν κατ' ἐξῆς ὁ ἥλιος.

Βον. Τὰ διαγραφόμενα ἐμβαδὰ ὑπὸ τῶν ἐπιβατικῶν ἀκτίνων εἶνε ἀνάλογα τῶν χρόνων.

Γον. Τὰ τετράγωνα τῶν χρόνων εἶνε

ἀνάλογα πρὸς τοὺς κύβους τῶν μεγάλων ἡμιαξόνων.

Οἱ νόμοι οὗτοι εἰσι τοσοῦτω ἀκριβεῖς, ὥστε δι' αὐτῶν δυνάμεθα νὰ ὑπολογίσωμεν τὴν ἐπιστροφὴν ἐνὸς ἔτους πλανήτου εἰς τι σημεῖον τῆς τροχιάς του. Ἐν τούτοις ὁ Κέπλερος, καίτοι εὐρὴ τὴν ἀληθῆ τῶν πλανητῶν κίνησιν, δὲν ἠδυνήθη νὰ συμπεράνῃ τὴν παράγουσαν τὴν κίνησιν ταύτην δύναμιν, ἐπέπρωτο δὲ διὰ τῆς μεγάλῃς ταύτης ἀνακαλύψεως νὰ λαμπρύνῃ τὸ ὄνομα του ὁ περικλεῆς Νεύτων.

Ἡ ἀπόστασις τῆς γῆς ἀπὸ τοῦ Ἡλίου τὸν μὲν χειμῶνα εἶνε 15200000 μυριάμετρα, τὸ δὲ θέρος 15700000· ἐν τούτοις εἰς μὲν τὴν πρώτην περίστασιν παραδόξως ἔχομεν ψύχος· εἰς δὲ τὴν δευτέραν ζέστην· τὸ παράδοξον ὅμως τοῦτο αἴρεται, ἐὰν ἐνθυμηθῶμεν ὅτι τὸν χειμῶνα ὀλιγωτέραν θερμότητα ἀπολαμβάνει ἡ γῆ ἐκ τῆς προσεγγίσεως αὐτῆς εἰς τὸν ἥλιον, ὅσης ἀποβάλλει κατὰ τὴν μακρὰν χειμερινὴν νύκτα.

Περαιόντες τὰ περὶ τῆς γῆς ἀναφέρομεν ὅτι συγκρίνοντες τὴν ἔλξιν αὐτῆς πρὸς τὴν ἔλξιν ὀρέων ἐπὶ κρεμασμένου κωνόου, ἢ ἐπὶ περιστρέπτου πλάστιγγος, ἢ ἐπὶ ἐκκρεμοῦς, εὐρον τὴν μέσσην πυκνότητα τῆς γῆς καὶ δὴ καὶ τὸ βᾶρος αὐτῆς.

Α Ρ Η Σ

Ὁ Πλανήτης οὗτος εἶνε εἰς τὰς ἀστρώους χώρας ὁ γείτων ἡμῶν, παρουσιάζει δὲ μεγίστης μεταβολῆς λάμπσεως, ὀφειλομένης εἰς τὴν μεγίστην διαφορὰν τῆς ἀφ' ἡμῶν ἀποστάσεως, διότι ἡ ελάχιστη ἀφ' ἡμῶν ἀπόστασις εἶνε 15000000 λεύγας, ἡ δὲ μεγίστη 85. Τὴν ἐπιστήμην μὲ πολλὰς ἐπὶ τοῦ Ἀρεως παρατηρήσεις ἐπλούτισεν ὁ πατήρ Σεέσι ὁ περιφημότερος τῶν καθ' ἡμᾶς ἀστρονόμων.

Ἡ φαινομένη αὐτοῦ διάμετρος μεταβάλλεται ἀπὸ 18 μέχρι 4, ἡ δὲ πραγματικὴ εἶνε 1500 λεύγας. Ἡ ἐπιφάνεια αὐτοῦ εἶναι τὸ $\frac{1}{3}$ τῆς γήινης, ὁ δὲ ὄγκος του τὸ $\frac{1}{5}$ ἢ μᾶζα του δις μικροτέρα τῆς τοῦ ἡμετέρου πλανήτου, ἢ δὲ βαρύτης του τὸ ἡμισυ. Τὸ φῶς καὶ ἡ θερμότης, ἢ παρὰ τοῦ Ἡλίου λαμβάνει, εἶνε ἴση πρὸς τὰ $\frac{4}{5}$ ἐκείνης, ἣν παρὰ τοῦ αὐτοῦ ἀστέρος λαμ-

βάνει ἡ γῆ. Ἡ μέση ἀπὸ τοῦ Ἡλίου ἀπόστασις αὐτοῦ εἶνε 23545800 μυριάμετρα, ἐκτελεῖ δὲ τὴν περιστροφὴν του περὶ τὸν ἥλιον εἰς 686 ἡμέρας 23 ὥρας 30' καὶ 41", ἐπομένως τὸ ἔτος αὐτοῦ εἶνε διπλάσιον τοῦ ἡμετέρου. Ἡ περὶ τὸν ἄξονα κίνησις αὐτοῦ γίνεται εἰς 24 ὥρας 30' καὶ 21", εἶνε δὲ ὁ μόνος πλανήτης ἐκ τῶν ἀνωτέρων, ὅστις παρουσιάζει φάσεις ὧν τὰ καθέκαστα παραλείπομεν, ἀρκούμενοι ν' ἀναφέρωμεν ὅτι ὁ Γαλιλαῖος τῇ 30 Δεκεμβρίου 1810 ἔγραψεν εἰς τὸν Καστέλλι οὕτω. Ἄδεν τολμῶ νὰ βεβαιώσω ὅτι ἠδυνήθη νὰ παρατηρήσω φάσεις εἰς τὸν Ἄρη, ἐν τούτοις, ἂν δὲν ἀπατώμην, νομίζω ὅτι βλέπω αὐτὸν οὐχὶ ἐντελῶς στρογγύλον.

Ζ Ε Υ Σ

Ὁ Ζεὺς ἀπέχει ἀπὸ μὲν τοῦ Ἡλίου 173 ἑκατομμύρια λεύγας, ἀπὸ δὲ τῆς γῆς 144. Τὸ ἔτος του ἰσοῦται πρὸς 11 ἔτη γῆιν 314 ἡμέρας 12 ὥρας 23' καὶ 9". Τὸ ἡμερονύκτιόν του δὲ εἶνε 9 ὥρ. καὶ 56".

Ἡ διάμετρος αὐτοῦ εἶνε 30333 λεύγαι, ὁ δὲ ὄγκος του 1400 φορὰς μεγαλύτερος τοῦ γήινου. Ἡ θερμότης καὶ τὸ φῶς, ἄπερ λαμβάνει παρὰ τοῦ Ἡλίου εἶναι 25 φορὰς ελάσσονα τῶν τῆς γῆς· συνοδεύεται δὲ ὑπὸ τεσσάρων δορυφόρων, ὧν ὁ μὲν πρῶτος καὶ τέταρτος εἰσιν ὄγκωδεις ὅσον καὶ ὁ Ἑρμῆς· ὁ δὲ δεύτερος καὶ τρίτος ὅσον ἡ γῆ.

Ἐνταῦθα πρέπει νὰ σημειώσωμεν ὅτι ὁ Ρεομὲρ διὰ τῆς παρατηρήσεως τῶν ἐκλείψεων τοῦ πρώτου δορυφόρου τοῦ περὶ οὗ πρόκειται πλανήτου συνεπέρανε τὴν ταχύτητα τοῦ φωτός.

Κ Ρ Ο Ν Ο Σ

Ὁ Πλανήτης οὗτος ἀπέχει ἀφ' ἡμῶν μὲν 293,000,000 λεύγας, ἀπὸ δὲ τοῦ ἥλιου 330. Τὸ ἔτος αὐτοῦ εἶνε ἴσον πρὸς 29 ἔτη 5 μῆνας 20 ἡμέρας καὶ 18 ὥρας, εἶνε δὲ 900 φορὰς ὀγκωδέστερος τῆς ἡμετέρας γῆς.

Περιβάλλεται δὲ ὁ πλανήτης Κρόνος ὑπὸ διπλοῦ δακτυλίου, ὅστις δὲν ἐγγίζει αὐτὸν, ἀλλ' ἀφίσταται τοῦ πλανήτου 6000 λεύγας. Ἡ φύσις τοῦ δακτυλίου τούτου

δὲν φαίνεται νὰ διαφέρει τῆς τοῦ πλανήτου, διότι προβάλλει ἰσοεντατικὴν τῶ πλανήτη σκιάν· καὶ ἄλλαι ὁμως περιστάσεις ἀγνοοῦντες τοῦτο τὸ συμπέρασμα, ἀλλὰ δὲν εἶναι τοῦ παρόντος καιροῦ.

Συνοδεύεται ὁ πλανήτης οὗτος ὑπὸ ὀκτῶ δορυφώρων, ἐξ ὧν οἱ μὲν ἑξ κινοῦνται εἰς τὸ ἐπίπεδον τοῦ δακτυλίου, ὁ δὲ ἕβδομος εἰς τὸ τῆς ἐκλειπτικῆς.

ΟΥΡΑΝΟΣ Η ΕΡΣΧΕΛΟΣ

Ὁ οὐρανὸς ἢ Ἐρσχελλος εἶνε εἰς τῶν μεγαλειτέρων πλανητῶν καὶ ἀπώτατος μετὰ τὸν Ποσειδῶνα· συνεχέτο δὲ μετὰ τῶν ἀπλανῶν ἀστέρων μέχρι τῆς 13 Μαρτίου 1781, ἅτε ὁ Δόκτωρ Ἐρσχελλος ἀνεκάλυψεν αὐτόν.

Ἀπέχει ἀπὸ τοῦ Ἡλίου 600,000,000 λεύγας, τὸ ἔτος δὲ αὐτοῦ εἶνε ἴσον πρὸς 84 ἔτη καὶ 29 ἡμέρας. Τὸ φῶς τοῦ Ἡλίου, ὑπερ χρειάζεται 8" καὶ 18" ἵνα φθάσῃ μέχρις ἡμῶν, χρειάζεται 2 ὥρ. 45' ἵνα φθάσῃ εἰς τὸν οὐρανόν. Ἡ ἔντασις δὲ τοῦ φωτὸς καὶ τῆς θερμότητος, δέον νὰ εἶνε 400 φορές μικροτέρα τῆς γῆνης, ὁ δὲ Ἡλιος θὰ φαίνηται ἐκεῖθεν ὡς ἀστήρ πρώτου μεγέθους. Ἡ διάμετρος του εἶνε 12700 λεύγας, ἐπομένως τῆς γῆς ὀγκωδέστερος 80 φορές, ἔχει δὲ ὀκτῶ δορυφόρους.

Π Ο Σ Ε Ι Δ Ω Ν

Ὁ Ποσειδῶν ἀνεκαλύφθη μόλις κατὰ τοὺς τελευταίους χρόνους ὑπὸ τοῦ Verrier, ὑποπτευθέντος αὐτὸν ἕνεκα τῶν παρατηρούμενων παρελθόντων εἰς τὴν τροχίαν τοῦ οὐρανοῦ.

Ὁ πλανήτης οὗτος ἀπέχει ἀπὸ τοῦ Ἡλίου 140000000 λεύγας, ἔχει δὲ ἔτος ἴσον πρὸς 165 ἔτη σχεδόν. Ἡ διάμετρος του εἶνε τετράκις μείζων τῆς γῆνης· ὁ ὄγκος του εἶνε 23 φορές μείζων τοῦ γῆνου, ἡ δὲ μάζα του 20, ἡ πυκνότης του ὁμως τετράκις ἐλάσσων τῆς γῆνης· μέχρι τοῦδε δὲ εἰς μόνος δορυφόρος αὐτοῦ ἀνεκαλύφθη.

Περαιόντες τὰ περὶ πλανητῶν ἀναφέρμεν τὰς ἐξῆς τοῦ Ἀραγῶ λέξεις.

α' Ὁ Verrier ἀνεκάλυψε τὸν νέον πλανήτην χωρὶς ν' ἀναγκασθῆ νὰ ρίψῃ βλέμμα

πρὸς τὸν οὐρανόν· τὸν εἶδεν εἰς τὴν αἰχμὴν τοῦ κονδυλίου του, ἐπροσδιόρισε διὰ μόνης τῆς δυνάμεως τοῦ ὑπολογισμοῦ τὴν θέσιν καὶ τὸ κατὰ προσέγγισιν μέγεθος σώματος κειμένου πέραν τῶν μέχρι τότε γνωστῶν ὀρίων τοῦ πλανητικοῦ ἡμῶν συστήματος, σώματος οὔτινος ἢ ἀπόστασις ἀπὸ τοῦ Ἡλίου υπερβαίνει τὰ 1,100 ἑκατομμύρια λεύγας καὶ ὅπερ διὰ τῶν ἐντέλεστατων τηλεσκοπίων παρουσιάζει μόλις δίσκον αἰσθητόν. Ἡ ἀνακάλυψις τοῦ κ. Verrier ἀποδεικνύουσα τὴν ἰσχύϊν τοῦ ὑπολογισμοῦ, παρέχει τὴν καλλίστην ἀπόδειξιν τῆς ὑπάρξεως τοῦ τὸ σύμπαν διέποντος καὶ ὑπὸ τοῦ μεγάλου Νεύτωνος ἀνακαλυφθέντος νόμου τῆς παγκοσμίου ἑλξεως.»

Ἐν Ἀθήναις τῆ 24 Δεκεμβρίου 1871

Γ. Α. ΛΙΑΝΟΠΟΥΛΟΣ

ΚΑΙ ΠΑΛΙΝ ΤΟ ΣΙΔΗΡΟΥΝ ΠΡΟΣΩΠΕΙΟΝ

Ἀνέγνωμεν πρό τινος εἰς τὰς Γαλλικὰς ἐφημερίδας ὅτι ὁ Κύριος Μάρκος Τοπίνος ἀνεκάλυψε πολύτιμα ἔγγραφα ἀφορώντα τὸ μυστηριώδες πρόσωπον, τὸ μέχρι τοῦδε γνωστὸν εἰς τὴν ἱστορίαν ὑπὸ τὸ ὄνομα «τὸ Σιδηροῦν πρόσωπεῖον.» Ἦδη δὲ ὅτε ἠδυνήθημεν νὰ ἴδωμεν τὸ σύγγραμμα τοῦτο, δίδομεν μικρὰν περὶ αὐτοῦ περίληψιν εἰς τοὺς ἀναγνώστας τῆς Ἑθνικῆς Βιβλιοθήκης.

Ἐν ἑκ τῶν προσώπων τὸ ὅποιον πολλάκις ἐλέγετο ὅτι ἔκρυψε τὸ περίφημον σιδηροῦν πρόσωπεῖον ἦτο καὶ Πατριάρχης τις Ἀρμένιος, βιαίως μετενεχθεὶς ἐκ Κωνσταντινουπόλεως. Ἡ ἰδέα αὕτη εἶχε πολὺ ὀλίγους ὀπαδοὺς καὶ μάλιστα εἶχεν ἐγκαταλειφθῆ ἀπ' ὅτου ἐκυκλοφόρησεν ἡ φήμη ὅτι οὗτος εἶχεν ἀποθάνει δέκα ἔτη πρὸ τῆς ἐποχῆς, καθ' ἣν ἐπεφάνη ὁ διάσημος αἰχμάλωτος τῆς Τινερόλης, τῆς νήσου τῆς ἁγίας Μαργαρίτας καὶ τῆς Βασιλλῆς.

Ἦδη, κατὰ τὴν ἀνακάλυψιν τοῦ Κυρίου Τοπίνου, τὸ σιδηροῦν πρόσωπεῖον δὲν εἶνε ἄλλος ἢ ὁ Ἀβεδίκ, πατριάρχης τῶν Ἀρμενίων, ἀρπαγείς ὑπὸ τοῦ ἐν Κωνσταντινουπόλει πρέσβεως τῆς Γαλλίας Κυρίου

Φερριόλη μετενεχθεὶς εἰς Γαλλίαν ἕνεκα θρησκευτικῶν ἐρίδων καὶ πρὸς καταστροφὴν τῆς ἐπιρροῆς του· ἀπέθανε δὲ ὀλίγα ἔτη κατόπιν τῆς ἐποχῆς, καθ' ἣν λέγεται ὅτι ἔζη τὸ ἱστορικὸν σιδηροῦν πρόσωπεῖον.

Ἰδοὺ περίληψις βιβλιογραφίας ἐκ Γαλλικῆς τινος ἐφημερίδος.

Ὁ Κύριος Τοπίνος διηγείται ὅχι μόνον τὰς βασάνους, ἀς ὑπέστη ὁ δυστυχὴς κατὰ τὸν χρόνον τῆς φυλακισεῶς του, ἀλλ' ἀναφέρει καὶ τι νέον, δηλαδὴ τὰς τελευταίας στιγμὰς τοῦ δυστυχοῦς τούτου, τοῦ ὁποῦ ἡ ἱστορία θὰ ἐτρόμαξε πολλοὺς βασιλόπαιδας.

Κατὰ τοὺς πρώτους μῆνας τοῦ ἔτους 1711 ἐφαίνετο ἐξερχόμενος καθ' ἑκάστην πρωΐαν ἐκ τινος παρά τὴν ὁδὸν Φέρρου οἰκίσκου, ὅπου κατόκει μετὰ τοῦ διεμηνέως του, γέρων καταβεβλημένος μάλλον ἐκ τῶν ταλαιπωριῶν ἢ ἐκ τῆς ἡλικίας ἔχων μέτωπον κατερρύτιδωμένον καὶ μελαγχολικόν.

Ἡ ἐνδυμασία του, ἣν διετήρει ἔτι κατὰ τὸ Ἀρμενικὸν ἔθος, ἡ γλῶσσα ἣν ὠμίλει, ἡ συμπεριφορὰ του, τὸ ὑψηλόν του ἀνάστημα στηριζόμενον ἐπὶ μακρᾶς ράβδου, ἐπέσυρον τὴν προσοχὴν τοῦ πλήθους, ὅπερ πολλάκις τὸν ἠκολούθει μέχρι τοῦ ναοῦ τοῦ Ἁγίου Σουλπικίου, ὅπου συνείθιζε νὰ προσεύχηται. Ἦτο οὗτος ὁ θρησκευτικὸς ἀρχηγὸς καὶ πολιτικὸς προστάτης χιλιάδων τινῶν ἀρμενίων, ὁ ἐχθρὸς τοῦ Φερριόλη καὶ τῶν Ἰησοῦϊτῶν, νικηθεὶς εἰς ἔριδα θρησκευτικὴν ὑπὸ τῶν τελευταίων τούτων. Εἶχε δὲ ἀποφυλακισθῆ κατὰ διαταγὴν τοῦ βασιλέως κινηθέντος εἰς οἶκτον.

Ἀλλὰ δὲν ἐχάρη ἐπὶ πολὺ τὴν ἐλευθερίαν του· δέκα μῆνας μετὰ τὴν ἐκ τῆς Βασιλλῆς ἐξοδόν του, τὴν 21 Ἰουλίου 1711 ἀπέθανε μακρὰν τῶν φίλων καὶ συγγενῶν του, ἀφοῦ ἐδέχθη τὰς βοήθειας καὶ παρηγορίας τῆς Καθολικῆς ἐκκλησίας, ἧς οἱ θερμοὶ ἀπόστολοι ὑπῆρξαν αἴτιοι τῶν δυστυχημάτων του. Οὕτως ἔλαβε τέλος ὁ βίος του ὅστις ἤρχισε μὲν ἐν πενίᾳ ἐξἠκολούθησε διὰ τῆς εἰς τὸν πατριαρχικὸν θρόνον ἀναβάσεώς του, καὶ ἐτελείωσε εἰς τὴν ἐξορίαν.

Προσθέτει πρὸς τούτοις ὁ κύριος Τοπίνος, ὅτι ὁ Λουδοβίκος δέκατος τέταρτος μαθὼν τὸ τέλος τοῦ δυστυχοῦς τούτου ἐξέφρασε πρὸς τὸν διευθυντὴν τῆς ἀστυνομίας

μίας τὴν λύπην του· πρὸς τούτοις δεῖ ὅτι οἱ ἀδήποτε καὶ ἀνὴρ καὶ ἐν Τουρκίᾳ κατὰ τῆς Γαλλίας ἐγγλέματά του, οὐκ ἔμελλε νὰ τὸν μεταχειρισθῶσι τοιοῦτο τρόπον.

Ἀλλὰ δὲν τελειοῦναι ἐδῶ ἀκόμη τὸ ἔργον· Κατὰ τὴν αὐτὴν περίπτωσιν ἐποχῆς, καθ' ἣν τὸ θῦμα τοῦ Φερριόλη ἀπεθνήσκει, οὗτος εὑρίσκετο ἐν Κωνσταντινουπόλει παράφρων καὶ μετὰ δύο ἔτη, διορισθέντος ἄλλου εἰς τὴν θέσιν του, ἐπέμψθη εἰς Γαλλίαν διὰ τῆς βίας ὡς μὴ θέλων νὰ εἰσελθῆ ἐντὸς τοῦ πλοίου. Εἶναι ἀληθὲς ὅτι τούτος πρὸ πολλοῦ εἶεν ἀγνωρίζων τὸ ἀκέρημαί του καὶ τὴν 6 Ἰανουαρίου 1709 εγγράφη εἰς τὸν Ταύ. «Δὲν γνωρίζω ἂν ἔα μοι συγχωρηθῆ ποτε μίαν τῶν ἀμαρτιῶν μου, δηλαδὴ ἡ ἰσπαγὴ τοῦ Ἀβεδίκ.»

Οὕτω διακλύονται πᾶσαι αἱ ὑποθέσεις περὶ Κόμητος Βερμανδοῦ, Δουκὸς Βωρρόρ, Δουκὸς Μομιόνθ, τοῦ υἱοῦ τῆς Βασιλισσῆς Ἄννης καὶ τοῦ Βούκιγκαμ ἢ τοῦ Ρισσელიῆ ἢ καὶ τοῦ Μαζαρίνου, περὶ τοῦ Φουκέ, καὶ Ματιώλη, ὡς καὶ ἡ περὶ τινος νέου εὐγενεῖος Θαλαμηπόλου τῆς βασιλισσῆς Ἄννης περὶ τοῦ ὁποῦ πολλὰκις ἐλάλησαν οἱ Ὀλλανδοὶ ἱστορικοὶ ὡς ἀληθοῦ, πατὴρ Λουδοβίκου τοῦ 13ου.

Περὶ τοῦ Σιδηροῦ προσωπεῖου ὠμίλησε κατὰ πρόωτον τὸ ἐξῆς βιβλίον α Memoirs secrets pour servir à l'histoire de Perse Ἀμστελὸδχρον 1745) κατόπιν ὁ Βολταῖρος, ὁ Ὀλλανδὸς Γριφρέτος, καὶ πάλιν ὁ Βολταῖρος, Λιγκέτος, Saint-Michel, ὁ Μαζιδάλ εἰς τὰ ἀπομνημονεύματα τοῦ Μαρκησίου Πομπῶνη καὶ πλείστοι ἄλλοι.

Ἡ φιλολογία ἠσχολήθη περὶ τοῦ ἀντικειμένου τούτου κατὰ τὴν μίαν ἢ ἑτέραν γνώμην εἰς τὸ μυθιστόρημα τοῦ Μοιχῆ. Ὁ ἄνθρωπος μὲ τὸ σιδηροῦν πρόσωπεῖον (Παρίσιοι, 1746) εἰς τινα τραγωδίαν τοῦ Zechokke, εἰς τὸ δράμα τῶν Κ. Ἀρνούλδ καὶ Φουρνιῆ· εἰς τὸ ταξείδιον ἐν τῇ μεσημβρινῇ Γαλλίᾳ τοῦ Thummel καὶ εἰς τὸν Ὑποκόμητα τῆς Βραζελώνης τοῦ Ἀλεξ. Δουμᾶ.

Τὸ ζήτημα ἐλύθη ἄρα γε μετὰ τὰς ἀνακαλύψεις τοῦ Κυρίου Τοπίνου; Ἢ ἴδωμεν.

(Κατὰ τὸ Ἰταλικόν)

Ἐν Ἐριμουπόλει τῆ 4 Φεβρουαρίου 1872

Ι. Α. ΚΥΡΜΕΓΑΛΟΣ.

ΑΛΕΞ. Ρ. ΡΑΓΚΑΒΗΣ.

(P. Pradier-Fodéré)

Ἡ ἐν Παρισίοις ἐκδιδομένη ἡμερησίως «Διπλωματικὸς Ταχυδρόμος» ἐδημοσίευσεν ἐσχάτως τὸ ἐπόμενον περὶ τοῦ Κυρ. Ῥαγκαβῆ ἄρθρον, ὅπερ μεταφέρομεν εὐχαρίστως εἰς τὰς στήλας τῆς Ἀ' Ἐθνικῆς Βιβλιοθήκης.»

Ἡ Ἑλλάς, ἡ κλασικὴ αὐτὴ γῆ τῆς φιλολογίας, ἐπιστήμης καὶ καλλιτεχνίας δὲν ἠδύνατο ν' ἀντιπροσωπευθῆ καταλληλότερον παρὰ τῆ Γαλλικῆ Δημοκρατία ἢ διὰ τοῦ Κυρ. Α. Ρ. Ῥαγκαβῆ, ἐκτάκτου ἀπεσταλμένου καὶ πληρεξουσίου Ὑπουργοῦ τῆς Α. Μ. τοῦ βασιλέως τῶν Ἑλλήνων. Ὁ Κυρ. Ῥαγκαβῆς εἶναι ἀληθὴς ποιητὴς, λόγιος, ὡς ἐπίσης διδάσκαλος διπλωμάτης. Τὸ ὄνομά του εἶναι διττῶς γνωστὸν καὶ ἐπίσημον ἐν τῇ πατρίδι τοῦ Περικλέους, διὰ τε τὰ ἴδια αὐτοῦ συγγράμματα καὶ διὰ τὰ τοῦ πατρὸς του, μεταφράσαντος ἐμμέτρως τὴν Αἰνεΐδα τοῦ Βιργιλίου, τὰ κάλλιστα κλασικὰ Γαλλικὰ δράματα καὶ συγγράψαντος τὰ Ἀ' Ἑλληνικά» ἢτοι περιγραφὴν Γεωγραφικὴν, ἱστορικὴν καὶ στατιστικὴν τῆς ἀρχαίας καὶ νέας Ἑλλάδος.

Ὁ Κ. Α. Ῥαγκαβῆς ἐγεννήθη ἐν Κωνσταντινουπόλει κατὰ τὸ 1810, συνεπλήρωσε δὲ ἐν τῷ στρατιωτικῷ σχολεῖω καὶ Πανεπιστημίω τοῦ Μονάχου τὰς ἐν τοῖς κόλποις τῆς οἰκογενείας του ἀρξαμένας σπουδὰς του. Δεκαεναετής, εἰσῆλθεν ὡς ἀνθυπασπιστὴς τοῦ πυροβολικοῦ ἐν τῇ ὑπηρεσίᾳ τῆς Βαυαρίας, ἣν μετ' οὐ πολὺ εγκατέλιπε καταταχθεὶς μετὰ τοῦ αὐτοῦ βαθμοῦ ἐν τῷ Ἑλλ. πυροβολικῷ. Ἀλλ' ὅτε εἶδε τὴν πατρίδα του ἐν εἰρήνῃ καὶ κατασταθεῖσαν κράτος ἀνεξάρτητον ὑπὸ τὸ σκῆπτρον βασιλείως, παρητήθη τῆς στρατιωτικῆς ὑπηρεσίας καὶ ἀφωσιώθη εἰς τὴν πολιτικὴν ὑπηρεσίαν καὶ φιλολογίαν.

Διορισθεὶς κατὰ τὸ 1833 σύμβουλος τοῦ Ὑπουργείου τῆς Δημοσίας ἐκπαιδεύσεως, εἰργάσθη ἐπὶ ὀκτώ ὅλα ἔτη εἰς τὸν ὀργανισμὸν καὶ τὴν ἀνάπτυξιν τοῦ κλάδου τούτου τῆς ὑπηρεσίας, ὅστις τμηθῆ τὴν

Ἑλλάδα καὶ φαίνεται ἐξασφαλιζὼν αὐτῇ μέλλον ἄξιον τοῦ παρελθόντος τῆς.

Ἐκ τοῦ τμήματος τῆς δημοσίας ἐκπαιδεύσεως, ὁ Κ. Ῥαγκαβῆς κατὰ τὸ 1841 μετετέθη εἰς τὸ Ὑπουργεῖον τῶν Ἐσωτερικῶν, μετὰ τοῦ αὐτοῦ τίτλου τοῦ συμβούλου, ὡς προϊστάμενος ἐν τῷ τμήματι τῶν Δημοσιῶν ἔργων. Κατὰ τὸ αὐτὸ ἔτος διωρίσθη διευθυντὴς τοῦ Βασιλικοῦ Τυπογραφείου, ὅπου ἀνέπτυξε μεγάλην ἰκανότητα. Ἡ ἐπιστημονικὴ αὐτοῦ ἀποστολὴ εὔρε κατὰ τὸ 1844 τροφὴν νέαν καὶ στάδιον ἄξιον αὐτῆς. Ὁ Κυρ. Ῥαγκαβῆς προσεκλήθη κατὰ τὴν ἐποχὴν ταύτην νὰ καταλάβῃ τὴν ἔδραν τῆς ἀρχαιολογίας ἐν τῷ Ἐθνικῷ Πανεπιστημίω, ὅπου ἐδίδαξε μεθ' ἰκανῆς ἐπιτυχίας· ἐξηκολούθησε δὲ τὰς παραδόσεις του μετ' ἀξιολόγου ἐπιμελείας καὶ ἐν μέσφ αὐτῶν τῶν σπουδαιότερων πολιτικῶν του ἀσχολιῶν, ζητῶν βεβαίως ἐν τῷ παρελθόντι τὰς διὰ τὸ παρὸν ἀναγκαιοῦσας δυνάμεις καὶ φῶτα.

Ἀπὸ τοῦ 1855 ἕκαστον ἔτος τοῦ ἐπιστημονικοῦ καὶ πολιτικοῦ αὐτοῦ σταδίου διεκρίθη δι' ἐξόχου τινὸς ἔργου ἢ διὰ διορισμοῦ του εἰς σπουδαίαν τινὰ ὑπηρεσίαν. Κατ' αὐτὸ τοῦτο τὸ ἔτος 1855, ὡς δημοτικὸς σύμβουλος Ἀθηνῶν ὁ Κυρ. Ῥαγκαβῆς ἐξεφώνησεν ἐπὶ τῆς ἀκροπόλεως τὸν πανηγυρικὸν τοῦ στρατηγοῦ Φαβιέρου. Κατὰ τὸν αὐτὸν χρόνον συνετέλεσεν εἰς τὴν ἰδρυσιν ἀρχαιολογικῆς ἐταιρίας, ἧς διετέλεσεν ἐπὶ πολλὰ ἔτη γραμματεὺς. Ἐν ἀρχῇ τοῦ 1856 ἐγένετο ὑπουργὸς ἐπὶ τοῦ βασιλικοῦ Οἴκου καὶ τὴν 26 Φεβρουαρίου τοῦ αὐτοῦ ἔτους ἀνέλαβε τὴν διουσίαν τοῦ ὑπουργείου τῶν Ἐξωτερικῶν⁽¹⁾ ἣν διετήρησε ἐπὶ 3 1/2 ὅλα ἔτη. Ἐπωφεληθεὶς τῆς περιστάσεως ταύτης ἐνησχολήθη πρὸς ἀπαλλαγὴν τῆς πατρίδος του ἀπὸ τῶν ξενικῶν κομμάτων, τὰ ὁποῖα συνεκρούοντο ἐν Ἑλλάδι ἀνευ οὐδεμιᾶς δι' αὐτὴν ὠφελείας.

Ἐπέβαλε προσέτι εἰς τὰς ἐγγυητριάς δυνάμεις τοῦ Ἑλληνικοῦ δανείου προτάσεις, αἵτινες κατέληξαν εἰς συμβιβασμὸν

(1) Καθ' ὅταν γνωρίζομεν οὐδέποτε ὑπῆρξεν ἰδιαιτερον ὑπουργεῖον τοῦ Βασιλικοῦ οἴκου, ἀλλ' αἰετοτε τοῦτο συμπεριλαμβάνετο εἰς τὸ ἐπὶ τῶν Ἐξωτερικῶν.
Σ. Μ.

τινα περὶ τοῦ τρόπου καθ' ὃν ἡ Ἑλλάς ὠφείλε νὰ ποτίσῃ τὰ πρὸς αὐτὰς χρέη τῆς. Ἐπίσης δι' ἐγκυκλίου, ἣτις ἐφελκύσατο τὴν προσοχὴν τῶν Εὐρωπαϊῶν κερδοσκόπων, προσεκάλεσε τοὺς ξένους κεφαλαιούχους νὰ ἐπισκεφθῶσι τὰς πλουσίας Ἑλληνικὰς χώρας καὶ ὑπέδειξεν αὐτοῖς τὰς ὠφελείας ἃς ἠδύνατο νὰ πορισθῶσι ἐκ τούτου νέου.

Πολλοὶ κεφαλαιούχοι ἀνταπεκρίθησαν εἰς τὴν πρόσκλησιν ταύτην. Εἰς αὐτοὺς ἐπομένως καὶ εἰς τὸν Κυρ. Ῥαγκαβῆν ἡ Ἑλλάς ὀφείλει τὸν ἀπ' Ἀθηνῶν εἰς Πειραιᾶ σιδηρόδρομόν τῆς, τὸν δι' ἀερίφωτος φωτισμὸν τῶν Ἀθηνῶν καὶ πολλὰς βελτιώσεις τελεσθεῖσας ἢ εὐρισκομένας εἰς τὸ τέλος θῆναι. Ἡ εὐλικρινὴς συνεννόησις, ἣν κατώρθωσε μετὰ τῆς Ὀθωμανικῆς Κυβερνήσεως κατὰ τὴν περίοδον ταύτην, σὺν τοῖς δραστηρίοις μέτροις, αἵτινα τότε εἶχε λάβει τὸ Ἑλληνικὸν Ὑπουργεῖον, συνετέλεσαν εἰς τὴν πρόσκαιρον ἐξάλειψιν τῆς ληστείας, τῆς χρονίας ταύτης μάστιγος τῆς Ἑλλάδος, ἣτις ἐφάνη ἐκλείψασα κατὰ τὰς δύο ὑπουργικὰς περιόδους τοῦ Κ. Βούλγαρη καὶ Μιαούλη, ὅτε ἀπετέλει μέρος τοῦ Ὑπουργείου ὁ Κυρ. Ῥαγκαβῆς.

Ἀναλαβὼν τὰ ἐπιστημονικὰ αὐτοῦ ἔργα διὰ τῆς ἐκ τοῦ Ὑπουργείου ἀποχωρήσεώς του τῷ 1860, ἐδαπάνη τὰς ὥρας τῆς σχολῆς του εἰς ἀρχαιολογικὰς ἐρεῦνας. Μεταβὰς εἰς τὰ περίχωρα τοῦ Ἄργους κατόκησε μετ' ἐργατῶν ἐπὶ ἐρήμου λόφου καὶ ἐπὶ δύο σχεδὸν μῆνας κατέγεινεν εἰς ἀνασκαφὰς δι' ὧν ἀνεκαλύφθησαν τὰ εἰρηπια τοῦ περιφήμου ναοῦ τῆς Ἥρας μετὰ 550 τεμαχίων ὠραιότατης γλυπτικῆς τέχνης, τὰ μόνον γνωστὰ παρ' ἡμῖν πρότυπα τῆς σχολῆς τοῦ Πολυκλείτου. Τὰ ἀποτελέσματα τῆς ἐπιτυχῆς ταύτης ἀνασκαφῆς ἐκοινοποιήθησαν διὰ τινος γερμανιστῆ γραφεῖστος πρὸς τὸν Κυρ. Ῥαγκαβῆ ἐπιστολῆς, δημοσιευθεῖσας ὑπὸ τοῦ τελευταίου τούτου. Κατὰ τὴν αὐτὴν ἐποχὴν ὁ Κυρ. Ῥαγκαβῆς ἐξηλέχθη βουλευτὴς τοῦ Πανεπιστημίου.

Ἡ κυρίως διπλωματικὴ αὐτοῦ ὑπηρεσία ἀρχεται ἀπὸ τοῦ 1867 ὅτε ἡ Ἑλληνικὴ Κυβέρνησις διώρισεν αὐτὸν ἕκτακτον ἀπεσταλμένον καὶ πληρεξούσιον ὑπουργὸν τῆς Α. Μ. ἐν ταῖς Ἠνωμέναις πολιτείαις

τῆς Ἀμερικῆς. Ἀλλὰ τὴν θέσιν ταύτην ἀπεποιήθη νὰ δεχθῆ τότε καὶ τούτου ἕνεκα διωρίσθη ὁ Στρατηγὸς Καλλέργης, ὅστις ὅμως ἀπέθανε πρὶν ἢ ἐγκαταλείψῃ τὴν Εὐρώπην. Τότε προσενηχθεὶς ἐκ νέου ταύτης τῷ Κυρίῳ Ῥαγκαβῆ συνήνεσε νὰ τὴν δεχθῆ. Ἐκ τῆς Οὐάσιγκτων ὅπου ἀντιπροσώπευσε τὸν νεαρὸν αὐτοῦ ἡγεμόνα ἐπὶ ἑν ἔτος καὶ τινὰς μῆνας, μετετέθη εἰς Παρισίους, ὅπου εὐρέθη κατὰ τὴν συγκρότησιν τοῦ πρὸς λύσιν τῆς ἕνεκα τοῦ Κρητικοῦ ἀγῶνος Ἑλληνοτουρκικῆς διαφορᾶς συνεδρίου. Ἐπειδὴ δὲ τὸ Συνεδρίον ἠρνήθη εἰς τὴν Ἑλλάδα θέσιν ὁμοίαν τῇ τῆς Τουρκίας, ὁ Κ. Ῥαγκαβῆς ἀπεποιήθη νὰ συμμετάσχῃ αὐτοῦ. Κατώρθωσε ὅμως δι' ὑπομνήματός του καὶ διὰ τῶν προσωπικῶν αὐτοῦ σχέσεων νὰ ἐπιτύχῃ παρὰ τοῦ συνεδρίου οὐδ' ἐμμέσως κἂν νὰ ἐπιτιμηθῆ ἡ Ἑλλάς διὰ τὴν κατὰ τὴν διάρκειαν τοῦ Κρητικοῦ ἀγῶνος διαγωγὴν αὐτῆς, ἀλλὰ νὰ τεθῶσιν ἀπλῶς ἀρχαί τινες τοῦ διεθνοῦς δικαίου διὰ τὸ μέλλον καὶ εἰς ἃς ὄφειλον νὰ ὑπόκνηται καὶ τὰ ἐν αὐτῷ ἀντιπροσωπεύομενα ἔθνη. Μετὰ τὴν ἐπιτυχίαν ταύτην ὁ Κυρ. Ῥαγκαβῆς μετετέθη εἰς Κων/πολιν, ὅπου ἀπεκατέστησε τὰς ἕνεκα τῆς Κρητικῆς ἐπαναστάσεως διαταραχθεῖσας μετὰ τῆς Πύλης σχέσεις. Μετὰ τριῶν ἐτῶν παρέλευσιν ὁ Κυρ. Ῥαγκαβῆς ἀπεστάλη ἐκ νέου εἰς Παρισίους.

Εἶπομεν ἐν ἀρχῇ τῆς παρούσης σημειώσεως ὅτι ὁ νῦν πρέσβυς τῆς Ἑλλάδος ἐν Γαλλίᾳ εἶναι ποιητὴς, λόγιος, φιλόλογος καὶ πολιτικός. Τῶντι ὁ Κυρ. Ῥαγκαβῆς ἐδημοσίευσεν λυρικά καὶ δραματικὰ ποιήματα, μυθιστορήματα καὶ διηγήματα, ὧν ἐσχάτως ἀνηγγέλθη ἐν Κων/πόλει δεκάτομος ἔκδοσις.

Ἡ ἔκδοσις αὕτη θέλει προσέτι περιλάβῃ δύο ἀνέκδοτα συγγράμματα, τὴν Ἱστορίαν τῶν νομοθεσιῶν τῆς ἀρχαίας Ἑλλάδος καὶ Ἐπιγραφικὴν. Ὁ Κυρ. Ῥαγκαβῆς ἐδημοσίευσεν Γαλλιστῆ δύο ὀγκώδεις τόμους εἰς τέταρτον, περιέχοντας μετὰ λίαν σφοῦ καὶ ἐμβριθοῦς ὑπομνήματος τὰς ἀπὸ τῆς ἀνεξαρτησίας τῆς Ἑλλάδος συλλεχθεῖσας ἐπιγραφὰς. Συνέγραψε προσέτι ἱστορίαν τῆς ἀρχαίας τέχνης εἰς δύο ἐπίσης ὀγκώδεις τόμους καὶ μέγαν ἀριθμὸν μεταφράσεων καὶ διδακτικῶν βιβλίων. Ἐκτός

τούτου όφείλεται αύτῷ τὸ πρῶτον Γαλλο-Ἑλληνικὸν λεξικόν, ὃπερ οὗτος ἐδημοσίευσεν τῇ συμπράξει δύο σοφῶν συμπατριωτῶν του.

Ὁ Κυρ. Ραγκαβῆς εἶναι εἰς τῶν ἰδρυτῶν καὶ τῶν κυριωτέρων συντακτῶν τῆς Ἀρχαιολογικῆς Ἐφημερίδος, τῆς Ἰριδος, τῆς Ἐυτέρπης, τῆς Παιδώρας καὶ πολλῶν ἄλλων φιλολογικῶν περιοδικῶν συγγραμμάτων. Συνειργάσθη ἐπίσης εἰς τὸν Θεατῆρ τῆς Ἀνατολῆς (Spectateur d' Orient) συνασσομένην Γαλλιστί κατὰ τὸν Κριμαϊκὸν πόλεμον. Βλέπων κατὰ τὸ 1861 τὸ ἔθνος τοῦ διχτρέχον τὴν ἑδὴν τῆς ἀπωλείας ἕνεκα τοῦ καταλαθόντος αὐτὸ ἐπαναστατικοῦ παροξυσμοῦ ἐπεχείρησε μόνος τὴν ἐκδόσιν τῆς Ὀμιολίας, ἐφημερίδος πολιτικῆς, δι' ἧς ἀπεπειράθη νὰ δώσῃ φρονήτους συμβουλὰς εἰς τὴν Κυβέρνησιν καὶ ἀντιπολίτευσιν. Νομίζομεν παριττὸν νὰ εἴπωμεν ὅτι δυσηρέστησεν ἀμφοτέρως.

Ὁ Κ. Ραγκαβῆς εἶναι ἀντεπιστέλλον μέλος τῆς Ἀκαδημίας τῶν ἐπιγραφῶν καὶ τῆς φιλολογίας τῆς Γαλλίας, ἐπίτιμον μέλος τῆς Βασιλικῆς Ἀκαδημίας τῆς Βιεννῆς, μέλος τῶν Ἀκαδημιῶν τῆς Πτρουπόλεως, Ῥώμης, Βερολίνου καὶ τεσσάρων ἄλλων σπουδαιοτάτων ἀκαδημιῶν καὶ ἐπιστημονικῶν Ἐταιριῶν τῆς Ἑβρώπης καὶ Ἀμερικῆς. Εἶναι ἐπίσης διδάκτωρ τοῦ δικαίου τῶν πνευματικῶν τῆς New Haven καὶ τῆς Οὐάσιγκτον.

Ἐὰν ἡ αὐτονομία τῆς Ἑλλάδος ὀφείλεται κατὰ τὰς ἀρχὰς τοῦ πρῶτου αἰῶνος εἰς φιλολογικὰς ἀναμνήσεις τῆς Ἑβρώπης, ὁμολογῶμεν ὅτι ἡ Ἑλλὰς δὲν εἶναι σήμερον κατωτέρα τοῦ κλασικοῦ της παρελθόντος, ἀντιπροσωπευμένη διπλωματικῶς ὑφ' ἑνὸς τῶν χριστάτων φιλολόγων της καὶ τὰ μάλιστα διὰ κερμῶν σοφῶν αὐτῆς ἀνδρῶν.

Σ. Σ. Β. Εἰς ταῦτα οὐδὲν ἕτερον νομίζομεν ἀναγκαῖον νὰ προσθέσωμεν ἢ ὅτι εἰς τὴν εὐχάριστον καὶ κολακευτικὴν δὲ ἡμᾶς, ἕδρας τοῦ μάλλον ἀνεπτυγμένου καὶ πεπολιτισμένου ἔθνους, ν' ἀναγνωρίζοι καὶ ἐκτιμῶσι τὴν ἰκανότητα καὶ ἀξίαν τῶν παρ' ἡμῖν διηκρεπόντων ἀνδρῶν, πρὸς τὴν δυστυχῶς πολλὰκις χλευσποῦσιν οἱ ὑπ' αὐτῶν τιμώμενοι συμπολίται καὶ ὁμοθιβεῖς των.

ΠΕΡΙ ΜΩΑΜΕΘΑΝΙΚΗΣ ΛΑΤΡΕΙΑΣ.

Ἀπὸ τίνος χρόνου ἠσχαλήθη περὶ τὴν σύνταξιν πραγματείας περὶ τῆς Μωαμεθανικῆς θρησκείας, τῶν ἰδιορρυθμῶν λειτουργιῶν, τῶν ἠθῶν καὶ ἐθίμων ἐν γένει τῶν Τούρκων, τῆς ὁποίας τὴν δημοσίευσιν ὑπεσχέθη μὲν δι' ἀγγελίας μου, τυχούσης καλῆς ὑποδοχῆς ἐν ἀπάσας ταῖς ἐν αἷς ἐστάλη ἐπαρχίαις, ἀλλὰ δυστυχῶς λόγοι ἀνεξάρτητοι τῆς θελήσεώς μου παρεκώλυσαν ἄχρι τοῦδε τὴν τοιαύτην τοῦ πονημάτος μου δημοσίευσιν. Πράττων ἤδη τοῦτο διὰ τοῦ περιοδικοῦ συγγραμματος «Ἡ Ἑθνικὴ Βιβλιοθήκη», δὲν ἀμφισβάλω ὅτι θέλω εὐχαριστήσαι τοὺς φιλομούσους αὐτῆς ἀναγνώστας ἀνευρίσκοντας ἐν ταύτῃ πράγματα ἀξία περιεργείας καὶ ἰκανῆς τέρψεως.

Ο ΜΩΑΜΕΘ ΚΑΙ ΤΟ ΚΟΡΑΝΙΟΝ.

Τὸ Κοράνιον εἶναι ἡ βῆσις τῆς Ὀθωμανικῆς θρησκείας, τὴν ὁποίαν καθιέρωσεν κατὰ τὸν 7. αἰῶνα μ. Χ. Μωάμεθ ὁ Α'. ἐξ Ἀραβικῆς οἰκογενείας ἔλκων τὸ γένος. Πραγματεύεται δὲ περὶ τῶν δογμάτων καὶ ἐντολῶν, ἀς ἀρυσθεῖς ὁ νοημοέστατος οὗτος ἀνὴρ ἰδίως ἐκ τῶν βιβλίων τῆς Πλαιας καὶ νέας Γραφῆς, μετέδωκεν εἰς τὸ ἔθνος του, ὡς ἀποκαλυφθείσας μόνον αὐτῷ παρὰ τοῦ Ὑψίστου, πρὸς δὲ καὶ περὶ τῶν συμβουλῶν τῶν ἀναγκαιουσῶν εἰς τὴν νέαν θρησκείαν του· καὶ ταῦτα ἐκ παραδόσεως, διότι κατὰ τὴν ἐποχὴν ἐκείνην οἱ συμπολίται του ἐσέβοντο αὐτὸν ὑπερμέτρως μέχρι τοῦ 6. αἰῶνος τῆς Ἐγείρας (α).

Τὸ Κοράνιον ἦτο καὶ εἶναι ὁ θεμελιώδης νόμος τῆς θρησκείας τῶν Μωαμεθανῶν, ἀλλ' οὐχ ἦττον καὶ τὰ συγγραμματα τῶν διδασκάλων καὶ θεολόγων Μωαμεθανιστῶν ἐθεωρήθησαν βιβληθὸν παρὰ πάντων ὡς συστατικὰ τῆς ὅλης θρησκευτικῆς αὐτῶν νομοθεσίας.

(α) Ἐρεῖρα εἶναι τὸ χρονικὸν διάστημα τῶν Ὀθωμανῶν.

Τὰ πολυπληθῆ συγγραμματα τῶν Ἰμαμίδων ἦσαν αἱ βῆσεις, ἐπὶ τῶν ὁποίων αἱ διάφοροι ἀρχαὶ ἐξέδιδον τὰς ἀποφάσεις των, περὶ ὧν ἐν γένει τῶν διαφορῶν, δικαστικῶν, πολιτικῶν ἢ ἄλλων ἀφορωσῶν τὴν θρησκευτικὴν των λατρείαν.

Οἱ ὀπαδοὶ τοῦ Μωάμεθ ἐδιοικήθησαν τοιοῦτοτρόπως μέχρι τοῦ 875 τῆς ἐγείρας (1470 μ. Χρ.) ὅτε ὁ Μολλᾶς Κουσεῶ συνέλεξεν ἅπαντα τὰ ἄπειρα βιβλία καὶ κατήρτισε τὸν δὴ λεγόμενον γενικὸν κώδικα, Μουλτέκκ, περιλαμβάνοντα ἀπάσας τὰς θρησκευτικὰς πράξεις καὶ τὴν πολιτικὴν διοίκησιν τῆς κυβερνήσεως· ἀλλ' ἐπειδὴ οὗτος δὲν διευκρίνισεν καλῶς διάφορα ἄρθρα τοῦ πρακτικοῦ μέρους τῆς ἠθικῆς, ὁ περίφημος Σείχ Ἰβραήμ Χαλεβῆ ὁ γεννηθεὶς ἐν Ἀλεπίῳ καὶ τελευτήσας ἐν Κωνσταντινουπόλει τῷ 956 ἐγείρας (1547) Μ. Χ.) ἐνενηκοντούτης τὴν ἡλικίαν, συνέγραψε ἕτερον κώδικα, εἰς ὃν προσεθήκε καὶ ὅσας ἄλλας διατάξεις ἐθέσπισαν οἱ Ἰμάμιδες καὶ θεολόγοι τῆς Μωαμεθανικῆς πίστεως.

Ὁ Κώδηξ Μουλτέκκ περιλαμβάνει τὰς τελετὰς, οὐ μόνον τῆς ἐξωτερικῆς καὶ ἐσωτερικῆς λατρείας, ἀλλὰ καὶ τὴν ἐν γένει πολιτικὴν νομοθεσίαν τὴν ἐφαρμοζομένην εἰς τὸ ὀθωμανικὸν γένος.

Οἱ Μωαμεθανοὶ τέσσαρας μόνον συνηθείας ἀναγνωρίζοντες ὡς ὀρθοδόξους καὶ κανονικὰς, αἱ ὁποῖαι συμφωνοῦσι μὲ τὰ δόγματα, καὶ εἰς τινὰ μέρη σχετίζονται μὲ τὴν λατρείαν, καὶ τὴν ἠθικὴν νομοθεσίαν, προέταξαν αὐτὰς μετὰ τὰ διάφορα καθεστῶτα, ὅτε κατήρτιζον τὸν γενικὸν κώδικα, Μουλτέκκ, τὸν ὡς Ἰερὰν βιβλὸν θεωρούμενον. Πρωτοῦργοι τῶν τεσσάρων τούτων νομικῶν συνηθειῶν εἰσὶν οἱ ἑξῆς: 1) Ἰμάμης Ἀζάκ-Ἐβού Χοννίφης ἀποθανῶν ἐν Βαγδάτ τῷ 150 ἐγείρας (767 Μ. Χ.) 2) Ἰμάμης Μελίκης ἀποθανῶν τῷ 179. 3) Ἰμάμης Σιαφῆς ἀποθανῶν τῷ 204 καὶ 4) Ἰμάμης Χανβάλ ἀποθανῶν τῷ 241. Εἰς τὰς κανονικὰς ταύτας συνηθείας θεμελιούται ἡ ὀθωμανικὴ πίστις, ἀλλ' ὡς ἐπικρατεστέρα γνωμοδότησις θεωρεῖται ἡ τοῦ Ἰμάμ.-Ἀζάκ-Ἐβού-Χανίφης.

Ὁ Κώδηξ οὗτος παρὰ πάντων τῶν Μουσουλμάνων σεβόμενος, εἶναι ἡ συλλογὴ

τῶν θείων νόμων περιλαμβανομένων εἰς τὰς ἑξῆς τέσσαρας βιβλους.

1) Τὸ Κοράνιον, συλλογὴ τῶν θείων Νόμων.

2) Τὸ Χανδῆ ἢ Σουνιέθ, περιλαμβάνον τὸς προφητικὸς λόγους τοῦ Μωάμεθ, τοὺς διαλόγους αὐτοῦ μὲ τὸν θεόν, καὶ διαφόρους ἄλλας συνηθείας ὅσας ἐνόμισεν ἀναγκαίας εἰς τὴν πραγματοποίησιν τῶν σχεδίων του.

3) Τὸ Ἰδγιμκῆ Ἰουμῶθ, συλλογὴ τῶν ἀποστολικῶν νόμων, περιλαμβάνον τὰς ἐξηγήσεις καὶ νομικὰς ἀποφάσεις τῶν πρώτων μαθητῶν καὶ ἀκολούθων τοῦ Μωάμεθ, ὡς καὶ τὰς δοξασίας τῶν Καλιφῶν ἐπὶ διαφόρων ἀντικειμένων θεολογικῶν ἠθικῶν, πολιτικῶν, ποινικῶν κλπ. καὶ

4) Τὸ Μακούλ περιλαμβάνον τὰς κανονικὰς ἀποφάσεις τῶν μεταφραστῶν τοῦ πρώτου αἰῶνος τοῦ Μωαμεθανισμοῦ.

Καὶ ταῦτα μὲν καθόσον ἀφορᾷ τὰς βῆσεις τοῦ Μουσουλμανικοῦ κώδικος· ἡ δὲ δὲ θέλομεν εἶπει τινὰ περὶ τῶν γενικῶν κανόνων τῶν διαιρούντων εἰς δύο ἴσα μέρη τὸν κώδικα.

Ὁ Μουσουλμανικὸς νόμος ἐπεκτείνεται ἐπ' ὧν τῶν κατὰ τὴν τῆς ὕψηλιου, ὡς ὑποδιαίρων εἰς δύο θρησκείας, τοὺς μὲν ἀποκαλεῖ Μουσλίμ, τοὺς δὲ Κιαφίρ· καὶ τὸ μὲν πρῶτον σημαίνει ὑποτακτικὸς τῷ Θεῷ, τούτεστι πιστός, ὄνομα ἀποδιδόμενον πᾶσι τοῖς πρεσβέουσιν τὸν Μωαμεθανισμόν, τὸ δὲ Κιαφίρ σημαίνει ἀπίστος· τὸ ὄνομα δὲ τοῦτο ἀποδίδεται εἰς τοὺς μὴ ἀναγνωρίζοντας τὸν Μωάμεθ ὡς προφήτην τοῦ Θεοῦ· καὶ μετὰ τῆς σημασίας ταύτης ἀπαντᾶται εἰς ἅπαντα τὰ κανονικὰ βιβλία τοῦ Ὀθωμανικοῦ Κράτους. Ὁ τίτλος Σούνης ἀποδίδεται εἰς μόνους τοὺς ὀπαδοὺς τοῦ μωαμεθανικοῦ δόγματος, καὶ τοιοῦτοι εἶναι πάντες οἱ Τούρκοι. Σούνης δηλοῖ μνητῆς τοῦ Προφήτου, ἢ ὀπαδὸς τῆς δόξης τοῦ Ἀλῆ.

Οἱ Πέρσαι καὶ ἄλλοι τούτων ὀρθοδόξοι, ἀναγνωρίζουσιν ὡς νομίμους διαδόχους τοῦ Μωάμεθ τοὺς τρεῖς Καλίφας Ἀββού-Βέερ, Ὀμέρην, καὶ Ὀσμάνον.

Ὁ Μωαμεθανὸς ἀναγνωρίζει ὡς θρησκευτικὰ βιβλία τὴν πεντάτευχον, τὸ εὐαγγέλιον, καὶ τὸ ψαλτήριον, τὰ ὁποῖα καὶ σεβῶνται ὡς ἱερά· τὸ Κοράνιον ὅμως πλειό-

τερον παντός άλλου, ως ιερώτερον και τελειότερον.

Ἐπιτρέπεται, κατὰ νόμον, θωμανὸς νὰ συμπευθῆ χριστιανὴν, ἢ ἰουδαίαν, οὐδέποτε ὁμῶς και χριστιανὸς ἢ ἰουδαῖος θωμανίδα.

Τὸ Τουρκικὸν γένος διαιρεῖται εἰς τέσσαρας τάξεις, αἵτινες συνίστανται ἀπὸ τοὺς Ἐμίριδας, ἀπογόνους τοῦ Μωάμεθ, τοὺς Οὐλεμάδας (νομικοὺς) ἀπὸ τοὺς ὑπουργοὺς τῆς ἐπικρατείας, τὴν αὐτοκρατορικὴν θεραπείαν, τοὺς ἀνωτέρους ὑπαλλήλους, τοὺς κτηματίας, και τελευταῖον ἀπὸ τὸν ὄχλον.

Κατὰ τὸν θρησκευτικὸν νόμον ὁ λαὸς διαιρεῖται εἰς δύο τάξεις, εἰς Σελίχ (ἐναρέτους) και Φασίχ (κακοήθεις ἢ ἀθρήσκους)· εἰς τοὺς τελευταίους τούτους εἶναι ἀπηγορευμένη πᾶσα πολιτικὴ πράξις ἢ δικαστικὴ ἠμολογία, ἐκτὸς ἐξαιρετικῆς τινος περιστάσεως, καθ' ἣν δὲν ὑπάρχουσιν ἀποχρῶσαι ἀποδείξεις ἢ ἐνδείξεις πρὸς ἀνακάλυψιν τῆς ἀληθείας· εἰς τὴν κατηγορίαν ταύτην ὑπάγονται και οἱ ἔχοντες φυσικὰ ἐλαττώματα ἢ διανοητικὴν ἀνικανότητα, οἷον τυφλοὶ, βωβοὶ, ἄλαλοι κλπ. τῶν ὁποίων ἡ ἠμολογία εἶναι δεκτὴ εἰς μόνους τοὺς γαμικοὺς δεσμούς.

Ὁ Σουλτάνος τιμᾶται ὡς νόμιμος διάδοχος τῶν Καλιφῶν· θεωρεῖται ὡς ἀρχηγὸς τῆς θρησκείας και πολιτείας και περὶ βᾶλλεται και μὲ τὸν τίτλον τοῦ Ἰμάμη ἢ οἱ ἀνωτάτου ἱερέως. Ὁ δὲ μέγας Βεζιρς, φέρων ἐπίσης τὸ θρησκευτικὸν ἀξίωμα τοῦ Μουφτῆ, ἀντιπροσωπεύει τὸν ἱερεῖόν του εἰς τὸ πνευματικὸν μέρος, εἶνε δὲ συνάμα ἐπιτετραμένους και τὴν ὑπεράσπισιν τοῦ Νόμου και τοῦ δικαιώματος τοῦ ἄρχεῖν.

Οἱ Οὐλεμάδες, λειτουργοὶ τῆς πίστεως, τῶν νόμου και τῆς δικαιοσύνης, ἀποδίδουσι τῶ Μονάρχῃ τὸν τίτλον τοῦ Ἰμάμη και τὸν τοῦ Καλίφη, συνενοῦντες αὐτῶ τὰς εἰς αὐτοὺς ἀνηκούσας δύο ἐξουσίας. Οἱ φετβάδες (ἀποφάσεις) τοῦ Μουφτῆ ἔχουσι τὴν αὐτὴν ἰσχὺν, τὴν ὁποίαν ἔχουσι και αἱ τοῦ Ἰμάμη και τοῦ Σουλτάνου διὰ νὰ ἀποδείξωσι τὴν πνευματικὴν και κοσμικὴν αὐτοῦ ἐξουσίαν.

Ἡ Ἐγείρα εἶναι ἡ ἐποχὴ τῆς φυγῆς τοῦ Μωάμεθ ἐκ τῆς Μέκκας εἰς τὴν Μεδίαν, ἣτις ἐγένετο τῶ 53 ἔτει τῆς ἡλικίας του

(622 Μ. Χ.) και τῶ 19. τῆς ἀποστολῆς του ὡς προφήτου.

Ἡ ἑβδομὰς ἄρχεται ἀπὸ τῆς Κυριακῆς, ἢ δὲ θρησκεία καθιέρωσεν εἰς κοινὴν λατρείαν τὴν παρασκευὴν, ἐπεὶ δὲ κατὰ τοὺς μουσουλμάνους συγγραφεῖς, ὁ Θεὸς ἔπλασε τὸν ἄνθρωπον τὴν ἕκτην ἡμέραν.

Οἱ νομιζόμενοι ἀπόγονοι τοῦ Μωάμεθ προσθέτουσιν εἰς τὰ ἐπιθετὰ τῶν τῶ Ἐμίρις, (εὐγενῆς) μιμούμενοι τοὺς διοικητὰς Μέκκας, οἵτινες ὡς ἀπόγονοι ἐκείνου ἐπανομάζονται Σερίφηδες ἢ Ἐμίρηδες· ὅσοι δὲ ἐπεσεκέθησαν τὴν Μέκκαν, Χαντζίδες, και ὅσοι φονεύονται μαχόμενοι ὑπὲρ πίστεως ἢ πατρίδος, Σεχίδες δηλαδὴ μάρτυρες.

Τὰ δόγματα τοῦ Ἰσλαμισμοῦ ἀποτελοῦσιν ἴδιον μέρος τοῦ γενικοῦ κώδικος, περιλαμβάνοντος πεντήκοντα ὀκτὼ ἄρθρα πίστεως. Ἐπὶ τριάκοντα ἐκ τούτων θεμελιούται ἡ Ὄθωμ. πίστις και διὰ τοῦτο θέλομεν πραγματευθῆ ἐν ὀλίγοις περὶ αὐτῶν.
(ἔπεται συνέχεια)

I. Θ. ΜΟΣΧΟΥΛΑΣ.

ΠΕΡΙΗΓΗΣΕΙΣ

ΠΕΡΙΗΓΗΣΕΙΣ ΕΙΣ ΑΥΣΤΡΑΛΙΑΝ

[ὑπὸ Μενδάνου Ἰσπανοῦ και Κουεῖρου Πορτογάλου.]

1567—1606.

Ὅποτε ἡ τῆς Ἀμερικῆς ἀνακάλυψις εἰς τὰ δυσπιστότερα κατέδειξε πνεύματα ὅτι ἡ γῆ εἶναι εὐρογγύλη, διηγήθη ἢ ἐπιθυμία τῆς ἐξευρέσεως και βεβαιώσεως ἂν μέρος τι αὐτῆς ἄξιον λόγου μὲ εἰ ἔτι ἄγνωστον. Ἀπὸ τοῦ ἀκρωτηρίου Ἄρνου μέχρι τοῦ Εὐέλπιδος, μεταξὺ τῶν Ἰπείρων Ἀμερικῆς και Ἀσίας πρὸς τὸν Νότιον Πόλον, ἔμενον τῶντι ὀλοσχερῶς ἄγνωστοι μεγάλοι γῆς ἐκστάσεις.

Ἄλλ' ὁποῖα πιθανότης ὅτι αὐταὶ ἦσαν ἀκατοίκητοι ἢ ὑπὸ ὑδάτων ἐκαλύπτοντο; Τούναντιον ἐξ ἀναλογίας δὲν ἦτο πιθανόν ὅτι εἰς τὰς ἐκστάσεις ταύτας ἀναριθμητοὶ νῆσοι και ἑτέρα Ἡπειρος ἀποτελοῦσιν οὕτως εἰπεῖν τὸ ἀντίβροπον τῆς ἀπείρου ἐκ-

τάσεως τῶν μεσημβρινῶν τῆς Εὐρώπης, Ἀσίας και Ἀμερικῆς χωρῶν;

Ἡ τῶν Πορτογάλων και Ἰσπανῶν φιλοδοξία ἐφαίνετο κατὰ πρῶτον στρεφόμενη πρὸς τὸ μέρος τοῦτο, ἐνθα διεβλέπετο πιθανὴ ἢ κτῆσις δόξης ὁμοίας πρὸς τὴν τοῦ Κολόμβου και Μαγγελάνου. Αἱ Θαυμαστικῶν ἀρχῶν τοῦ αἰῶνος ἀνακαλύψαι φυσικῶς ἐνέπνεον θάρρος και ἀπεριόριστον πίστιν και διὰ τοῦτο οἱ τε Πορτογάλλοι και Ἰσπανοὶ ὑδρόλως πιστεύοντες τὸ ἀδύνατον ἐξηκολούθουν ὄνειροπολοῦντες πλουσιώτερον, ὠραιώτερον και γονιμώτερον κόσμον τῶν μέχρι τοῦδε γνωστῶν και τὸ ἰδανικὸν τοῦτο, ὁ γῆινος οὗτος παράδεισος, ποῦ ἠδύνατο νὰ εὐρεθῆ ἢ εἰς τὰς μυστηριώδεις ἐκείνας ἐσχατίας, ὧν τὴν κτῆσιν ἢ πρόνοιαν ἐπεφύλαττεν εἰς τὰς τοῦ αἰῶνος τούτου γενεάς, ὡς τὸ ἔσχατον και πολυτιμώτερον αὐτῆς δῶρον;

Εἶχον ἤδη ἀνακαλύψει ἢ μάλλον διέκρινον τὴν γῆν τῆς Νέας Γουίνεας τὸ 1511 και μεσημβρινὰς τινὰς ἐπαρχίας τῆς Μεγάλης Ἰάφας, ἢτοι τῆς Νέας Ὀλλανδίας τὸ 1530—1540, ἀλλ' αὐταὶ δὲν ἦσαν κατὰ κοινὴν γνώμην, ἢ αἱ πρῶται Ἀντιλλικαὶ και οἰονεὶ προδείκτορες τῆς Ἀμερικῆς.

Εἰς πρὸ πάντων ἐφαίνετο διαφλεγόμενος ὑπὸ σφοδρᾶς ἐπιθυμίας πρὸς ἀνακάλυψιν τῆς Αὐστραλιακῆς χώρας. Ἡ ὑπερβάλλουσα, ἢ ἔμμονος και ἄκαμπτος αὐτοῦ πεποιθήσις, ἀνεμίμνησκε τὴν τοῦ Κολόμβου· συνενῶν ὡς ἐκεῖνος τὴν σπουδὴν πρὸς τὴν πρᾶξιν ἐγένωσκεν, ἤθελεν, ἠδύνατο.

Ὁ ἀξιοθαύμαστος οὗτος Πέτρος Φερνάνδος Κουεῖρος εἰσέτι ἀνιμένει τὴν ἱστορίαν αὐτοῦ. Ἄν και ἡ πείρα κατέδειξεν ὅτι ἡ ἐλπίς αὐτοῦ ὑπερέβη τὴν πραγματικότητα, τὸ μέγεθος ὁμῶς τῶν ἰδεῶν του εἶναι οὐχ ἠττον ἀξιοθαύμαστον, ἢ δὲ θετικῆ αὐτοῦ ἐκδούλευσις ὑπερτέρα πάσης ἀμφισβητήσεως. Ἀλλὰ τὸ ὄνομα του μένει ἀδιασπᾶστος συνδεδεμένον μὲ τὸ τοῦ Μενδάνου, ὅστις συνεμερίζετο μετ' αὐτοῦ τὰς ἰδέας και ἐρεῦνας και ὅστις μάλιστα ἔσχε τὴν τιμὴν νὰ προηγηθῆ αὐτοῦ. Ἐπομένως ἐθεωρήσαμεν ἀναγκαῖον ἵνα παραλληλίσωμεν και ἐνώσωμεν ἐν μιᾷ διηγήσει τὰ ὠφελιμώτερα ἐπίσημα ἐγγράφα και καταστήσωμεν γνωστὰς τὰς ἀποπειράς τῶν

δύο τούτων περιηγητῶν, ἀρχόμενοι ἀπὸ τοῦ Μενδάνου.

ΜΕΝΔΑΝΑΣ.

Ἀλβάρους Μενδάνου Ἰσπανός, ἐγεννήθη τὸ 1511, ἀλλ' ἀγνοεῖται ὁ τόπος τῆς γεννήσεώς του. Ἄγνωστον ἐπίσης πῶς διῆλθε τοὺς χρόνους τῆς νηπιότητος και ἐφηβικῆς αὐτοῦ ἡλικίας, ἀλλ' ἀναμφιβόλως ἀνῆκεν εἰς οἰκογένειαν πλουσίαν και ἰσχυράν. Ὁ θεῖος αὐτοῦ Πέτρος Δε-Κάστρος διετέλει διοικητὴς τοῦ Λίμα και πιθανῶς τοῦτο συνέτεινεν ὅπως σύρη τὸν ἀνεψιὸν του εἰς τὸν νέον κόσμον και διεγείρη τὴν πρὸς νέας ἀνακαλύψεις φιλοδοξίαν του. Ἡ πρὸς ἀναζήτησιν νέων χωρῶν πρότασις αὐτοῦ ἐγένετο εὐνοϊκῶς ἀποδεκτὴ ὑπὸ τῆς Ἰσπανικῆς Κυβερνήσεως, ἣτις δὲν ἐπαύσεν ἐννοῦσα πόσον ἐσύμφερον εἰς τὴν συντηρήσιν και εὐδαιμονίαν τῶν ἐν Ἀμερικῇ ἀποικιῶν αὐτῆς ἢ μὴ ἐγκατάστασις ἐτέρων ἔθνους εἰς τὸν Εἰρηνικὸν ὠκεανὸν ἢ τὴν Μεσημβρινὴν Θάλασσαν.

Ὁ Μενδάνου ἐπεχείρησε δύο διάπλους και διὰ μὲν τοῦ πρώτου, γενομένου τὸ 1567 ἀνεκάλυψε τὰς νήσους Σαλομόν, διὰ δὲ τοῦ δευτέρου, τὸ 1595, ὅτε και ὁ Κουεῖρος διετέλει ὡς πρῶτος, ματαίως ἀποπειραθεὶς νὰ ἐπανεύρη τὰς νήσους ταύτας, ἀνεκάλυψε τὰς νήσους Μαρκίσα Δὲ Μενδόζα, Σάντα-Κουζα και ἄλλας πολλὰς.

Ἰδοὺ ἡ ἐκθεσις τοῦ πρώτου πλοῦ ὑπ' αὐτοῦ τοῦ Μενδάνου συνταχθεῖσα.

τῶ 1567 τῆ διαταγῆ τοῦ Λόπ Κάροσι Δὲ Κάστρου, μέλους τοῦ συμβουλίου τῆς Α. Μεγαλειότητος, διοικητοῦ τοῦ Περού, ἐξωπλίσθησαν δύο πλοῖα μετρίου μεγέθους, ἐφ' ὧν ἐπιβιβάσθημεν ἀριθμούμενοι εἰς ἑκατὸν και εἴκοσι πέντε ἄνδρας. Οἱ ἡμίσεις τούτων ἦσαν ναῦται, οἱ δὲ ἕτεροι στρατιῶται, χωρὶς νὰ ὑπολογίσωμεν τοὺς ἄνδρας τῆς ὑπηρεσίας και κωπηλάτας. Μεθ' ἡμῶν εἶχομεν τέσσαρας πρῶρεις, ὧν ἦρχεν ὁ Ἐρνάνης Καλλέγο, ἐπλοιαρχεῖ δὲ ὁ Ἀλβάρους Μενδάνου, ἀνεψιὸς τοῦ διοικητοῦ, νέος, ἡλικίας εἴκοσι και ἐνὸς ἔτους, και ἐναυαρχεῖ ὁ Πέτρος Δὲ Ὀρτέζος, ἀνώτερος τοξότης τοῦ Παναμά.

Ἄραντες τὴν ἄγκυραν ἐκ τοῦ λιμένος τοῦ Λίμα τὴν 19ην Νοεμβρίου 1567, ἡμέραν τετάρτην τῆς ἁγίας Ἰσαβέλλας, καθ'

ὄλην τὴν νύκτα ἐλοξοποροῦμεν, τὴν δὲ ἐπαύριον ἀνοίχθημεν μακρὰν. Ἐπὶ δέκα ἡμέρας ἔπνεεν ἀνεμος σφοδρὸς μέχρι τῆς ἀφίξεως ἡμῶν εἰς τὴν 15° 30' τοῦ αὐστραλιακοῦ πλάτους, ἐνθα εὗρομεν ἀνέμους ἀνατολικούς, τῇ βοήθειᾳ τῶν ὁποίων ἐπὶ πολλὰς ἐπλέομεν ἡμέρας μετὰ τινων αἰφνιδίων μεταβολῶν.

Διατρέξαντες δὲ 500 λεύγας ἀπὸ τῆς παραλίας τοῦ Περού, εἶδομεν μέγαν ἀριθμὸν πτηνῶν, ἅτινα μετὰ τρεῖς ἡμέρας ἐξήφηνθησαν. Ἐνταῦθα ἐξετάσαντες τὸ ὕψος τοῦ Ἡλίου, εὗρομεν ὅτι εὕρισκόμεθα 8 μοίρας μεσημβρινοῦ πλάτους καὶ ὑπελογίσασαμεν ὅτι ἀπειμακρύνθημεν τοῦ Περού 900 λεύγας. Εἶδομεν δὲ καὶ αἴθρις μέγαν ἀριθμὸν πτηνῶν ἄλλ' ὅτε εὕρισκόμεθα εἰς 7ην μοίραν μεσημβρινοῦ πλάτους εἶδομεν γῆν, ἣτις ἦτο μικρὰ νῆσος, εἰς ἣν προσεγγίσαντες ὅπως ἀναγνωρίσωμεν αὐτὴν, παρετηρήσαμεν πλοιάρια πλήρη Ἰνδῶν ἐρχόμενα πρὸς ἡμᾶς, ἀλλ' οὐχὶ τόσον ἐγγύς, ὅπως βεβαιωθῶμεν ἂν ἦσαν Ἰνδοὶ ἢ Μαυροί. Οὗτοι ἐγείραντες τὰς κώπας ἐστράφησαν πρὸς τὴν γῆν, ὅπου φθάσαντες, δὲν ἐπαυον ποιοῦντες πρὸς ἡμᾶς σημεῖα. Τὴν νύκτα καὶ τὴν πρωτὴν εἶχομεν σφοδρὸν τρικυμιώδη ἀνεμον μετὰ βροχῆς, ἕνεκα τοῦ ὁποίου ἠναγκάσθημεν νὰ διέλθωμεν ἀνοικτὰ χωρὶς νὰ δυνηθῶμεν νὰ προσεγγίσωμεν, καθόσον μάλιστα παρεσυρόμεθα καὶ ὑπὸ τῶν ἀπειρῶν ρευμάτων. Τὴν νῆσον ταύτην ὠνομάσαμεν *Νῆσον τοῦ Ἰησοῦ*.

Τὴν πρώτην Φεβρουαρίου ἀνεκαλύψαμεν σειρὰν ὑφάλων, προσωτέρω δὲ μετὰ κόπου προχωροῦντες, ἕνεκα τῆς τρικυμίας, εἶδομεν γόρτα καὶ τεμάχια ζύλων, ἅτινα συνήθως ἐξεμοῦσιν οἱ ποταμοί. Μετὰ τινος δ' ἡμέρας, ἦτοι τὴν 7 Φεβρουαρίου, εἶδομεν γῆν εἰς ἀπόστασιν 15 λευγῶν ἀποβιβασθέντες δὲ εἰς αὐτὴν, κατὰ Κυριακὴν, εἶδομεν μέγαν ἀριθμὸν πλοιαρίων διευθυνόμενων πρὸς ἡμᾶς, ἐφ' ὧν ἦσαν πλείονες τῶν ἑκατῶν Ἰνδῶν, οἵτινες ἠρνήθησαν ν' ἀναβῶσιν ἐπὶ τῶν πλοίων ἡμῶν, καίτοι ἀνταλλάξαντες μεθ' ἡμῶν μικρὰ τινα πράγματα. Αἱ πρὸς αὐτοὺς φιλοφρονήσεις μας οὐδόλως μᾶς ὠφέλησαν, καὶ τότε ῥίψαντες τὴν λέμβον πρὸς ἀνακάλυψιν λιμένος ἐφ' ὅλης τῆς νυκτός, μέχρι τῆς ἐπαύριον εὕρισκόμεθα εἰς ἀνοικτὸν πέλαγος, κινδύ-

νεύοντες νὰ ἐξωκείλωμεν, διότι αἱ ἀκταὶ αὐταὶ περιβάλλονται ὑπὸ ῥηχῶδους θαλάσσης.

Τὴν πρώτην τῆς 9 Φεβρουαρίου, ἡμέραν δευτέραν εὕρόντες τὸν ἀναζητούμενον λιμένα, ἠγκυροβολήσαμεν, ὀνομάσαντες αὐτὸν *Ἀστέρα*, διότι ἐν πλήρει μεσημβρία προσορμισθέντες εἶδομεν ἐπὶ τοῦ στερεώματος φωτοβόλον ἀστέρα· τὴν δὲ νῆσον ὠνομάσαμεν *Ἀγίαν Ἰσαβέλλα*, ὡς ἀναχωρήσαντες τὴν ἡμέραν τῆς ἑορτῆς τῆς Ἁγίας ταύτης ἐκ τοῦ κόλπου *Κάλλαον* ὁ δὲ ἀρχηγὸς ἐκτοτε εἶχεν ἀποφασίσειν ἀποκαλέσθαι οὕτω τὴν πρώτην ἀνακαλυφθισμένην νῆσον. Ἡ νῆσος αὕτη κατοικεῖται ὑπὸ Ἰνδῶν ὅπως γυμνῶν, περικεκαλυμμένων ἀπὸ ὀσφύος μέχρι γονάτων διὰ φύλων φοίνικος. Οἱ κάτοικοι οὗτοι βοστρυχοῦσι τὴν κόμην αὐτῶν δίδοντες αὐτῇ ξανθὸν ζωρὸν χρῶμα. Οὐδὲν εἶδος μεταλλοῦ παρ' αὐτοῖς εὗρομεν, ἀλλὰ ψέλλια ἐξ ὀστέων ἰχθύων καὶ περὶ τὸν τράχηλον περιδέραια ἐκ τῆς αὐτῆς ὕλης κατεσκευασμένα. Προσέτι οὐδὲν εἶδος σιτηρῶν ὑπάρχει παρ' αὐτοῖς, ἀλλὰ σταφυλαί, κάρυα, φοίνικες καὶ ἄλλα φυτὰ, περὶ ὧν κατόπιν θέλομεν λαλήσει. Ὁ τόπος εἶναι ὄρεινός καὶ λίαν δασώδης. Ἀρχηγὸς τις ὀνόματι *Ταυρῆκος Βιλιθὰν Χαρά* ὑπὸ πολλῶν Ἰνδῶν παρακολουθούμενος ἐλθὼν πρὸς ἡμᾶς προέτεινεν εἰς τὸν ἡμέτερον ἀρχηγὸν ν' ἀνταλλάξωσι λόγῳ φιλίας τὰ ὀνόματά των, ἦτοι αὐτὸς μὲν νὰ ὀνομασθῇ *Ἀλβάρος Δε-Μενδάνα*, ὁ δὲ ἀρχηγὸς ἡμῶν *Ταυρῆκος Βιλιθὰν Χαρά*. Ὁ ἀρχηγὸς διέταξε νὰ τῷ δοθῶσι τροφαὶ τινες καὶ νὰ παιξῶσι τὴν κιθάραν καὶ ἄλλα ὄργανα, ἅτινα μεθ' ἡμῶν εἶχομεν. Πρὸς ἀνταπόδοσιν ὁ Κασῆκος διέταξε νὰ ἔλθῃ ἡ μουσικὴ αὐτοῦ, ἀπαρτιζομένη ὑπὸ θαλασσίου κογχύλης καὶ μικρῶν καλαμίων ὁμοῦ συνηνωμένων, δι' ὧν οἱ λαοὶ οὗτοι καταρτιζοῦσιν εἶδος τι συμφωνίας ὡς παρ' ἡμῖν οἱ βοσκοί. Τὰ ὄρη τῆς νήσου ἐφάνησαν ἡμῖν πλήρη δασῶν, οἱ δὲ Ἰνδοὶ φιλικάς διαθέσεις δεικνύοντες, ἀπεφάσισαν, νὰ ναυπηγήσωσι, δι' ἡμᾶς ἀκάτιον τι. Ὁ ἡμέτερος πρωρεὺς ἔδωκε τὰς ἀναγκαίας ὀδηγίας ὅπως ναυπηγηθῇ ἀρκούντως εὐρύχωρον καὶ στερεόν, ἵνα χρησιμεύσῃ πρὸς ἀνίχνευσιν τῶν νήσων τοῦ πελάγους τούτου. Δηθύνθημεν πρὸς

καλύβην τινα ἰνδῶν, περιλαμβάνουσαν γυναῖκας καὶ παῖδας ὅλως γυμνοὺς καὶ μὴ καλυπτομένους εἰμὴ ὑπὸ τινων φύλλων δένδρων ὡς καὶ οἱ ἄνδρες. Προσθήεγον δ' ἡμῖν κάρυα, φοίνικας, σταφυλὰς καὶ ἀμύγδαλα. Ὁ ὑπαρχηγὸς ἐρευνήσας τὸ ἐσωτερικὸν τῆς νήσου, εὗρε γαίτας γονίμους, ὄρη καὶ ποταμούς, πολλάκις δὲ ἐκινδύνευσεν ὑπὸ τῶν ἰνδῶν, διότι καὶ τοὶ μὴ ὄντες πολυἀριθμοὶ διατελοῦσιν οἱ τοῦ ἐνὸς χωρίου εἰς πόλεμον πρὸς τοὺς κατοίκους τοῦ ἑτέρου. Τέλος φθάσας εἰς τὴν κορυφὴν ὄρους τινος λίαν ὑψηλοῦ, διέκρινε καθαρῶς ὅτι ἦτο νῆσος καὶ οὐχὶ στερεὰ συμφώνως πρὸς τὰς πληροφορίας τῶν ἐντοπίων, εἰπόντων ἡμῖν ὅτι δυτικῶς ὑπάρχουσι πολλά νῆσοι, ἀλλ' οὐδεμία πρὸς ἀνατολὰς. Ὁ ὑπαρχηγὸς ἐπανῆλθεν οὐχὶ ἀνευ δυσκολιῶν προξενουμένων ὑπὸ τοῦ καιροῦ ὄντος λίαν ψυχροῦ, τῶν ἀνέμων καὶ ἐπὶ πλέον ὑπὸ τῶν προσβολῶν τῶν Ἰνδῶν. Ἡ νῆσος *Ἀγία Ἰσαβέλλα* κεῖται πρὸς δυσμὰς τῆς πόλεως *Τρούξυλλορ* εἰς τὴν 8^ο πλάτους μεσημβρινοῦ, εἰς ἀπόστασιν 1700 λευγῶν ἀπὸ τοῦ ἀκρωτηρίου *Λίμα*, ὡς ὁ πρωρεὺς μᾶς ἐβεβαίωσεν ἂν καὶ ἐγὼ φρονῶ ὅτι ἠπατάτο, διότι ἂν ὁ ὑπολογισμὸς οὗτος ἦτο ἀκριβής, ἠθέλομεν εὗρει ἴσως τινα πλούτου καὶ λαῶν πεπολιτισμένων, ὡς ὁ Μεγοκέλ Λεπέζ εὗρε πολὺ πρότερον εἰς τὰς νήσους Φιλιππίνας. Οἱ κάτοικοι τῆς νήσου ταύτης εἰσὶν εἰδωλόλατραι λατρεύοντες τὸν Δαίμονα ἐμφανιζόμενον ὑπὸ μορφῆν σαύρας ἢ ὄφως κατὰ τὸ λέγειν αὐτῶν, οὗ ἕνεκα εἰς τοὺς μικροὺς ναοὺς αὐτῶν εἶδομεν εἰκόνας σαυρῶν καὶ ὄφρων, ἐκ δὲ τῶν ζώων τούτων καὶ ζῶντ' αἰ τινεσὶν συνετήρουν ἐντὸς τῶν μικρῶν αὐτῶν ναῶν. Οἱ νησιῶται οὗτοι εἰσὶ βάρβαροι, ἀνθρωποφάγοι, τρώγοντες ἀλλήλους ὁπότε συλλαμβάνονται αἰχμάλωτοι πολέμου, πολλάκις μάλιστα καὶ ἀνευ τινος φανεράς ἐχθρας, ὡσάντις ἡ σύλληψις των ἐπιτυχάνεται διὰ πρῶδοσιν· ἐβεβαίωθημεν δὲ περὶ τῆς ἀνθρωποφαγίας αὐτῶν ἐκ τῆς ἐπανειλημμένως γενομένης τῷ ἀρχηγῷ ἡμῶν προσφοράς τεμαχίων κρέατος Ἰνδῶν, ὅπερ οὗτοι θεωροῦσιν ὡς φαγητὸν ἐξαιρετικῶς εὐχάριστον εἰς τὴν γεῦσιν.

Ὁ Κασῆκος ἀπέστειλε τῷ Μενδάνᾳ ὡς δῶρον τέταρτον σώματος παιδίου καὶ ἑ-

πειδὴ ὁ ἀρχηγὸς διέταξε τὸν ἐνταφιασμὸν αὐτοῦ ἐνώπιον τῶν κομιστῶν, οὗτοι θεωρήσαντες ἑαυτοὺς προσβεβλημένους, ἀπειμακρύνθησαν τεταραγμένοι καὶ τὴν κεφαλὴν κύπτοντες διὰ τὴν ἀποτυχίαν τῆς πρεσβείας αὐτῶν.

Τοῦ ἀκατίου ναυπηγηθέντος, ἔρριψαν αὐτὸ εἰς τὴν θάλασσαν τὴν τρίτην Ἀπριλίου ὀνομάσαντες *Σαργιάγον* ἐπ' αὐτοῦ ἐπέβησαν ὁ ὑπαρχηγὸς μετὰ δεκατριῶν στρατιωτῶν, μετὰ τοῦ πρώτου πρωρέως Ἑρνάνη Καλλέγου, ὀκτὼ ναυτῶν καὶ ἑπτὰ ἀνδρῶν τῆς ὑπηρεσίας. Δι' αὐτοῦ περιεπλεύσαμεν τὴν νῆσον διευθυνόμενοι κατὰ πρῶτον πρὸς μεσημβρίαν καὶ ὑπεροπρὸς δυσμὰς, ὅπου ὑψούτο μέγας ἀριθμὸς νήσων. Ἐξελθόντες τοῦ λιμένος τὴν 7 Ἀπριλίου, εἶχομεν ἀνεμον ἐναντίον, οὗ ἕνεκα ἠναγκάσθημεν νὰ ἐπανέλθωμεν τὴν δὲ ἐπαύριον πλείοντες ἐν τῷ μέσῳ βροχῆς βαγδαίας, προσεγγίσασαμεν εἰς τὴν νῆσον *Λας-Πάλμας* (νῆσον τῶν Φοινίκων), ἐνθα ὑπὸ πολλῶν παρακολουθούμενοι ἀκατίων καὶ τὸν ἀνεμον ἐναντίον ἔχοντες ἐσπεύδομεν πρὸς ἀναζήτησιν λιμένος. Οἱ Ἰνδοὶ ἐζήτησαν νὰ ῥίψωσι καθ' ἡμῶν βέλη, ἀλλὰ διὰ τῶν ἡμετέρων ὄπλων ἐνεποιήσαμεν αὐτοῖς τρόμον. Ἐν ταῖς οἰκίαις αὐτῶν εὗρομεν τρῶφιμα, ἅτινα μετεφέραμεν εἰς τὸ ἀκάτιον. Τὴν Κυριακὴν τῶν Βαίων, ἄραντες τὴν ἄγκυραν ἐκ τοῦ λιμένος τούτου εἶδομεν πρὸς βορρᾶν νῆσον, ἣν ὠνομάσαμεν *Νῆσον τῶν Βαίων*. Ἐκ τῆς παραλίας ἐνθα τὴν παρελθούσαν νύκτα εἶχομεν ἄγκυροβολήσει, ἤρχοντο πρὸς ἡμᾶς τέσσαρα πλοιάρια φέροντα περὶ τοὺς ἑκατὸν Ἰνδοὺς ὀπλισμένους διὰ τόξων καὶ βελῶν. Μεταξὺ τούτων ὑπῆρχε γέρων τις, ὄρθιος ἰστάμενος, τὸ τόξον ἐν χερσὶ ἔχων, ὅστις ἠπέλει ἡμᾶς λέγων, ὅτι εἰς ἐκείνον ἐναπόκειται δικαιοδικτικῶς νὰ μᾶς ἀπαγάγῃ πρὸς βρωσιν καὶ μᾶς διέταξε νὰ τὸν ἀκολουθήσωμεν, διότι ἄλλως ἤθελε μᾶς θανατώσῃ διευθύνων καθ' ἡμῶν τὰ βέλη του· ἐν τούτοις οἱ Ἰνδοὶ μᾶς περικύκλουν καὶ ἔρριπτον καθ' ἡμῶν βέλη. Ὑπερησπίσθημεν ἑαυτοὺς καὶ ὁ γέρων πληγείς ὑπὸ σφαίρας, κατέπεσε νεκρὸς· τοῦτο δ' ἤρκεσεν ὅπως οἱ λοιποὶ ἀποχωρήσωσιν. Ἐν τούτοις ἡ κακοκαιρία μᾶς ἠνάγκαζε νὰ ἐπανακράψωμεν εἰς τὴν παραλίαν ἐξ ἧς εἶχομεν ἀνα-

χωρήσει, δηλαδή εις τὴν νῆσον Ἰσαβέλλαν, καὶ ἐπειδὴ κατὰ τὴν γνώμην τοῦ πρῶτως εἰμεθα ἀσφαλεῖς, ἀπεμακρύνθημεν κωπηλατοῦντες ταχέως καὶ κάμψαντες ἀκρῶρειάν τινα εἰσῆλθον ἐν εὐρίσκον γέμοντα ὑφάλων.

Τὴν ἐπαύριον εἶδομεν μακρόθεν μικράς τινας νήσους καὶ τὴν πρώτην τῆς μεγάλης πέμπτης πλεύσαντες πρὸς τὸ μέρος τοῦτο, ἐβεβαιώθημεν ὅτι ἦτο ἡ νῆσος Ἀγία Ἰσαβέλλα. Ὁ πρῶτος ἐθεώρησεν ἀναγκαῖον νὰ ἐξέλθωμεν εἰς νῆσόν τινα πρὸς μεσημβρίαν κειμένην καὶ ἀποτελοῦσαν μέρος συμπλέγματος νήσων, εἰς τὸν αὐτὸν κειμένων ῥόμβον. Ἡ νῆσος αὕτη περιβάλλεται ὑπὸ ὑφάλων, ἔχει δὲ δύο λευγῶν περιφέρειαν, ὠνομάσθη δὲ παρ' ἡμῶν Γαλιέρα. Τὴν ἐπαύριον ἐγκαταλείψαντες αὐτὴν, μετέβημεν εἰς ἄλλην κειμένην εἰς ἀπόστασιν μιᾶς καὶ ἡμισείας λεύγας ὡς οὔσα δὲ λίαν ὀρεινὴ καὶ ζωγραφικὴ ὠνομάσθη Βερεβίστα ἢ τοῖς ὠνά ὠραία. Ἐνταῦθα ἐλθόντες πρὸς ἡμᾶς Ἴνδοί τινες, φιλοφρόνως μᾶς ὑπεδέχθησαν. Ἐπειδὴ δ' ἡ θάλασσα ἦτο γαλινναία, ἐβρίψαμεν αὐτοῖς σχοινίον ὅπως μᾶς ῥυμουκλήσωσι μέχρι τῆς ξηρᾶς· ἐξ ἐκάστου ἀκατίου αὐτῶν οἱ Ἴνδοὶ ἐζήτουν ὁμοίως ἀνὰ ἓν σχοινίον, ἀλλ' ὅλαι αὐταὶ αἱ φιλοφρονήσεις ἀπέβλεπον εἰς τὸ νὰ μᾶς φονεύσωσι καὶ μᾶς φάγωσιν. Ἐπειδὴ δ' εὐρισκόμεθα εἰς ὕδατα ἀβαθῆ τὸ πλοίαριον δὲν ἠδύνατο νὰ προσεγγίσῃ εἰς τὴν ἀκτὴν· τούτου ἕνεκεν ὁ πλοίαρχος ἐζήλυε διὰ λέμβου καὶ κατέλαβε τὴν νῆσον ἐν ὀνόματι τῆς Α. Μεγαλειότητος. Ἀλλ' ὅτε ἐζήτησε νὰ κόψῃ κλάδον φοίνικος ὅπως γευθῆ τοῦ καρποῦ (καθότι οἱ ἐντόπιοι οὐδ' ἐπ' ἀνταλλαγῇ συνήνεσαν νὰ παράσχωσιν ἡμῖν τροφάς) ἤρξαντο αὐτοὶ νὰ συνταράσσωνται ἄσυντοῦτως καὶ νὰ ῥίπτωσιν κατ' ἡμῶν βέλη. Ἡμεῖς δὲ φονεύσαντες ἕνα τῶν ἀρχηγῶν αὐτῶν καὶ τοὺς λοιποὺς διὰ πυροβολισμῶν καταδιώκοντες, ἠναγκάσαμεν αὐτοὺς νὰ μᾶς ἀφήσωσιν ἐλευθεροὺς ὅπως ἐπανέλθωμεν εἰς τὸ πλοῖον. Κατόπιν διηυθύνθημεν πρὸς μικράν τινα νῆσον κειμένην τέταρτον λεύγας ἀπώτερον, ἐν ἧ ὑπῆρχον ἄπειροι φοίνικες. Οἱ κάτοικοι προσήνεγκον ἡμῖν χοῖρον ὁμοῖον πρὸς τοὺς τῆς Ἰσπανίας, ἀλλ' ἄγριον καὶ μικροῦ σώματος, τὸ δὲ

κρέας αὐτοῦ κακῆς γεύσεως. Παρεκαλέσαμεν τοὺς νησιώτας τούτους ἵνα μᾶς δώσωσι καὶ ἄλλα ἐκ τοῦ ζώου τούτου, ἀλλὰ μᾶς εἶπον ὅτι παρ' αὐτοῖς ἦσαν σπάνια καὶ ἐπρομηθεύοντο ταῦτα ἐκ τῶν παρακειμένων νήσων.

Ἦτο τὸ πρῶτον νωπὸν κρέας, ὅπερ κατὰ τὸ ταξίδιον ἡμῶν ἐγεύθημεν καὶ δι' αὐτοῦ κατηρτίσαμεν οὐχὶ εὐκαταφρόνητον συμπόσιον. Ἡ νῆσος αὕτη ὡς καὶ ἡ τῆς Ἀγίας Ἰσαβέλλας ἔχουσι ὠραίας τοποθεσίας καὶ ὑπὸ τὴν ἐποψιν ταύτην εἰσὶν ἀνώτεροι τῆς Ἰσπανίας. Οἱ κάτοικοι οὐδὲν εἶδος κατασκευῆς ποτῶν γνωρίζουσιν, οὐδ' ἄλλο τι, ἐκτὸς τῶν ἀναφερομένων προϊόντων, ἔχουσι. Δὲν εὐρίσκεται ἐκεῖ οὔτε χρυσός, οὔτε ἄργυρος, ἀλλὰ ὡς εἰκάζομεν ὑπάρχουσι μαργαρίται· διότι εἶδομεν πολλὰ μαργαριτοφόρα ὄστρακα.

Μετάφρασις Π. Σ.

(Ἔπεται συνέχεια.)

ΦΥΣΙΚΗ ΙΣΤΟΡΙΑ

Ο ΠΕΛΕΚΑΝ

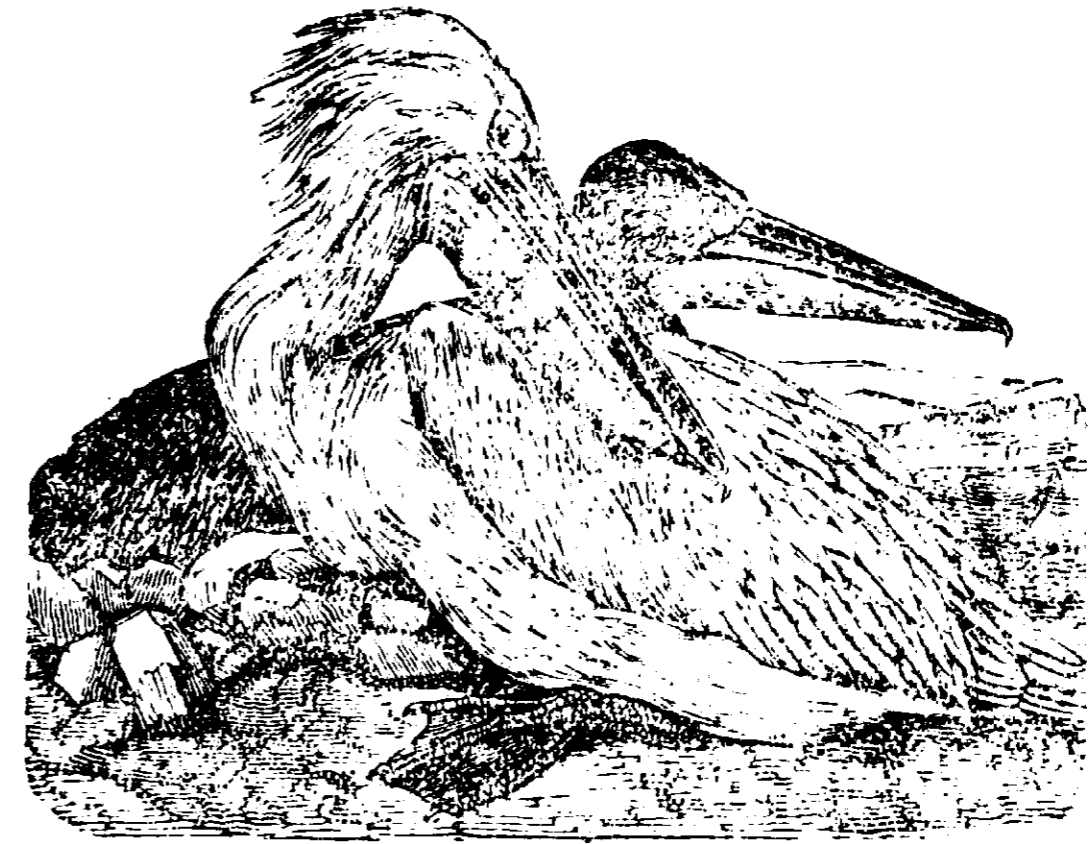
Ἐκ τοῦ ἀξιολογώτατου καὶ διδακτικώτατου συγγράμματος τοῦ Κυρ. Luis Figuier ἐπιγραφομένου «ὁ βίος καὶ τὰ ἔθη τῶν ζώων» ἐρανίζομεθα τὴν κατωτέρω περὶ Πελεκάνος ἀξιοπεριέργου διατριβὴν, συνοδεύοντες αὐτὴν μετ' αὐτῆς ταύτης τῆς λίαν ἐντέλως κατασκευασθείσης εἰκόνας τοῦ Γαλλικοῦ πρωτοτύπου.

Οἱ πελεκᾶνες ἔχουσι τὸ ῥάμφος μακρὸν, πλατὺ καὶ ἐπίπεδον. Ἡ κατωτέρα αὐτῶν γνάθος φέρει μεμβράνην γυμνήν, ἣτις δύναται νὰ πλατυθῆ εἰς ὀγκώδη σάκκον. Εἰσὶ δὲ ζῶα ἐνυδρᾶ, ζῶντα ἀδιαφόρως ἐπὶ τῶν παραλίων καὶ τῶν ποταμῶν, ἐπὶ τῶν ὄχθων τῶν λιμνῶν καὶ τῶν ἐλῶν. Ὅτε ὁ ἰχθύς προδίδωσι τὴν παρουσίαν του εἴτε ἀναθρώσκων ἐπὶ τῆς ἐπιφανείας τῶν ὑδάτων, εἴτε διὰ τῆς λάμψεως τῶν λεπῶν αὐτοῦ, οἱ πελεκᾶνες προσέρχονται πάραυτα πρὸς τὴν εὐχερῆ ταύτην λείαν. Ἀρκεῖ ν' ἀνοιξῶσι μόνον τὸ πλατὺ αὐτῶν ῥάμφος, ὅπως καταδιβάσωσι ἐν τῷ

ὑπερμέτρῳ τούτῳ θυλακείῳ πᾶν τὸ παρυσιαζόμενον αὐτοῖς.

Τὸ πτηνὸν τοῦτο ἔχει ὄρεξιν τοσοῦτον μεγάλην καὶ στόμαχον τοσοῦτον εὐμεγέθη, ὥστε ἐν μιᾷ μόνῃ ἀλιεῖᾳ του ἐναποτίθησι τοσοῦτους ἰχθύς, ὅσοι ἤθελον ἀρκέσει πρὸς διατροφήν ἐξ ἀνθρώπων. Οἱ Αἰγύπτιοι ἀπεκάλεσαν αὐτὸ κάμηλον τοῦ ποταμοῦ, διότι ἀπορροφᾷ ἐν τῷ αὐτῷ χρόνῳ ὑπὲρ τὰς εἰκοσι κοτύλας ὕδατος. Δις μόνον τῆς ἡμέρας τρώγει· ἀλλ' ὅποῖον φιγντόν!

Οἱ πελεκᾶνες ὀδοποροῦσι συνήθως κατὰ στίφη εἰς τὰς ἐκβολὰς τῶν ποταμῶν ἢ ἐπὶ τῶν ἀκτῶν τῆς θάλασσης. Ἀφοῦ ἐκλέξωσι κατάλληλον μέρος ἄρχονται

πλήττοντες τὴν ἐπιφάνειαν τῶν ὑδάτων διὰ τῶν ἠνεωγμένων αὐτῶν πτερυγῶν ὅπως διώξωσι πρὸ αὐτῶν τοὺς ἰχθύς. Καθόσον δὲ πλησιάζουσι πρὸς τινα ὄρμον ἢ παράλιον στενοῦντες τὸν κύκλον τῶν συναθροίζουσι τοὺς ἰχθύς ἐν μικρῷ διαστήματι. Τότε ἄρχεται τὸ κοινὸν δεῖπνον. Ἀφοῦ δὲ φάγωσι κατὰ κόρον μεταβαίνουσιν ἐπὶ τῆς παραλίας πρὸς ἐκτέλεισιν τῆς πέψεως, ἣτις ἐνεργεῖται μετὰ τῆς δεούσης ἡσυχίας. Οἱ μὲν ἀναπαύονται σπρίζοντες τὸν τράχηλον ἐπὶ τῆς ῥάχεως· οἱ δὲ ἀσχολοῦνται πρὸς λείανσιν καὶ κάθαρσιν τῶν πτερῶν τῶν. Πάντες μεθ' ὑπομονῆς περιμένουσι νὰ τελεσθῆ ἡ πέψις, ἢ δὲ ἐπιστροφή τῆς πείνης νὰ προσκαλέσῃ

αὐτοὺς εἰς νέαν εὐωχίαν. Ἀπὸ καιροῦ εἰς καιρὸν ἐν τῶν πτηνῶν τούτων κενοὶ τὸν θύλακά του καὶ ἐκτιθησι τὸν ὅν περιέχει ἰχθύν, ὅπως εὐφρανθῆ ἐπὶ τῇ θεᾷ τῆς λείας του. Ἀφοῦ δὲ παρατηρήσῃ αὐτὴν μετ' ἠθους εὐδαιμονίας τὴν καταδύσθαι.

Ὁ λαρυγγώδης οὗτος σάκκος, ὅστις τοσοῦτον μέγα μέρος διαδραματίζει ἐν τῇ συντηρήσει τοῦ πελεκᾶνος, σύγκειται ἐκ δύο δερμάτων. Ὡν τὸ ἐξωτερικὸν δὲν εἶνε ἄλλο ἢ ἐπέκτασις τοῦ δέρματος τοῦ τραχήλου, τὸ δ' ἐσωτερικὸν κεῖται πρὸς τὰ πλάγια τοῦ οἰσοφάγου.

Καίτοι ἔχων μέγα ἀνάστημα ὁ πελεκᾶν πετᾷ λίαν εὐκόλως καὶ στερεῶς.

Οἱ πελεκᾶνες κατασκευάζουσι τὰς φω-

λεᾶς τῶν ἐν τοῖς ῥήγμασι τῶν παρὰ τὰ ὕδατα βράχων. Ἐνίοτε εὐχαριστοῦνται ἀποτιθέμενοι τὰ ὠὰ αὐτῶν, ἅτινα συνήθως εἰσὶν δύο ἕως τέσσαρα, ἐν ὀρύγματι χονδροειδῶς κεκορημένῳ διὰ τοῦ ἄνω μέρους τῶν φυτῶν. Μετὰ ἐπώασιν τσσαράκοντα μέχρι 45 ἡμερῶν γεννῶνται τὰ μικρὰ, περικεκαλυμμένα διὰ λευκοφαίου πτίλου. Τρέφει δ' αὐτὰ ὁ θῆλυς, ὅστις οὐδὲν ἄλλο ἔχει νὰ πράξῃ ἢ νὰ θλίψῃ τὸν λαρυγγώδη αὐτοῦ θύλακα ἐπὶ τοῦ στήθους του· διὰ τῆς θλίψεως δὲ ταύτης ἐκχεῖται ὁ ἰχθύς ἐν τῷ ῥάμφει τῶν νεοσσῶν. Ἐντεῦθεν δ' ἴσως παρήχθη ὁ τοσοῦτον πιστευθεὶς μῦθος ὅτι ἡ θῆλυς τοῦ πελεκᾶνος διατρύπῃ τὸ στήθος τῆς

ὅπως διαθρέψη τὰ τέκνα της διὰ τοῦ μητρικοῦ αὐτῆς αἵματος.

Τὰ μικρὰ τοῦ πελεκᾶνος εὐκόλως τιθασσεύονται. Διατείνονται μάλιστα ὅτι εἰσὶν ἐπιδεκτικὰ ἀνατροφῆς τινος καὶ ὅτι δύνανται τις ὡς τοὺς ὀνοκροτάλους, νὰ τὰ διδάξῃ τὴν ἀλιείαν.

Οἱ πελεκᾶνες εὐρίσκονται μᾶλλον ἐν τοῖς θερμοῖς κλίμασι. Εἰσὶ κοινότατοι ἐν Ἀφρικῇ, εἰς τὸ Σιάμ, εἰς τὴν Κίνα, εἰς τὸ Μαδαγασκάρ εἰς τὰς Φιλιππίνες, καὶ εἰς τὴν Ἀμερικὴν ἀπὸ τῶν Ἀντιλλῶν μέχρι τῶν μεσημβρινῶν χωρῶν τῆς Αὐστραλίας.

Τὰ γνωστότερα εἶδη τῶν πελεκᾶνων εἰσὶ τ' ἀκόλουθα.

Α'.) Ὁ λευκὸς πελεκᾶν (*Pelecanus onocrotalus*), ὅστις εἶνε παχὺς ὡς ὁ κύκνος. Τὸ δὲ ῥάμφος αὐτοῦ ἔχει ἐνὸς καὶ ἡμίσεως ποδὸς μήκος καὶ τὸ πτέρωμά του χροίαν λευκοροδίνην.

Ὁ πελεκᾶν οὗτος ὠνομάσθη ὑπὸ τῶν ἀρχαίων Ὀνοκρόταλος, διότι εὐρίσκον εἰς τὰς κραυγὰς του ὁμοιότητά τινα πρὸς τὸν ὄγκηθμόν τοῦ ὄνου. Εἶνε κοινότατος εἰς τὰς λίμνας καὶ ποταμούς τῆς Οὐγγαρίας καὶ Ῥωσσίας, ὡς καὶ εἰς τὰς ὄχθας τοῦ Δουνάβεως. Εἶνε ἐπίσης κάτοικος τῆς Ἀφρικῆς καὶ Ἀμερικῆς. Ἀνέρχεται ἐνίοτε εἰς μέγα ὕψος, ἀλλὰ συνήθως μετεωρίζεται ὑπεράνω τῶν ὑδάτων.

Β'.) Ὁ λορωτὸς ἢ βοστρυχώδης πελεκᾶν (*Pelecanus crispus*) ἔχει τὸ πτέρωμα λευκόν, τὰ ἄκρα τῶν πτερῶν τῆς ῥάχεως καὶ τὰς πτέρυγας του μελαίνες· τὰ πτερὰ τῆς κεφαλῆς καὶ τοῦ ἄνω μέρους τοῦ τραχήλου του διασταυροῦνται καὶ σχηματίζουσι λοροειδῆ ὄγκον, ἐξ οὗ ἔλαβε καὶ τὸ ὄνομα ὅπερ τὸ πτηνὸν τοῦτο φέρει. Κατοικεὶ τὰ παράλια τοῦ Εὐξείνου Πόντου καὶ τὰς πρὸς τὸ στόμιον τοῦ Δουνάβεως νήσους. Εἶδον προσέτι αὐτὸν καὶ ἐν Σενεγάλη. ἔχει δὲ τὸ αὐτὸ σχεδὸν μέγεθος τοῦ λευκοῦ πελεκᾶνος.

Γ'.) Ὁ μέλας Πελεκᾶν (*Pelecanus fuscus*) εἶνε πολὺ μικρότερος κατὰ τὸ μέγεθος τῶν προηγουμένων. Τὸ χρῶμα τῆς κεφαλῆς καὶ τοῦ τραχήλου του εἶνε μεταξὺ τοῦ λευκοῦ καὶ τεφροειδοῦς, ὀλόκληρον δὲ τὸ πτέρωμα κλίνει πρὸς τὸ φαιόν. Οὗτος ἀπαντᾶται ἐν ταῖς μεγάλαις Ἀντίλλαις, ἐπὶ τῶν παραλιῶν τοῦ Περού, ἐν Βεγκά-

λη καὶ εἰς τὴν Μεσημβρινὴν Καρολίαν.

Δ'.) Ὁ Διοπτροφόρος Πελεκᾶν (*Pelecanus conspicillatus*) ὅστις περιορίζεται εἰς τὰς Ἀρκτικές χώρας καὶ καλεῖται οὕτω, διότι τὸ περιβάλλον τὸν ὀφθαλμὸν του γυμνὸν δέρμα ὁμοιάζει πρὸς τὰ δίπτρα διὰ τοῦ κατὰ τὸ μᾶλλον καὶ ἤπτον κυκλωτεροῦς αὐτοῦ σχήματος. ἔχει δὲ πτέρωμα λευκόν.

ΤΑ ΜΥΣΤΗΡΙΑ ΤΟΥ ΣΕΡΑΪΟΥ

Η ΝΑΟΥΡΑ

[Mme Olympe Andouard*]

Ἡ Ναουρᾶ ἦτο κυρία τῆς τιμῆς τῆς *Μπετσεντζιέ-Καδέν*, ἥτοι τῆς πέμπτης συζύγου τοῦ Σουλτάνου, ἣτις τὴν ὑπερηγάπα, καὶ ἐφέρετο πρὸς αὐτὴν ὡς φίλη καὶ ἀδελφή. Ἡ Ναουρᾶ εἶχεν ἐνδύματα καὶ κοσμήματα πολύτιμα καὶ ὠραία ὡς τὰ τῆς Κυρίας τῆς, προσέτι καὶ ὄχημα εἰς τὴν διάθεσίν της, ἐνὶ λόγῳ διῆγε βίον μεγάλης κυρίας. Συνεχῶς ἐξήρχετο ἢ ὅπως συνοδεύσῃ τὴν κυρίαν της εἰς τὸν περιπάτον, ἢ μόνη ὅπως μεταβῇ εἰς τὴν ἀγοράν. Ἡμέραν τινα παρετήρησεν ὅτι ὠραῖος νεανίας Ἕλληνας, τὴν ἔβλεπε ἐνδιαφερόντως, διότι ἡ Ναουρᾶ εἶχε τὴν ἐλκυστικὴν ἐκείνην ὠραιότητα, ἣν κέκτηνται ἅπασαι σχεδὸν αἱ κόραι τῆς ψυχρᾶς Κιρκασίας· ὁ νέος Ἕλληνας ἔβριπτε τρυφερὰ αὐτῇ βλέμματα, πανταχοῦ τὴν παρηκολούθει, καὶ ἐρχόμενος ὑπὸ τὰ παράθυρά της διὰ φωνῆς ἠχηρᾶς καὶ μελωδικῆς ἐξέφραζεν αὐτῇ τὸν φλογερὸν ἔρωτά του.

Ἡ Ναουρᾶ ἦτο εἰκοσαετής, ἥτοι ἐν τῇ ἡλικίᾳ ἐκείνῃ, καθ' ἣν ἡ καρδιά ἔχει ἀνάγκη ἔρωτος. Ὁ νέος Ἕλληνας παρηκολούθει αὐτὴν πανταχοῦ, διήρχετο τὰς ἐσπέρας

*) Τὸ ἐν τῇ διηγήσει ταύτῃ συμβᾶν δυστυχῶς εἶναι λίαν ἀληθές. Πιστεύομεν ὅτι πολλοὶ τῶν ἡμετέρων θὰ ἔχωσι γνώσιν αὐτοῦ, διότι οὐ μόνον εἶναι πρόσφαιτον, ἀλλὰ καὶ διότι ὡς λίαν περίεργον ἢ φήμη πανταχοῦ διεκωδωνίσει. Τὰ δὲ πρόσωπα τοῦ δράματος τοῦτου ζῶσιν εἰσέτι.

ἐπὶ τοῦ Βοσπόρου ἡμικεκλιμένους ἐν τῷ ἀκατίῳ του, ψάλλων τρυφερώτατα ἄσματα, ὧν τὸν ἦχον ἔφερον ἢ αὖρα εἰς τὰ ὦτα καὶ τὴν τρυφεράν τῆς νεανίδος καρδίαν. Ταῦτα πάντα παρήγαγον ἐν τῇ κεφαλῇ καὶ τῇ καρδίᾳ αὐτῆς πάθος ἀκατάσχετον διὰ τὸν ἄγνωστον λατρευτὴν της.

Ἡμέραν τινα καταβάσα τοῦ ὀχήματός της εἰσῆλθεν εἰς μίαν τῶν ἀγορῶν πρὸς ἀγορᾶν διαφόρων πραγμάτων τῆς Κυρίας τῆς. Ἐν ᾧ δὲ παρετήρει διάφορα εἶδη καὶ ὁ ἔμπορος μακρυνθεὶς ὀλίγον ὑπηρετεῖ ἕτερόν τινα ἀγοραστὴν, ἡ Ναουρᾶ ἤκουσε ψιθυριζόμενας εἰς τὰ ὦτά της, διὰ φωνῆς τρυφερᾶς, τὰς λέξεις ταύτας:

— Ὁραῖον οὐρί, ἄνθος τῆς ζωῆς μου, δροσερώτερον καὶ θελκτικώτερον τοῦ ἀνθους τῆς ροιᾶς, σὲ ἀγαπῶ . . .

Ἡ Ναουρᾶ τρέμουσα καὶ ἐρυθριῶσα ἐστράφη πρὸς τὴν φωνήν. Ἦτο αὐτὸς, αὐτὸς τὸν ὅποιον ἠγάπα, ἐκεῖ πλησίον αὐτῆς, προσθίγων τὸν *φεριτζέ της* (ἐπανωφῆριον) καὶ προσποιούμενος ὅτι ἐθαύμαζεν ὕφασμά τι, ὅπερ ἐκράτει εἰς χεῖράς του· ἐπιτηδεύει πῶς ἀρπάσας τὴν ἄκραν τῶν λεπτοφυῶν δακτύλων της ἐπέθηκεν ἐπ' αὐτῶν φλογερὸν φίλημα. Ἡ νέα ὠχρίασασα καταλαμβάνεται ὑπὸ νέας συγκινήσεως. Ὁ Ἕλληνας προσεγγὼν αὐτῇ μικρὸν τι δέμα ἀπομακρύνεται, καθ' ὅσον μάλιστα ἔβλεπεν ὅτι καὶ ὁ ἔμπορος ἐπλησίαζε πρὸς αὐτούς.

Ἡ Ναουρᾶ δὲν ἤξευρε πλέον τί ἔπρατε. Κρύπτει τὸ μικρὸν δέμα ὑπὸ τὸν *φεριτζέ της*, καὶ φλέγεται ὑπὸ τῆς ἐπιθυμίας νὰ μάθῃ τί τοῦτο περιεῖχεν. Ἠγόρασεν ἀνεξετάστως μικρὰ τινα πράγματα καὶ ἐπέστρεψε ταχέως εἰς τὸν οἶκόν της. Ἐπωφεληθεῖσα δὲ τῆς στιγμῆς, καθ' ἣν ἡ κυρία της ἐρέμβαζε (ἐκαμνε *κέρφ*) τρέχει καὶ κλείεται εἰς τὸ δωμάτιόν της. Διὰ χειρὸς πυρεσοῦσης, ἀνοίγει τὸ μικρὸν δέμα, ἐν ᾧ κατὰ πρῶτον εὐρίσκει διπλοῦς ἐσφραγισμένους φακέλλους, κατόπιν μικρὸν ἀργυρότευκτον κιβώτιον, ἐπὶ τοῦ καλύμματος δύο περιστράς ἐρωτικῶς ῥαμφοπληττομένας· ἐντὸς δ' αὐτοῦ μικρὸν ἐπιστόλιον ἐπὶ λείου πρασίνου χάρτου· προσέτι μεταξωτὴν σειρίδα πολλῶν μέτρων· περίεξ μικρὸν δυκτιωτὸν θυλάκιον περιέχον ἀπλοῦν χάλικα.

[ΕΘΝΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ]

Ἡ Ναουρᾶ παρετήρησε πάντα ταῦτα διὰ βλέμματος ἐκπλήκτου καὶ περιέργου μὴ δυναμένη νὰ ἐννοήσῃ τί ἐσήμαινον· ἀλλὰ τὸ μικρὸν γραμματίον τὰ ἐξήγησε:

α' Ἀφ' ἧς ἡμέρας σὲ εἶδον, ἀπώλεσα τὴν ἀνάπαυσιν καὶ τὸν ὕπνον· ἡ εἰκὼν σου εἶναι ἀείποτε πρὸ τῶν ὀφθαλμῶν μου . . . Σ' ἀγαπῶ μανιωδῶς καὶ ἂν σὺ ἀδιαφορήσῃς πρὸς τὸν ἔρωτά μου, ἂν δὲν θελήσῃς νὰ με δεχθῆς ὡς μελλόνυμφόν σου, οὐδὲν ἄλλο ὑπολείπεται μοι ἢ ὁ θάνατος! . . . Διότι ἄνευ σοῦ, ἦλπε τῆς ψυχῆς μου, ἀδύνατον μοι εἶναι τοῦ λοιποῦ νὰ ζήσω. Τὸ γνωρίζεις· πᾶσαν ἐσπέραν ἔργουμαι ὑπὸ τὰ παράθυρά σου. Ψάλλω διὰ σέ, διὰ σὲ ἡ φωνή μου λαμβάνει τοὺς περιπαθεστέρους αὐτῆς τόνους. Διὰ τῆς σειρίδος, τὴν ὑποίαν σοὶ στέλλω, θέλεις δυναθῆ, ψυχὴ τῆς ζωῆς μου, νὰ μοῦ παρέξῃς τέρψιν τινα τοῦ παραδείσου τοῦ προφήτου σου· γράψον μοι μίαν λέξιν καὶ θεὸς αὐτὴν περὶ τὸν χάλικα ἐντὸς τοῦ θυλακίου. Πέμψον μοι διὰ τοῦ αὐτοῦ τρόπου ἐν ῥινόμακτρον, ἀφοῦ προηγουμένως τὸ ψύσωσι τὰ ἀγαπητά σου χεῖλη. Ἀποθέσασα τὸ γραμματίον ἢ τὸ ῥινόμακτρον ἐν τῷ θυλακίῳ κράτησον στερεῶς τὴν ἄκραν τῆς σειρίδος καὶ ῥίψον τὸ μικρὸν θυλάκιον ἐπὶ τοῦ ἀκατίου μου.»

«Ἐπεθύμουν νὰ γνωρίζω τὸ ὄνομα ἐκείνης τὴν ὑποίαν ἀγαπῶ,» ἔλεγεν ἐν τέλει τῆς ἐπιστολῆς του.

Ἡ Ναουρᾶ τὸ ἀνέγνωσε πολλάκις, τὸ ἐρίλησε παραφθόρως . . . Πόσον εἶναι γλυκεῖα! πόσον γοητευτικὴ ἡ πρώτη συγκίνησις τοῦ κατὰ πρῶτον καταλαμβάνοντος τὴν καρδίαν ἀγνῆς νέας κόρης ἔρωτος!

Τὸ ἐσπέρας ἡ Ναουρᾶ συνέθετο ἐπιστολὴν δι' αὐτὸν, καὶ ὅτε κατὰ τὰς ὥρας τῆς πρωῆς ἤκουσε τὴν φωνὴν του ἠχοῦσαν ἠδέως ὑπὸ τὸ παράθυρόν της, περιετύλιξεν αὐτὴν ἐντὸς κομψοῦ μικροῦ ῥινομάκτρον καὶ ἔθηκε πάντα εἰς τὸ ἐν τῇ ἄκρᾳ τῆς σειρίδος προσκεκολλημένον θυλάκιον. Ἀνοίξασα δὲ μετὰ προφυλάξεως τὸ παράθυρόν της ἔροιψεν αὐτὸ διὰ χειρὸς τρεμούσης ἐντὸς τοῦ ἀκατίου παρὰ τοὺς πόδας τοῦ ἔρκατου της, καὶ ἠδυνήθη νὰ ἴδῃ αὐτὸν διὰ τῆς λάμπης τῆς σελήνης ἀσπαζόμενον παραφθόρως τὸ γραμματίον καὶ τὸ ῥινόμακτρον· ἀφοῦ δ' οὕτως ἔθηκεν ἕτερον

εις τὴν θέσιν ἐκείνου τὸ ὅποιον εἶχε λάβει· αὐτὴ περιστρέψασα τὴν σειρίδα περὶ τὴν βραχίονά της ἐντὸς ὀλίγου ἔλαβεν αὐτὸ εἰς χεῖράς της.

Τὸ δεύτερον γραμματίον ἦτο ἐπίσης φλογερὸν ὡς τὸ πρῶτον.

Ἐπὶ δύο μῆνας οἱ δύο ἐρασταὶ ἀντήλασσον σχεδὸν καθ' ἑκάστην ἐπιστολάς.

Ὅτε ἡ Ναουρᾶ ἐξήρχετο εἶχε πλήρη βεβαιότητα ὅτι ἤθελεν ἀπαντήσει τὸν ὠραῖόν της ἐραστήν· ἔρριπτον δὲ πρὸς ἀλλήλους ἀπειρα τρυφερὰ βλέμματα καὶ ἀντήλασσον ἀνοδοδέσμας.

Ἐν τούτοις ἡ νεάνις, ἀφ' ἧς στιγμῆς ἠγάπησεν, εἶχεν ἐντελῶς μεταβλήθῃ· γλυκεῖα καὶ ρεμβώδης μελαγχολία εἶχε διαδεχθῆ τὴν προτέραν αὐτῆς ἀφελῆ φαιδρότητα. Ἐμνενε κατηγῆς καὶ ὄνειροπολοῦσα ἐν μέσῳ τῶν ζωηρῶν γελώτων τῶν συντρόφων της. Ὅτε δὲ ἡ κυρία της ἠρώτα αὐτὴν περὶ τῆς αἰτίας τῆς λύπης της, δάκρυ ὑπέτρεμεν εἰς τὰς ἄκρας τῶν βλεφάρων της· ἀσπαζομένη δὲ τὴν χεῖρα τῆς Σουλτάνας τὴν διεβεβαίου μεθ' ὄρκων ὅτι ἦτο λίαν εὐτυχῆς.

Ἡμέραν τινὰ ὁ νέος Ἕλληνας ἔγραψεν εἰς τὴν Ναουρᾶν τοιαύτην τινὰ ἐπιστολήν:

«Ναουρᾶ σὲ ἀγαπῶ. Σὲ ἀγαπῶ πλειότερον τῆς ζωῆς μου, ἥτις ἄνευ σοῦ θὰ μοὶ ἦτο βάρος. Ἐάν με ἀγαπᾷς ὅσῳ σὲ ἀγαπῶ, ἐννοεῖς βεβαίως, ἥλιε τῆς ζωῆς μου, πόσον ὑποφέρω μὴ δύναμαι νὰ σὲ βλέπω ἢ μακρόθεν. Εἰμὶ Ἕλληνας καὶ σὺ ὀθωμανὶς, ἐπομένως οὐδεμία ὑπάρχει ἐλπίς νομίμου ἡμῶν συζύξεως· ἀλλὰ σοὶ ὁμνῶ ὅτι ἐνώπιον τοῦ Θεοῦ θὰ ἦσαι διαβίου σύζυγός μου. Ἐλθέ, ἐγκατάλειψον τὸ Σεράϊον· ἄς ὑπάγωμεν νὰ ζήσωμεν εὐτυχεῖς ἐν τῇ πατρίδι μου.

«Κατὰ τὴν δευτέραν τῆς νυκτὸς ὥραν ταύτης θὰ σὲ περιμένω εἰς τὸ ἀκάτιόν μου· τὰ πάντα θὰ ὦσιν ἑτοιμα πρὸς ἀναχώρησιν. Κατόρθωσον νὰ καταβῆς ἀπαρτῆτος εἰς ἐντῶν εἰσογείων δωματίων, ὅπως ἐν εὐκόλῳ δύνασαι νὰ ἐπιβῆς τοῦ πλοιαρίου μου.

«Ἐάν δὲν συγκατατεθῆς, οὐδέποτε θέλεις μ' ἐπανίδει.»

Τὸ γραμματίον τοῦτο κατεβλήθη τὴν νεάνιδα. Ἡ συνειδήσις, ἡ πρὸς τὴν τόσον καλὴν δι' αὐτὴν κυρίαν ἀφοσίωσις της

ἐπάλαισαν πρὸς τὸν ἔρωτά της. . . Ὁ ἔρωτος, ὡς συνήθως συμβαίνει, ὑπερίσχυσε, καὶ πρὸς τὸ ἑσπέρας ἔγραψε τὸ ἀκόλουθον γραμματίον πρὸς τὴν Σουλτάναν.

«Συγχώρησον τὴν Ναουρᾶν φεύγουσαν μακρὰν σου καὶ τοὶ τρέφουσιν βλαθεῖαν πρὸς σὲ εὐγνωμοσύνην διὰ τὰς πρὸς αὐτὴν ἀγαθοεργίας σου. Ἄλλ' ὁ ἔρωτος τὴν κατέβαλεν· ἀναχωροῦσα δὲ μετ' ἐκείνου, ὅστις ὑπεδούλωσε τὴν καρδίαν της, θέλει διατηρεῖ ἀείποτε μακρὰν τὴν ἀνάμνησιν τῆς κυρίας της καὶ θὰ δέηται τοῦ μεγάλου προφήτου ἵνα τὴν διαφυλάττῃ εὐτυχῆ.»

Ἐνῶ ἡ Ἀλιτιζιὲ ἐκοιμάτο, εἰσέρχεται λάθρα εἰς τὸ δωμάτιόν της καὶ ἀφίνει τὴν ἐπιστολήν παρὰ τὴν κλίνην αὐτῆς. Ἐἶτα ἀποθέσασα τρυφερὸν ἀσπασμὸν καὶ δάκρυον ἐπὶ τῆς λευκῆς αὐτῆς χειρὸς, ἥτις ἐκρέματο ἐξώθεν τῆς κλίνης της, κατέβη ἀκροποδητὴ πρὸς τινὰ αἴθουσαν ἐκβάλλουσαν εἰς τὸν Βόσπορον. Ἐκεῖ ἀνέμενε αὐτὴν ὁ ἐραστής της. Ἰδοῦσα αὐτὸν πηδᾷ ἀπὸ τοῦ παραθύρου ελαφρὰ ὡς δορκὰς καὶ συγχρόνως ὡς ἐκείνη τρέμουσα· ὁ ἐραστής της τὴν λαμβάνει εἰς τὰς ἀγκάλας του, τὴν ὀδηγεῖ παρὰ τινι συγγενεῖ του, τὴν ἐνδύει ἑλληνικὰ φορέματα καὶ ἀναχωρεῖ μετ' αὐτῆς εἰς τὴν μικρὰν πόλιν τῆς Ἐλλάδος Σύρον.

Ἐκεῖ ἀντὶ τοῦ ὠραίου οἰκήματος, ὅπερ εἶχεν ἐν τοῖς ἀνακτόροις, κατώκησεν εἰς μέτριον δωμάτιον μικρᾶς τινος οἰκίας, ἣν ὁ ἐραστής της ἐνοικίασεν. Ἀντὶ δὲ τῶν πλουσιῶν ἐνδυμάτων, ἅτινα ἔφερον ἐν τῷ Σεράϊῳ, ἐνεδύθη ἀπλᾶ· ἀλλ' οὐδεμίαν εἰς πάντα ταῦτα ἔδωκε προσοχήν· διότι ὁ ἔρωτος τὰ πάντα ἐξωραΐζει. Ἐπὶ ἐν ἔτος ἐζήσαν εὐτυχεῖς. Ὁ Μπασιτᾶς τὴν ἠγάπα καὶ ἀντηγαπᾶτο ὑπ' αὐτῆς, ἀλλὰ σὺν τοῖς ἄλλοις αὐτοῦ ἐλαττώμασιν ἦτο καθ' ὑπερβολὴν ὀκνηρὸς· οὐδὲν πράττων, κατηνάλισκε τὸ μικρὸν μερίδιον τῆς πατρικῆς αὐτοῦ κληρονομίας, ἥτις ἦτο ἐλαχίστη καὶ μετ' οὐ πολὺ ἐξηντλήθη ὑπὸ τῶν ὑπερμέτρων δαπανῶν. . . Τότε ἡ στενοχωρία, αἱ στερήσεις, καὶ τέλος ἡ ἀθλιότης μεθ' ὅλης τῆς συνοδείας της, τὴν ἀποθάρρυνον, καὶ τὴν λύπην ἐνεκατέστη ἐν τῇ οἰκίᾳ των.

Πολλάκις ἐλέχθη: «μὴ καλύβη καὶ ἡ καρδία της» ἀλλὰ καὶ ἐν τῇ καλύβῃ ταύτῃ

τῇ ἀνάγκῃ νὰ ἦνε ἐξοφλισμένος ὁ ἄρτος τῆς ἐπαύριον! . . . Ὁ ἔρωτος εἶνε ὠραῖον ἄνθος, ἀποπνέον γλυκὺ ἄρωμα καὶ ἔχον θελκτικὰ χρώματα. Πρὸς ἀνάπτυσίν του δεῖται εἰρηνικῆς καὶ εὐτυχοῦς ἀτμοσφαιρας· ἡ δυστυχία μετὰ τῶν θλιβερῶν αὐτῆς συνεπειῶν τὸν μαρμαίνει καὶ θανατώνει. Ὁμίλησον λοιπὸν περὶ ἔρωτος εἰς τὸν ἔχοντα τὸν στόμαχον συνεσταλμένον ὑπὸ τῆς πείνης καὶ τὴν κεφαλὴν τεταραγμένην. . . θὰ σοὶ ἀπαντήσῃ: «πενῶ!» Τῶν νέων ἐραστῶν τὰς τρυφερὰς ἐκφράσεις τοῦ ἔρωτος, τὰς ἀτελευτήτους μεθυστικὰς παραφορὰς τοῦ πάθους των διεδέχθη θλιβερὰ προαίσθησις· ἤδη πᾶσα ὁμιλία των οὐδὲν ἄλλο εἶχεν ἀντικείμενον ἢ τὴν ἐξέυρεσιν μέσου πρὸς κτήσιν χρημάτων. Ἦλθεν ἡμέρα καθ' ἣν ἡ Ναουρᾶ εἶπε ταπεινῆ φωνῇ:

—Φεῦ! ἐάν δὲν ἐγκατέλειπον τὰ ἀνάκτορα θὰ ἤμην ἤδη ἐκεῖ μετὰ τῆς κυρίας μου, θὰ εἶχον τὸ ὠραῖον οἶκμά μου, ἐνῶ ἐνταῦθα . . .

Καὶ ῥίψασα βλέμμα ἐπὶ τοῦ μικροῦ πενιχοῦ δωματίου της. . .

—Θὰ εἶχον ὠραῖα φορέματα· θὰ εἶχον ἀπειρα χρήματα πρὸς ἐκπλήρωσιν τῶν μικρῶν μου εὐχαριστήσεων· καὶ ἐδῶ . . . δὲν ἔχω οὔτε ἐν γρόσι πρὸς ἀγορὰν ἄρτου.

Ἐπίσης καὶ ὁ Βασιτᾶς ἐσκέπτετο. . .

—ὦ! ἐάν ὡς βλάξ δὲν ἤθελον ἐρωτευθῆ τῆς δούλης ταύτης, ἐάν δὲν ἤθελον θουσιάσει τὸ μέλλον μου, θὰ ἐνυμφεύομαι κατὰ τὴν ἐπιθυμίαν τοῦ Θεοῦ μου τὴν νέαν Λευκαδίαν, ἥτις οὐκ εὐκαταρρόνητον ἔχει πράϊκα· θὰ ἤμην ἤδη πλούσιος, ἐνῶ σήμερον. . .

Καὶ ἐξέβαλε τοῦ θυλακίου του τὸ κενὸν βαλάντιόν του.

Ἐάν οἱ δύο ἐρασταὶ δὲν ἐκοινοποιοῦν ἀλλήλοις τὰς σκέψεις των, οὐχ ἦτον αὐταὶ διηρέθιζον αὐτούς· μετ' οὐ πολὺ λέξεις δηκτικαὶ καὶ μομφαὶ διεδέχθησαν τὰς ἐρωτικὰς αὐτῶν ἐκφράσεις. . .

Τέλος ἡμέραν τινὰ ὁ Βασιτᾶς ἀνεχώρησεν.

—Ἰπάγω, εἶπεν εἰς τὴν Ναουρᾶν, παρὰ τινι γηραιῷ συγγενεῖ μου νὰ τοῦ ζητήσω ὀλίγα χρήματα, ὅπως δι' αὐτῶν ἐπιχειρισθῶ μικρὸν ἐμπόριον.

Οἱ ἀποχαιρετισμοὶ των δὲν ὑπῆρξαν

πολὺ τρυφεροί. Ἀμφοτέρω ἐσκεπτοντο ἂν θὰ εἶχον τὴν ἐπαύριον ἄρτον.

Ὁ νέος ἐδανείσθη ὀλίγας δραχμάς παρὰ τινος γείτονος δι' ἐξοδα τοῦ ταξιδίου του.

Ἡ Ναουρᾶ ἔμεινε ἐν μεγίστῃ ἐνδείᾳ. Γραῖα τις, μετερχομένη τὸ ἐπάγγελμα τῆς πλυντρίας ἠσθάνθη δι' αὐτὴν οἶκτον καὶ τὴν συνέδραμε, καθίσσον τὸ ἐπέτρεπον οἱ μικροὶ αὐτῆς πόροι. Ἐν τούτοις, ἐπειδὴ ὁ ἐραστής της δὲν ἐπανήρχετο, οὐδὲ κἂν τῇ ἔγραψεν, ἡ νεάνις ἐνόμισεν ἀνοίκειον νὰ καταχρῆται πλέον τῆς ἀγαθότητος τῆς γραικῆς κυρίας· ὅθεν τὴν παρεκάλεσε νὰ τὴν λάβῃ ὡς συμβοηθὸν της καὶ ἰδοῦ ἡ ὠραία κυρία τῆς τιμῆς, ἥτις ἐν τοῖς ἀνακτόροις εἶχεν ἀμάξας, ἡνίοχον, ὑπηρέτας, ἐνδύματα καὶ κοσμήματα πολυτιμώτατα, ἰδοῦ αὐτὴ πλύντρια, ἐνδεδυμένη πενιχρότατα, μεμαραμμένη ἐκ τῆς σκληραγωγίας. . . Δυσκόλως ἠδύνατό τις σήμερον ν' ἀναγνωρίσῃ τὴν ἄλλοτε ἀκτινοβολοῦσαν Ναουρᾶν.

Ἡ κοπιώδης αὐτὴ καὶ ἀσυνήθης ζωὴ κατέβαλε τὴν ὑγείην της. Μετὰ παρέλευσιν ἑξ μόνις μηνῶν ἦτο ἀσθενὴς, σκυθρωπὴ καὶ ἀποτεθαρημένη· ὁ Βασιτᾶς οὐδ' ἀπαξ κἂν τῇ ἔγραψε. Τότε ἀπερᾶσσε νὰ γράψῃ εἰς ἄνθρωπον τινὰ ἐκ Σύρου, ὃν εἶχε γνωρίσει καὶ ὅστις κατῴκει εἰς Πειραιᾶ, ὅπου ὁ ἐραστής της τῇ εἶχεν εἶπει ὅτι μεταβαίνει. Ὁ ἄνθρωπος οὗτος τῇ ἀπήντησεν ὅτι ὁ Βασιτᾶς ἐξῆ ἐκεῖ παρὰ τῇ θείᾳ του, ὅτι ἐνυμφεύθη, καὶ ὅτι ἠτύχει καὶ ἠτύχη.

Ἡ εἰδησις αὐτὴ ἀγανάκτησιν μᾶλλον ἢ λύπην διήγειρεν ἐν τῇ καρδίᾳ της. Πῶς δύναται τις ν' ἀγαπήσῃ ἄνθρωπον, ὃν πλέον δὲν ἐκτιμᾷ; Καὶ ἠδύνατο ἄρα νὰ ἐκτιμῆσῃ ἐκεῖνον, ὅστις τὴν ἀπεπλάνησε καὶ τὴν ἐξήρασε τῶν ἀνακτόρων; ὅστις τῇ ὠραίσθη ὅτι διὰ βίου θὰ ἦτο ἐνώπιον τοῦ Θεοῦ σύζυγός της, ἀφοῦ οἱ νόμοι δὲν ἐπέτρεπον τὸν γάμον των, διότι αὐτὴ μὲν ἦτο ὀθωμανὶς ἐκεῖνος δὲ χριστιανός· ὅστις τὴν ἀπήγαγε μακρὰν τῆς πατρίδος της καὶ ὅστις μετὰ 18 μῆνας τὴν ἐγκατέλειπεν αἰσχροῦς ἐν τῇ ἐσχάτῃ μάλιστα ἀθλιότητι; Ἐκτοτε οὐδὲν ἄλλο ἠσθάνετο δι' αὐτὸν ἢ ἄκραν περιφρόνησιν.

Ἄλλ' ἡ θέσις της ἦτο τρομερὰ· τί ἐμελλε νὰ γίνῃ μόνη καὶ ἐγκαταλελειμμένη

νη; Αί δυνάμεις της δὲν τῆ ἐπέτρεπον πλέον νὰ εξακολουθήσῃ τὸ λυπηρὸν αὐτῆς ἐπάγγελμα. . . Ἐν τῇ ἐσχάτῃ ἀπελπίσῃα της ἀναμνηθεῖσα τοῦ ὑπερτάτου αὐτῆς κυρίου Ἀβδοῦλ Μετζίτ, εἶπεν:

— Ἦνεν ἀγαθὸς καὶ γενναῖος· ἐάν φθῶ εἰς τοὺς πόδας του, θέλει συγχωρήσει τὸ ἀμάρτημά μου, καὶ μοι ἐπιτρέψει νὰ εἰσέλθω εἰς τὸ σεράϊον, ἔστω καὶ ὡς ἀπλῆ ὑπηρετρία.

Ἐνισχυθεῖσα ὑπὸ τῆς σκέψεως ταύτης ἀποχαιρετῶ τὴν γραῖαν αὐτῆς φίλην, καὶ ὑπόσχεται αὐτῇ, ἐάν εὐτυχῆσῃ νὰ εἰσέλθῃ εἰς τὰ ἀνάκτορα, ὅτι θέλει θεωρήσει καθήκον της νὰ τῆ ἀποστέλλῃ κατὰ μῆνα μικρὰν χρηματικὴν ποσότητα, δι' ἧς νὰ δύναται νὰ ζῆ χωρὶς νὰ ἐργάζεται. Ἡ γραῖα δοῦσα αὐτῇ τὸ προῖόν τῶν μικρῶν της οἰκονομιῶν δι' ἔξοδα τοῦ ταξιδίου της τὴν ἐναγκαλίσθη καὶ τῇ εἶπεν,

α' Ο Θεὸς νὰ σὲ βοηθήσῃ καὶ σὲ φυλάττῃ. Τοῦ λοιποῦ, τέκνον μου, μὴ πιστεύῃς τοσοῦτον εὐκόλως τοὺς νέους, διότι ἄνευ σχεδὸν ἐξαιρέσεως πάντες εἰσὶν ἀπαταιῶνες καὶ εὐμετάβλητοι (*).

Ἀφιχθεῖσα εἰς Κωνσταντινούπολιν, ἔλαβε κατ'ἴκτιον καὶ διηυθύνθη εἰς τὰ ἀνάκτορα ἐνδεδυμένη τὸ τετραμμένον καὶ ἐν κακίστη καταστάσει μέλαν αὐτῆς ἔνδυμα· εἰσελθοῦσα ἐζήτησε νὰ ἴδῃ τὴν παλαιὰν κυρία της, ἣτις προσῶς δὲν τὴν εἶχε λησμονήσει· ἡ σουλτάνα τὴν ἐδέχθη ἀμέσως· ἀλλ' ὅτε παρετήρησε τὴν ἀθλίαν αὐτῆς ἔνδυμασίαν καὶ τὴν κατάστασιν εἰς ἣν περιήγαγεν αὐτὴν ἡ δυστυχία, ἐξέβαλε κφραυγὴν ἐκπλήξεως.

Ἡ Ναουρᾶ ἐρρίφθη εἰς τοὺς πόδας της κλαίουσα, ἀλλ' ἐκείνη τὴν ἀνήγειρε καὶ τὴν ἠρώτησεν εὐμενῶς τὰ μετὰ τὴν ἐκ τῶν ἀνακτόρων ἀπέλευσίν της συμβάντα καὶ

(*) Φαίνεται ὅτι ἡ γράφουσα ταῦτα κυρία ἐκ Ὀλιβερᾶς πείρας ἐσχημάτισε τοιαύτην τινα περὶ ἀνδρῶν ἰδέαν, ἣτις ἂν ἦτο ἀληθῆς, οὐδεμία, βεβαίως, τῶν γυναικῶν θὰ ἦτο ὑπανδρῶς. Ἀλλ' ἂς ὑποθέσωμεν μᾶλλον ὅτι σὶ ἐκφράσεις αὗται εἰσὶν ἀντάλλαγμα τῶν ὄσων οἱ ἄνδρες γράφουσι κατὰ γυναικῶν. Τὸ βέβαιον ὅμως εἶναι ὅτι τὸ φύλον οὐδεμίαν ἐπιρροὴν ἔχει ἐπὶ τοῦ χαρακτῆρος τῶν ἀνθρώπων, ἐπομένως δύναται καὶ γυνὴ καὶ ἀνὴρ νὰ ἦναι ἐπίσης καὶ ἀπατεῶν καὶ εὐμετάβλητος.

νὰ τῷ τρόπῳ περιήλθεν εἰς τὴν ἐλεεινὴν αὐτῆν κατάστασιν.

Τότε ἡ νέα διηγήθη αὐτῇ τὴν μετὰ τοῦ Μπασιᾶ συμβίωσίν της καὶ πῶς οὗτος τὴν ἐγκατέλειψε ἐν μεγίστῃ ἐνδείᾳ· καὶ τῇ ἐπρόσθεσε ὅτι θὰ ἐθεωρεῖτο εὐτυχῆς ἂν ἠδύνατο νὰ ἴδῃ τὸν Σουλτάνον, ἵνα τὸν παρακαλέσῃ νὰ τὴν συγχωρήσῃ καὶ τῇ ἐπιτρέψῃ νὰ εἰσέλθῃ εἰς τ' ἀνάκτορα ἔστω καὶ ὡς ἀπλῆ ὑπηρετρία.

Ἡ Ἀλιτιζιὲ ὠμίλησεν εἰς τὴν Α. Μεγαλειότητα ἐθέσασα αὐτῇ τὴν μεταμείλειν τῆς νεανίδος καὶ τὴν οἰκτρὰν κατάστασιν, εἰς ἣν εἶχε περιέλθει.

— Ἄς ἔλθῃ νὰ με ἴδῃ, εἶπεν ὁ Ἀ. πτοῦλ Μετζίτ εἰς τὴν σύζυγόν του· ἀλλ' ἀπροηγουμένως φρόντισον νὰ ἐνδύθῃ ὡς ἐνεδύετο πρὶν ἢ ἀπέλθῃ τῶν ἀνακτόρων· δὲν ἐπιθυμῶ νὰ ἐρυθριάσῃ ἐνώπιόν μου.

Τὴν ἐπαύριον, ἡ Ναουρᾶ καλῶς ἐνδεδυμένη ἐγένετο δεκτὴ ὑπὸ τοῦ Σουλτάνου. Οὐδὲ τὴν ἐλαχίστην ἀπέτεινεν αὐτῇ μομφήν· τῇ ἀνήγγειλε μετ' ἀγαθότητος ὅτι θέλει λάβῃ οἰκημα παρὰ τῇ Σουλτάνα Φατμέ, ἀδελφῇ του, μετὰ τοῦ αὐτοῦ, ὡς πρότερον βαλοῦ καὶ τῆς αὐτῆς ἀντιμισθίας.

Σήμερον ἔτι ἡ Ναουρᾶ κατέχει τὸ οἶκημα τοῦτο, ὅπερ δύναται νὰ παραβληθῇ πρὸς ἀνάκτορον, ἀναλογιζομένη τὸ ὑπόγειον ἐν ᾧ ἐν Σύρῳ κατόκει· οἱ δὲ βλέποντες αὐτὴν εἰς τὰ *Γλυκέα Ὑδάτα*, ἐν τὸς τοῦ ὠραίου της ὀχήματος δυσκόλως ἤθελον ὑποθέσει ὅτι αὕτη εἶνε ἡ πρόην πλύντρια τῆς Σύρου.

Ἀλλ' ἂν αὕτη λησμονῆ τὰ παρελθόντα αὐτῆς δεινὰ, ἡ καρδία της ὅμως δὲν παύει ἀναμνησκομένη τῆς πτωχῆς καὶ γηραιᾶς γυναικὸς, ἣτις τὴν ἐβοήθησε καὶ κατὰ μῆνα τακτικῶς τῇ ἀποστέλλει μίαν ὀθωμανικὴν λίραν.

Ἐν τοῖς περιπάτοις εἰσέτι καὶ νῦν ἡ ὠραία νεᾶνις λαμβάνει τρυφερὰ βλέμματα, ἀλλὰ μετὰ μειδιάματος περιπρονήσεως· ἐκ λυπηρᾶς πείρας ἐγνώρισε τὴν ἀξίαν τῶν ἀνδρικῶν ὑποσχέσεων.

Ἡ ἱστορία της, ἢ διηγήθη εἰς τὰς συντροφους αὐτῆς, ὠφέλησε τὰ μέγιστα αὐτάς· οὐδεμία ἔκτοτε ἐσκέφη νὰ δραπετεύσῃ.

ΤΑ ΚΑΤΑ ΤΟ ΔΙΑΣΤΗΜΑ ΕΝΟΣ ΛΕΠΤΟΥ ΜΕΤΑ ΤΟ ΜΕΣΟΝΥΚΤΙΟΝ

Ἄγνοῦ, φίλε ἀναγνωστά, ἐάν ἔχῃς τὰς αὐτάς με ἐμὲ ψυχικὰς διαθέσεις, ἀλλ' ὅταν κατὰ τύχην ἀναβαίνω εἰς τὴν Ἀκρόπολιν καὶ βλέπω κάτωθεν ἐκτεινομένην τὴν πόλιν τῶν Ἀθηνῶν, παραδίδομαι εἰς μυρίους ὄσους παραδόλους συλλογισμούς.

Φαντάζομαι πόσα ἀληθῶς παράδοξα συμβαίνουν ἐν ἐνὶ λεπτῷ τῆς ὥρας καθ' ὅλην τὴν πόλιν ταύτην τῆς Παλλάδος. Τὰ παράδοξα ταῦτα τὰ ἐν τοσοῦτῳ βραχεῖ χρόνῳ διαδραματιζόμενα ὅσα σοὶ διηγηθῶ.

Θὰ δοκιμάσω, ὡς βλέπεις, νὰ σοὶ δῶσω ἀμυδρὰν τινα ἰδέαν τῶν συμβαινόντων τούτων, βεβαίως ὦν ὅτι ὅσα πεισθῆς περὶ τῆς ἀληθείας αὐτῶν. Ἄν ἄλλως φρονῆς καὶ εἶσαι Ὁμῶς κατὰ τὴν πίστιν, τότε θὰ σοὶ εἶπω: *Ἐλθέ καὶ ἴδε.*

Ἐν τῷ ξενοδοχείῳ τοῦ **Στέμματος.**

Κατὰ τὰς ἀποκρέω δειπνοῦσι νεανία μετὰ Γαλλίδων.

ΠΡΩΤΟΣ ΝΕΑΝΙΑΣ.

Ποῦ εἶναι λοιπὸν ὁ Ἀλέκος;

ΔΕΥΤΕΡΟΣ ΝΕΑΝΙΑΣ.

Ἀπὸ κάτω ἀπὸ τὸ τραπέζι. Εἶναι στουπί μεθυμένος.

ΤΡΙΤΟΣ ΝΕΑΝΙΑΣ.

Μὰ το θεὸ, εἶναι καθὼς ἐμένα. Ζήτω!

MARTHE.

Τί ὠραία ποῦ ἦν ετελείωναν αἱ ἀποκρέω, ἐάν ἐσπούσαμεν κάμπυσα ποτήρια καὶ πιᾶτα!

CAROLINE.

Χορεύομεν μὲν καθίλια ἐπάνω στὸ τραπέζι;

MARTHE.

Στάσου νὰ βγάλω τὸν κορσέ μου. ὦ! mon Dieu! ἐπαράφαγα.

ΑΛΕΚΟΣ. (ὑπὸ τὴν τράπεζαν).

Εἶμαι ἐλεεινός· μολαταῦτα εἶμαι κατενυχαριστημένος, διότι κανεὶς δὲν ἔμπορεῖ νὰ πῆ πῶς δὲν γλεντῶ. Αἱ! Αἱ! νὰ σου καὶ οἱ ἐνοικιασταὶ τοῦ ἐπάνω πατώ-

ματος ποῦ χορεύουν. Δὲν θὰ ἔμπορέσω νὰ κοιμηθῶ καθὼς βλέπω.

Ἐντὸς ὑπογείου.

Δυστυχῆς τις μήτηρ καθημένη ἐπὶ ἀχύρων ἔχει παρὰ τὸ πλευρὸν της δύο τέκνα μικρὰς ἡλικίας.

Η ΜΙΚΡΑ ΚΟΡΗ.

Μητέρα, πεινῶ.

ΤΟ ΜΙΚΡΟΝ ΠΑΙΔΙΟΝ.

Μᾶς εἶπες, μητέρα ὅτι ὅα μᾶς φέρῃς ψωμί καὶ ἄλλες χωρὶς νὰ φέρῃς τίποτε.

Η ΜΗΤΗΡ (κλαίουσα).

Κοιμηθῆτε παιδιὰ μου· ὁ πατέρας σας εἶναι εἰς τὸ νοσοκομεῖον, πηγαίνει καλλιτερα ἡ υγεία του, ὅα ἔμπορέσῃ νὰ πιᾶσῃ γρήγορα δουλειὰ γιὰ νὰ σᾶς φέρῃ ψωμί.

Η ΜΙΚΡΑ ΚΟΡΗ.

Μητέρα μου πολὺ πεινῶ καὶ δὲν ἔμπορῶ νὰ κοιμηθῶ.

Η ΜΗΤΗΡ.

Πάμε λοιπὸν, παιδί μου, σὲ τέτοιαν ὥραν νὰ ζητήσωμεν ἐλεημοσύνην ἀπὸ τοὺς διαβάτας.

Ἐν τῇ ὁδῷ.

Δύο φίλοι διερχόμενοι φαιδροί.

— Τρώγει κανεὶς πολὺ καλὰ εἰς τὸ ξενοδοχεῖον τῆς Ἀγγλίας.

— ὦ! τρώγει θαυμάσια, ἐγὼ μάλιστα ἀπὸ τὸ πολὺ φαγὶ ἐλάλασα τὸ στομάχι μου.

— ὦ! ἐσὺ δὲ εἶσαι πολὺ λαίμαργος.

Η ΕΠΑΙΤΙΣ ΜΗΤΗΡ.

Ἐλεημοσύνην, καλοὶ μου Κύριοι.

— Ἀφῆσέ μας ἡσύχους. Ἡ ἀστυνομία ἔπρεπε νὰ ἐμποδίζῃ τοὺς διακονιαροὺς αὐτοὺς νὰ σκοτίζουσιν τὸν κόσμον.

Η ΕΠΑΙΤΙΣ.

Ἐλεήσατέ με, σᾶς παρακαλῶ; τὰ δύο μου μικρὰ πεινοῦν πολὺ. ὦ! σεῖς κύριοι εἴθετε καλὸς, βοηθήσατέ με.

Ο ΠΑΣΧΩΝ ΤΟΝ ΣΤΟΜΑΧΟΝ ΚΥΡΙΟΣ.

ὦ τὰ μικρὰ σου εἶναι εὐτυχῆ, κερά· ἤθελα νὰ εἶχα τὴν ὄρεξί τους. Πήγαίνε στὸ καλό.

Ἐντὸς δωματίου ἐπιθανάτου.

Η ΣΥΖΥΓΙΟΣ (τῷ ἰατρῷ).

Λοιπὸν, γιατρέ μου, λέγετε ὅτι δὲν ὑπάρχει καμμία ἐλπίς πλέον;

Ο ΙΑΤΡΟΣ.

Ἡ κατάσταση σου, δυστυχῶς, εἶναι ἀπελπιστική.

Ο ΕΠΙΘΑΝΑΤΟΣ.

Τί ἔχω ; ὦ ! ἡ γυναῖκά μου, τὰ παιδιὰ μου . . . ἐλάτε, πλησιάσατε . . . νὰ σὰς φιλήσω ! . . . ἐλθετε νὰ . . . ἄχ ! . . .

Ἐντὸς ἐμπορικοῦ γραφείου.

— Τελειώνουν λοιπὸν αὐριοί ;
— Ὡ βέβαια ! σπεῦδε τοὺς λογαριασμούς, πιστεύω νὰ τοὺς βουλώσωμεν ὅλους.

Ἐντὸς νυμφικοῦ θαλάμου.

Τὸ ἐρωτύλον ζεῦγος ἐπανερχόμενον ἀπὸ τοῦ χοροῦ.

— Ἄχ ! φιλότατη Ἑλένη, εἴμεθα τέλος εἰς τὸ σπῆτί μας. Ὡ πόσον ἐπερίμενα τὴν εὐτυχὴ αὐτὴν στιγμήν.

— Μὲ ἀγαπᾶς λοιπὸν πολὺ, Παῦλε ;
— Ἐὰν ὁ πατήρ σου μοὶ ἤρνεϊτο τὴν χεῖρά σου θὰ ἐπετοῦσα τὰ μυαλά μου.
— Καὶ ἐγὼ θὰ ἐγενόμην κολόγρη.
— Εἶσαι ἰδική μου λοιπὸν Ἑλένη !!!
— Παῦλε !!!

Ἐντὸς παρακειμένου οἴκου, κατοικουμένου ὑπὸ ζεύγους πρὸ 30ετίας ἡνωμένου.

— Νὰ σοῦ πῶ Μαρία ! ἔπρεπε νὰ ζεστάνης τὰ πόδια σου προτοῦ ἔλθῃς εἰς τὴν κλίνην. Εἶσαι ἀνυπόφορος.

— Δὲν εἶναι ἀνάγκη νὰ φωνάζεις σὰν ἑβραῖος ! βέβαια δὲν εἶναι ἀπὸ καλωσύνη οἱ πόδες μου ψυχροί.

— Καλὰ τέλος πάντων ! ἄφησέ με νὰ κοιμηθῶ ἡσυχος.

— Τί ἄνθρωπος ! Ἄφοῦ δὲν εἶσαι εὐχαριστημένος διατί νὰ μὴν ἔχῃ καθένας τὴν κάμαρά του ;

— Εἶναι τὸ μόνον μου ὄνειρον πρὸ εἰκοσιπέντε ἐτῶν καὶ ἐξ μ.π.ν.ν.

— Καὶ τί σὲ ἐμποδίζει ;

— Ἡ ἀκρίβεια τοῦ ἐνοικίου.

Ἐντὸς μεσιτικοῦ γραφείου.

— Ἔχω ἐδῶ μέσα 75 χιλιάδες, οὐ

δέποτε ἐπαρουσιάσθη καλλιτέρα εὐκαιρία διὰ νὰ τὸ κόψω γιὰ τὴν Πόλιν. Ἄς τὸ στρίβωμεν.

Ἐντὸς δωματίου πλουσίου.

— Ἐπωλήσαμεν τέλος πάντων, Μαρία μου, τὸ παλαιὸν ἐκεῖνο κτῆμα 75 χιλιάδας. Τώρα πρέπει νὰ ζήτωμεν ἀνετώτερα.

— Ἐπῆρες τὰ χρήματα ἀπὸ τὸν μεσίτην ; Εἶναι τίμιος ἄνθρωπος ;

— Εἶναι ὁ καλλίτερός μου φίλος. Ἄν καὶ αὐτὸς μὲ ἀπατήσῃ, πρὸς τίνα πλεονόναμαι νὰ ἐμπιστευθῶ ;

Ἐν χορῷ.

— Πῶς εὐρίσκεις τὴν μνηστὴν μου ;

— Χαριστάτην.

— 13 χιλιάδας εἰσόδημα.

— Μὰ τί, τὰ ἐχάλασες μὲ τὴν ἄλλην ;

— Βέβαια ! διότι πρέπει μετὰ 8 ἡμέρας νὰ στεφανωθῶ.

— Ἡ καυμένη ἡ Ἄννα ! αὐτὴ σὲ ἡγάπα ἢ πτωχὴ ! Ἡ εἰδησις τοῦ γάμου σου θὰ τὴν φέρῃ εἰς ἀπελπισίαν.

— Διὰ ἰατρικὸν τῆς ἔστειλα 1000 δραχμὰς.

Ἐπὶ τοῦ χείλους φρέατος.

— Μ' ἐγκατέλειψεν ὁ ἄθλιος διὰ νὰ νυμφευθῇ ! Ὡ ! τὸν ἡγάπων τὸν ἄθλιον ! Κανεὶς παρὼν ! ἄς ὄψεται ! . . . (ρίπτεται ἐντὸς τοῦ φρέατος καθ' ὃν χρόνον ὁ ἄλλοτε πιστὸς τῆς, χρεῖσει μετὰ τῆς μνηστῆς του).

Ἐντὸς δωματίου ἐφημεριδογράφου.

— Τὸ ὑπουργεῖον ἔπρεπε καὶ συνεπῶς οἱ ἐξ ἀνάγκης 200 συνδρομηταὶ μου θὰ μοῦ φύγωσι. Φεύγω λοιπὸν καὶ ἐγὼ τὸν ἄθλιον αὐτὸν τόπον ἀφίνων τὰ χρέη μου εἰς τοὺς δανειστάς μου καὶ τὸν σκύλον μου εἰς τὴν σπητονοικοκυράν μου. Τοιοῦτοτρόπως ὅλους ἐξοφλῶ μέχρι λεπτοῦ. Ὑγιαίνετε !

Ἐντὸς οἰνοπωλείου.

Κάθηνται περὶ παχὺ δένδρον τρεῖς σφριγῶντες τραμποῦχοι.

— Ἐγὼ μωρὸ ἀδερφε Στριάτη ἐδῶκα

τοῦ Καλιφορνᾶ καὶ τοῦ Μακρυγιάννη γιατί εἶναι κόμμα τοῦ Δελιγιώργη.

— Ὡχ ἀδελφε καὶ σὺ ! ἐγὼ εἶμαι μὲ οὐλους. Σὲ οὐλους ἐδῶκα ψῆφο καὶ ἀνάπαφα τὴν συνείδησί μου.

— Ἐγὼ ἀπὸ ὅλους ἤπια καὶ ὄλους τοὺς ἐγέλασα, γιατί ὅλοι εἶναι μακαράδες.

Εἰς Caffè chantant.

Bal masqué εἰσοδος δραχμὰι τέσσαρες (πρὸ τῆς εἰσόδου ἡμιλος μεθύσεων)

Μὰς ἀφίνετε νὰ μ.ποῦμε χωρὶς εἰσοδο ;

Ἐντὸς δωματίου ποιητοῦ.

Ὁ ποιητὴς ἀνυπόδητος φέρει ὑψηλὸν πῖλον.

— Τὸ μεσονύκτιον ἐσήμανεν ! ἄς κοιμηθῶ.

(κατακλίνεται καὶ ἐνῶ σκεπάζεται ἀναφωνεῖ μετὰ στεναγμοῦ) Ἄχ ! Σοφία ! . . .

Εἰς σκοτεινὴν ἐδὸν.

— Στάσου, μωρὸ φράγκο ! τὸ ρολοῖ σου καὶ τὰ λεπτά σου.

— Κλέπται ! !

— Μὴ φωνάζεις γιατί σ' ἐπνίξα.

Ἐντὸς ὑπαστυνομικοῦ τμήματος.

— Ἔκαμες τὴν περιπολίαν σου, κλητῆρα ;

— Μάλιστα, Κύριε ὑπαστυνόμω.

— Τί λοιπὸν ἔχεις ν' ἀναφέρεις ;

— Τίποτε. Παντοῦ ἡσυχία καὶ τάξις.

ΣΑΜΟΥΗΛ.

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑΙ.

ΦΑΕΘΩΝ, ποίημα Ἰωάννου Καμπούρογλου. — ΤΟ ΜΗΛΟΝ ΤΗΣ ΕΡΙΑΔΟΣ, ποίημα Ἀριστομένους Πρωβελεγίου.

ΦΑΕΘΩΝ.

Ἄμφότερα τὰ ποιήματα ταῦτα ὑπο-

βλήθηεντα εἰς τὸν περισυνὸν ποιητικὸν διαγωνισμόν ἐπηρεθήσαν μετὰ τεσσάρων ἄλλων, ἐξ ὧν μόνον ἐν ἐδημοσιεύθη μέχρι τοῦδε, ὁ Γοργὸς Ἰέραξ ἔργον λίαν ἐμπείρου καὶ γνωστοῦ καλλιῶμου. Ἐπιφυλακτοῦμενοι περὶ τούτου νὰ λαλήσωμεν ἰδιαιτέρως ὅτε θέλομεν καὶ ἀναδημοσιεύσει ἐν παραρτήματι ὑλόκληρον τὸ ποίημα τοῦτο, περιορίζομεθα σήμερον νὰ εἴπωμεν ὀλίγας λέξεις περὶ τῶν ἐτέρων δύο, ἅτινα ἡ ἐπιτροπὴ τοῦ διαγωνισμοῦ συνεπαίνεσσα ἐκρίνεν ἀνώτερα. Καὶ καθόσον μὲν ἀφορᾷ τὴν κρίσιν τῆς Ἐπιτροπῆς ὡς ἀναμφισβότως προελθούσαν ἐξ ἰστορικῶν πεποιθήσεων (διότι οὐδέποτε δυνάμεθα νὰ πιστεύσωμεν ὅτι ἡ κακοήθεια πρὸς τὴν πύλιν τοῦ Πανεπιστημίου καὶ ὅτι ὡς τινες ἐνασμενίζονται λέγοντες ἡ κρίσις τῶν ἀγωνιστικῶν ἐπηρεάζεται πολὺ ὑπὸ τῶν ἐνδιαφερομένων προσώπων, καὶ ὅτι πρῶτη αὐτῶν μέριμνα, ἀναλαμβάνοντων τὴν ἐξέλεξιν τῶν ὑπὸ τὴν κρίσιν τῶν ὑποβαλλομένων ποιημάτων, εἶνε ἡ ἀνίχνευσις τοῦ ποιήσαντος, οὐ ὡς λέγεται, σημειοῦσιν ἐν τῇ κεφαλίδι τοῦ χειρογράφου τοῦ τὸ διὰ παντὸς τρόπου ἀνακαλυφθῆν ὄνομά του ὅπως τοῖς χρησιμεύσῃ ὡς γνώμων καὶ ὁδηγὸς εἰς τὴν κρίσιν καὶ κατὰ τὰς τῶν ποιήματός του) οὐδὲν θέλομεν εἶπει, διότι βεβαίως δὲν δυνάμεθα νὰ ἔχωμεν τὴν ἀπαίτησιν νὰ κρίνῃ καὶ σκέπτηται ὑπὲρ τὰς νοητικὰς ἢ ἐπιστημονικὰς αὐτῆς δυνάμεις ! ἀλλὰ τοῦτο νομιζόμεν οὐδὲν παρακωλύει ὅπως ἐκφράσωμεν καθολοκληρίαν ἀντιθέτους αὐτῇ σκέψεις προερχομένας ἐξ ἀντιθέτων πρὸς αὐτὴν πεποιθήσεων.

Ὁ Φαέθων ἀληθῶς εἶνε ποίημα μετὰ πολλῆς τέχνης καὶ φιλοκαλίας συντεταγμένον, καὶ ὅταν μάλιστα ἀποβλέψῃ τις εἰς τὴν ἡλικίαν τοῦ ποιήσαντος, εὐάγγελον μεγάλου ποιητοῦ ἔργον. Λεπτὸν καὶ γλυκὺ αἶσθημα εἶνε τὸ κυριώτερον αὐτοῦ προσόν, ὅπερ ἀπὸ τῆς πρώτης μέχρι τῆς τελευταίας στοφῆς δὲν πύει ἀναφαινόμενον ὅτε μὲν ζωηρότερον καὶ ὅτε ἀσθενέστερον. Ἰδίως τὸ Α' αὐτοῦ ἄσμα δύναται νὰ θεωρηθῇ ὡς ἐν τῶν τρυφερωτέρων ἐλεγείων. Ἡ σιγουργία τοῦ ποιήματος ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον εἶνε ἐντελής, ἡ δὲ γλώσσα ἰκανῶς καθαρῶς, χωρὶς νὰ ἐκ-

πίπτει οὐδ' εἰς φορτικούς μακαρονισμούς, οὐδ' εἰς δυσαρέστους χυδαιολογίας. Τὸ μέτρον εἶνε μὲν μικρόν, ἀλλὰ νομίζομεν ὅτι εἰς τοιοῦτου εἶδους ποιήματα μικρᾶς ἐκτάσεως καὶ λίαν περιορισμένων ὑποθέσεων καὶ ὅτου ἰδίως τὸ λυρικὸν εἶδος ὑπερέχει, τὰ τοιαῦτα μεγέθη τῶν στίχων εἶνε λίαν ἀρμόδια.

Ἡ πλοκὴ τοῦ ποιήματος δὲν ἠδύνατο νὰ ᾖ ἢ ἀπλουστάτη καὶ ὁμοῦς ὁ ποιητὴς ἱκανῶς διεποικίλλεν αὐτὴν διὰ τῶν μετὰ τοῦ Φαέθοντος διαλόγων τῶν γονέων του. Ὅτι ἡ ὑπόθεσις αὕτη ἦν ἐπιτηδεῖα πρὸς μεγαλοπρεπεστέρας εἰκόνας εἶνε ἀναμφίβολον, ἀλλὰ δὲν δύναμεθα ν' ἀρνηθῶμεν ὅτι καὶ ἐν τῷ ποιήματι τοῦ Κ. Καμπούρογλου ἀπαντῶνται ἱκαναὶ λίαν ἐπιτυχεῖς. Ἐπίσης ἐν πολλοῖς παρατηρεῖται καὶ δύναμις λόγου ἰδίως ἐν τῷ τελευταίῳ μέρει τοῦ ποιήματος, ἐξ οὗ ἀποσπῶμεν τὰς ἀκολουθοῦσας στροφάς.

Φρίκη! ἴδε, ἡ γῆ διεσχίσθη.

Ἐδῶ χάσμα, ἐκεῖ χάσμα πάλιν.
Τοῦ Ταρτάρου ἡ νύξ ἐφωτίσθη
Ἄπαισίως μὲ λάμπιν μεγάλην.

Τρέχουν, τρέχουν ἀτίθασ' οἱ ἵπποι!
Τολμητῖα, ἐγέρθητι πλέον.

Ἦ πνοή σου, ὦ τάλαν, ἐκλείπει,
Κατακαίεσαι φλόγας εἰσπνέων.

Ἄλλ' ἐγείρου, ὡς πρὶν θαρραλέος,
Ἵψηλόφρων τὸ μέτωπον αἴρων.
Κεραυνὸς σ' ἀναμένει μοιραῖος,
Θάνατόν σοι ἀντάξιον φέρων.

Ἔσο μέγας, καὶ μέγας νὰ πέσης!
Μὴ ἀκομή, ὦ, μὴ δειλιάσης.
Ἀπολέσθητι, πρὶν ἀπολέσης
Τὰς γενναίως ἐκείνας σου τάσεις.

Ἰδοὺ ὅλος ὄργῃ ἀνορθοῦται
Προκαλῶν τὸ φρικτὸν πεπρωμένον
Καὶ ἀτρόμητος συνορροῦται,
Εἰς τὸ τόλμημα' αὐτοῦ ἐπιμένων.

ΤΟ ΜΗΛΟΝ ΤΗΣ ΕΡΙΔΟΣ.

Τὸ *Μήλον τῆς Ἐριδος*, ἔργον ἐπίσης νεανικοῦ καλλήμου, ὅστις ἐπίσης πηλὰ

ὑπόσχεται τῇ ἡμετέρᾳ φιλολογίᾳ, ὁμολογουμένως ἔχει πολλὰς ἀρετάς, ἐξ ὧν κυριωτέρα δύναται νὰ θεωρηθῇ ἡ ἔκτακτος αὐτοῦ καὶ ἀληθῶς σπανία περιγραφικὴ ἱκανότης. Ἐπίσης οὐδ' ἀδέξιος φαίνεται περὶ τὴν σύνθεσιν καὶ χρῆσιν τῶν κοσμητικῶν ἐπιθέτων, ὧν τινὰ ἀναμιμνήσκουσι τὴν ὠραίαν ἐποχὴν τῆς ἐλληνικῆς γλώσσας, ὅτε ἐκ τῆς ποιητικῆς σμίλης τοῦ Σοφοκλέους καὶ Εὐριπίδου ἐξήρχοντο τὰ ἀθάνατα ἐκεῖνα ἀριστουργήματα, ὧν μόνη ἢ μελέτη δύναται σήμερον νὰ μορφώσῃ μεγάλους ποιητάς.

Ὁ νέος Προβελέγιος φαίνεται ἱκανῶς μελετήσας αὐτοὺς, ἐμφορηθεὶς ὑπὸ τῶν ἰδεῶν των καὶ ἀνακαλύψας τῇ ὁδηγίᾳ των τὸ μεταλλεῖον τοῦ λεξιλογικοῦ αὐτῶν πλούτου. Τίς ἀναγινώσκων τοὺς ἐφεξῆς στίχους δὲν ἀνέρχεται διὰ τῆς διανοίας εἰς τὴν λαμπροτέραν τῆς ἐλληνικῆς γλώσσας ἐποχὴν, ὅτε ἐν τῷ θεάτρῳ τοῦ Διονύσου ἀντήχουν οἱ ὠραιότεροι Ἑλληνικοὶ στίχοι;

«Ὅτε τὸ γένος τῶν θνητῶν
Ἐτόλμησεν ἐπὶ τὸ κῦμα
Τὸ ἕως τότε μὴ βατόν
Νὰ ἐπισύρῃ ἄπουν βῆμα,

«Ὅτε ἡ εὐπτερος Ἄργῳ
Ἵπὸ τὸ ἄστρον τοῦ Ὀρφέως
Τὸ κῦμα ἐπληξεν ὀξέως
Κωπηλατήματι γοργῷ,

«Εὐθὺς ἐκάστη Νηρηΐς
Ἀνέδυσεν ἐκπεπληγμένη,
Καὶ εὐκοσμος, ἀφρορρυῆς
Τὸ ἄπουν κῆτος ὁρωμένη.

«Ἡρώων ἄνθος θαρραλέον
Βραχίονι δρουσθενεῖ
Κατεβρεχε πρὸς Κόλχας πλέον
Τὴν κώτην τὴν πρωτογενῆ.

Τὸ ποίημά του δύναται νὰ θεωρηθῇ ὡς ἐν τῶν καλλίστων ἔργων τῆς νεωτέρας ἑλλ. φιλολογίας, τῶν διὰ τοῦ Βουτζίναίου διαγωνίσματος παραχθέντων. Βεβαίως δὲν εἶναι ἐντελῶς ἀμυρῶν καὶ ἐλλειψεων, οἷκι, καθ' ἡμᾶς, ὁ χαλαρὸς σύνδεσμος τῶν ἐπεισοδίων, τὸ ἐνεκα τῆς σμι-

κρότητος τοῦ μέτρου βεβιασμένον ἐνίοτε τῆς ἐκφράσεως, καὶ ἡ οὐχὶ τσοῦτον αὐστηρῶς τήρησις τῆς ἐνόητος. Ἀλλὰ τὰς μικρὰς ταύτας ἐλλείψεις ἀναπληροῖ ἡ καθ' ὅλου ἐν τῷ ποιήματι διακεχυμένη χάρις, ἢ ἐν πολλοῖς παρατηρημένη τοῦ λόγου δύναμις, ὡς ἐν τῷ ἐπεισοδίῳ τοῦ Προμηθέως, ἢ γλυκεῖα τρυφερότης, ὡς ἐν τῷ ἀποχωρισμῷ τοῦ Πάριδος ἀπὸ τῆς συζύγου αὐτοῦ Οἰωνῆς καὶ πρὸ πάντων, ὡς καὶ ἐν ἀρχῇ εἴπομεν, ἢ ἔκτακτος περιγραφικὴ αὐτοῦ δύναμις, ἧς κάλλιστον δεῖγμα δύναται νὰ θεωρηθῶσιν, οἱ ἐν τῇ ἐκθέσει τοῦ ποιητικοῦ διαγωνισμοῦ ἀναφερόμενοι στίχοι, δι' ὧν περιγράφεται ἐξαισίως ἡ θεὰ τοῦ κάλλους ἀποδεχομένη τὸ Μήλον.

Οὐδόλως συμφωνοῦμεν μετὰ τοῦ εισηγητοῦ ὅτι ὁ ποιητὴς ἐπεχείρησε νὰ συμπληρώσῃ τὰ Κύπρια Ἐπη τοῦ Στασίνου καὶ ἐπραγματεύθη μόνον ἐν μέρος αὐτῶν καὶ εἶχε δῆθεν σκοπὸν νὰ προεκτείνῃ κατόπιν τὸν μῦθον ἡμεῖς τούναντιον φρονοῦμεν ὅτι ἀποφασίσας νὰ συντάξῃ ποίημά τι διὰ τὸν διαγωνισμὸν ἔλαβεν ἀπλῶς ὡς θέμα του τὸν μῦθον τοῦ *Μήλου τῆς Ἐριδος*, πᾶσαι δὲ αἱ λοιπαὶ εἰκασίαι τοῦ Κυρίου εισηγητοῦ, ὡς καὶ ἡ παράθεσις τῶν Γερμανικῶν στίχων τοῦ Wieland, ἐτέθησαν, νομίζομεν, μᾶλλον πρὸς ἐπιδειξιν σπουδαίων φιλολογικῶν γνώσεων.

Ἐν τέλει παραθέτομεν τοὺς ἀκολουθοῦσας στίχους, οὓς μετὰ τὴν λήψιν τοῦ Μήλου καὶ τὴν ἐκ τούτου τῆς Ἀθηνᾶς καὶ Ἠφρας ὄργην, ἢ Ἀφροδίτῃ ἀποτείνει τῷ πεφιλημένῳ αὐτῆς Πάριδι καὶ τοὺς ὁποίους δὲν ἀμφιβάλλομεν ὅτι θέλουσιν ἀναγνώσει λίαν εὐχαρίστως οἱ ἀναγνώσται τῆς Ἑθνικῆς Βιβλιοθήκης.

«Καὶ στρεφόμενη πρὸς τὸν Πάριν
Λιμύλους λόγους κυλινδεῖ
Χεῖλην σαλεύουσα ψευδῆ.

— ἢ Κύπρις σοὶ ἀφείλει χάριν.

«Πλὴν τῶν ἐξ ἔρωτος τερπνῶν
Μὴ ζήτει σκῆπτρα βασιλέως,
Μὴ ζήτει πλοῦτην ἢ δεινῶν
Πολέμων αἰμοφύρτων κλέος.

[ΕΘΝΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ].

«Μακρὰν, ποιμήν, μακρὰν πολὺ
Καὶ πέραν τῆς θαλάσσης κεῖται
Χώρα εὐπάρθετος, καλή·
Γῆ Πέλοπος ἀποκαλεῖται.

«Τὰ πέρατα αὐτῆς πατεῖ
Ταύγετος ὁ νεφοθρέμμων,
Ἵψ' ὄν ἀνθεῖ κοιλάς κλυτῆ
Εὐρύκολπος, ἢ Λακεδαίμων.

«Καὶ διὰ ταύτης τοῦ Εὐρώτα
Περῶντα τὰ εὐρέα νῶτα
Μὲ βεῖθρον τρέφουσι ψυχρὸν
Ὀχθῶν στεφάνωμα χλωρὸν.

«Τὸ κάλλιστον ἐκ τῶν πλασμαμάτων,
Ἦ Ἀφροδίτῃ ἢ θνητῇ
Ἐκεῖ ἀκμάζει ζήλωτῇ
Κ' εἰς βλέμμα ἔτι ἀθανάτων.

«Ἐκεῖ ἡ γῆ τῆς ἡδονῆς
Ἐκεῖ πορεύου, θὰ τὴν λάβῃς,
Πλὴν ζήτει πρῶτον τοὺς γονεῖς
Υἱὲ Πριάμου καὶ Ἐκάβης!»

Εἰπούσα, εἰς τὸν οὐρανὸν
Ἄστῆρ διέπτων ἀνελθοῦσα,
Ἐσβέσθη ἐγκαταλιπούσα.
Αὐτὸν εἰς ἕκστασιν ὄρεων.

ΠΟΙΗΣΕΙΣ.

ΑΓΩΝΙΑ

Κόρη μ' ὀλόχρυσ μαλλιά στὸν τράχηλο χυμένα,
Χλωμὴ σὰ φύλλο κίτρινο τῆ νύκτ' αὐτῇ πεθαίνε.
Τὰ μάτια τῆς ἔδω κ' ἐκεῖ κυττάζουν δειλιασμένα,
Θαρραῖς μαζῇ μὲ τὴ ζωὴ καὶ ἡ ψυχὴ τῆς βγαίνει...
Γυρίζει πρὸς τὴ μάνα τῆς σὰ βέδο μπραμένο,
Καὶ λέγει μὲ παράπονο: «Μανοῦλα μου πεθαίνω»
Στὸ ὄροιο κάτω τύμπανα τῆς ἀποκορῆς κτυποῦνε,
Καὶ οἱ δικάτες ἂν κανεὶς πεθαίνῃ δὲ βρωτοῦνε...

Ἄχ! ἀπ' τὸ δύστυχο κορμὶ, ψυχὴ ὅπταν βγαίνει,
Ὅταν ἀπὸ τὰ σπλάγγνα μας σὲ ξερίζον' ὁ χάρος,
Καὶ ὡς τὰ χεῖλη ἔρχεσαι καὶ πάλι καταβαίνεις,
Τὴν ὄρα 'κεῖνη μολυθιοῦ καὶ πτερρε εἶχες βάρος!
— Τρομάξεις τὸ ἀγνώριστο καὶ σκοτεινὸ ταξίδι...
Ὅταν κανεῖς τὴν ψυχὴν στὸ χάρο παραδίδη,
Τύμπανα τότε ἀποκορῆς δὲν πρέπει νὰ κτυποῦνε,
Καὶ οἱ δικάτες ἀπ' ἐκεῖ περῶντας νὰ γελοῦνε.

Ἡ κόρη στὸ προσκέφαλο τὴν κεφαλὴ ἀφίνει·
Τὰ δὺο τῆς χεῖρα τὰκουμβᾶ στ' ἀδύνατά της στήθια,
καὶ σὰν πουλάκι ξεψυχᾷ καὶ σὰν πουλάκι σδύνει·
Νειώνει τὸ χάρο καὶ ζητοῦν τὰ 'μάτια της βοήθεια.
Στὴν ἀγκαλιὰ ἡ μάνα της τὴν πέρνει τρομασμένη,
Μὰ καὶ σὲ μάνας ἀγκαλιὰ ὁ θάνατος πηγαίνει!...
Κάτω στὸ δρόμο τύμπανα τῆς ἀποκρηᾶς κτυποῦνε,
καὶ οἱ διαβάτες ἀπ' ἐκεῖ ἀμέριμνοι περνοῦνε.

Ἡ νεῖα 'σηκώθη ἔξαφνα χλωμὴ σὰν τὸ φεγγάρι.
«Ποῖος εἶν' αὐτὸς ποῦ με κυτᾶ, φωνάζει τρομα-
«Ὁ ἄγριος πολέμιστής, τὸ ξένο παλληκάρι, [σμένα,
«Πῶχει τὴν ἀτραπὴν σπαθί, τὰ φρούδια μαζωμένα;..
«Γιὰ 'δὲς μοῦ δείχνει τούρανοῦ ἀκίνητος τὴ χάρι·
«Διώξει τον μάνα, διώξει τον, γιατί θινὰ με πάρη..
καὶ κά-ω πάλι τύμπανα τῆς ἀποκρηᾶς κτυποῦνε,
καὶ οἱ διαβάτες ἀπ' ἐκεῖ περνώντας τραγουδοῦνε.

«Ἀπ' τὸ παράθυρο φανοῦ ἀναλαμπὴ κυτᾶζει,
τὰ τύμπαν' ἀφηγηράζεται κ' ἀκαλοῦθᾶ με πόνο:
«Γιατὶ τοῦ κόσμου ἡ χαρὰ τὰ στήθη μου σπαράζει;
«οἱ ἄλλοι ὅλοι χαίρονται κ' ἐγὼ πεθαίνω μόνο...
«Μὲς τὰ δεκάτη χρόνια μου, τὰ μάτια πῶς νὰ κλείσω;
«Βοήθησέ με, μάνα μου βοήθησε νὰ ζήσω!
καὶ σιωπᾶ. τὰ τύμπανα τῆς ἀποκρηᾶς κτυποῦνε,
καὶ οἱ διαβάτες ἀπ' ἐκεῖ περνώντας τραγουδοῦνε.

«Μάνα, σὰν ἔλθ' ὁ φίλος μου, ἂν μὲ πον' ἡ ψυχὴ του,
«Πὲς μὲ λουλούδια τοῦ βουνοῦ νεκρὴ νὰ με στολίσῃ,
«Γιατὶ τὰ γάπαγα πολὺ σὰν τὰκοφτα μαζῆ του...
«Κ' ἂν ἴσως κ' ἡ ἀγάπη του ὀγλίγωρα δὲ σδύσῃ,
« Ἄς ἔρχεται καμμιά φορὰ στὸ κρῦο μου λιθάρι·
« Ἰὴτὴ μονάχα τοῦ ζητῶ τὴν τελευταία χάρι.»
Λέγει, καὶ κάτω τύμπανα τῆς ἀποκρηᾶς κτυποῦνε
καὶ οἱ διαβάτες ἂν κανεὶς πεθάνῃ δὲν ῥωτοῦνε.

Ἐξαφνα τᾶγριο κτυπᾶ καὶ μαῦρο μεσονύχτι·
Τὸ φεγγάρι στὸ παράθυρο ἀγίερας λυπημένος,
Ἐῖμα βουβὸ ἀκούστικε καὶ μόν' ἡ θύρ' ἀνοίχτη,
Ἦθανε τὰ μεσάνυχτα καὶ φάνηκεν ὁ Ξένος!...
Ἰλικὸς ἀκούσθη στεναγμὸς καὶ σμίχθη στὸν ἀγίερα,
Κ' ἡ μάνα μόνη ἔμεινε χωρὶς τὴ θυγατέρα...
Τὸ τύμπανα τῆς ἀποκρηᾶς δὲν παύουν νὰ κτυποῦνε.
Ἐπ' εἶν' ὁ κόσμος, κλαίῃ ἐδῶ καὶ παρακεῖ γελοῦνε.

15 Φεβρουαρίου 1872.

ΑΧΙΛΛΕΥΣ ΠΑΡΑΣΧΟΣ.

ΤΟ ΑΣΤΡΟΝ

Εἰς τοὺς γαλανοὺς αἰθέρας
Ἄστρον ἔλαμπε γλυκὺ·
καὶ οἱ δύο καθ' ἑσπέρας
τὸ ἐβλέπομεν ἐκεῖ.

τὸ ἐβλέπομεν συγχρόνως,
τὸ εὐρίσκομεν ἁμοῦ·
οὔτ' ἐγὼ τὸ εἶδα μόνος
οὔτ' αὐτὴ χωρὶς ἐμοῦ.

Τώρα; — φεῦ! τῆς φίλης τ' ὄμμα
Ἔσβεσε θανάτου χεῖρ·
Κ' εἰς τοῦ οὐρανοῦ τὸ δῶμα
Ἔσβεσε καὶ ὁ ἀστήρ.

ΑΓΓΕΛΟΣ ΒΛΑΧΟΣ

Σ. Σ. Β. τὸ πλήρες τρυφερότητος καὶ
χάριτος τοῦτο ποιημάτιον, προῖον τῆς μου-
σης γνωστοῦ καὶ διακεκριμένου ποιητοῦ,
ἐμελοποίησεν ἀρκετὰ ἐπιτυχῶς ὁ Γερμανὸς
μουσικὸς Jery Kletzer. Ἴσως ἐν τινι τῶν
προσεχῶν φύλλων δώσωμεν εἰς τοὺς ἡμε-
τέρους συνδρομητὰς τὴν μουσικὴν αὐτοῦ.

Η ΑΝΑΧΩΡΗΣΙΣ

Φεῦ! ὁποῖα στιγμή ἀπαισιᾶ!

Ἐν φρικτῇ τρικυμίᾳ νοδῶ
Μ' ἐγκτέλιπ' ἡ μόνη γλυκεῖα
τῆς ζωῆς μου ἐλπίς, ὁ Θεός.

Ναί, Θεὸς δι' ἐμὲ αὕτη ἦτον
Εὐμενής, προσφιλὴς, ἐναργής,
τὴν ψυχὴν μου πληρῶν δι' ἀρρήτων
Ἰδονῶν ἐν τῷ ᾄδῃ τῆς γῆς.

Εἶχεν ἔνθακρ' ἡ τλήμων τὸ ὄμμα,
Ὅτ' ἐν φίλημα καίον ὡς πῦρ,
εἰς τὸ καίον μου ἔδιδε στόμα,
Κ' ἡ ἀβρὰ τῆς με ἔθλιβε χεῖρ.

Δὲν εἰμπόρεσ' ἐν χαίρε νὰ εἶπη,
Ἐν τῷ λάρυγγι πᾶσαν φωνὴν
Ἡ ἀπέραντος ἔπνιξε λύπη·
τίς λαλεῖ εἰς ὁμοίαν σκηνὴν;

Ἐν τῷ μέσῳ πυρίνων δακρύων,
Ὅς ὁ φοῖβος ἐν μέσῳ νεφῶν,
τὸ ὠραῖόν της ἔλαμπε δῦον
βλέμμα, ἄλλοτε κέντρον τρυφῶν.

Ἡ ῥοδόπλαστος ἤδη μορφὴ της
τὴν προτέραν δὲν εἶχε χροιάν·
Ἦδη πένθους ἐκόσμιε γλυκύτης
τὴν λαμπρὰν της προτοῦ παρεϊάν.

Ἦτο ἄγαλμα λύπης ὠραῖον·
Ἄκριβὴς τῆς Νιδῆς εἰκῶν·

ΧΡΟΝΙΚΑ

Μάρτιος.

Ἡ τεσσαρακοστὴ καὶ αἱ ἀπόκρεω. — Ἡ
Ἰταλικὸν caffè Chantant. — Φιλαρμονικὴ ἐ-
ταιρεία «ἡ Εὐτέρπη». — Cabinet de lecture. —
Ἐρωτικὰ ἀνέκδοτα.

I

Ὁ μονότονος καὶ μελαγχολικὸς τῶν
κωδῶνων ἤχος, οἱ ῥινοπρόφερτοι ψαλμοὶ
καὶ ὕμνοι τῶν εὐτραφῶν ἱερέων καὶ ἰσχυρῶν
ψυχῶν, αἱ γονυκλισίαι καὶ οἱ θρησκευ-
τικοὶ ψιθυρισμοὶ τῶν ὑπὸ τοῦ κόσμου λη-
σμονηθέντων καὶ εἰς τὸν Θεὸν προσκυ-
ληθέντων γραηδίων, διεδέχθησαν τὰ εὐ-
θυμα ἄσματα καὶ τὰς ὠρυγὰς τῶν προσω-
πιδοφόρων καὶ τῶν ἐξασκούντων τὸ πρ-
λυτιμώτερον τῶν προνομίων των συνταγ-
ματικῶν πολιτῶν. Τὰς πολυποθίτους καὶ
προσφιλεῖς ἡμέρας τῆς τρέλλας καὶ πα-
ραφροσύνης, καθ' ἃς οἱ πλεῖστοι λησμο-
νοῦσι σχεδὸν ἑαυτοὺς, τὴν ἡλικίαν καὶ τὴν
θέσιν των, διεδέχθησαν ἡμέραι μονοτονίας,
προσευχῆς καὶ νηστείας, ἐν αἷς δύναται
τις διὰ τῆς μετανοίας νὰ ἐξοφλήσῃ τὰ
ἔργα ἢ λόγῳ ἢ διανοίᾳ πεπραγμένα ἀ-
μαρτηματὰ του. Ἡ παραφορὰ καὶ εὐθυ-
μία καὶ τινων εὐαισθητῶν ἡ καρδιακὴ γα-
λήνη ἀπώλετο μετὰ τῆς Κυριακῆς τῆς
τυροφαγοῦ.

Κύριε τῶν δυνάμεων, ψάλλει ὁ ἐκ
κρομμύων καὶ σκοροδῶν ἀπώζων ψάλτης
τοῦ κυρίου, μεθ' ὅλης τῆς δυνάμεως τῶν
πνευμόνων του, ἐν ᾧ ἡ ξανθόκομος καὶ ἐ-
ρωτότροπος δεσποινὶς Δ. . . ἡ χαριεστάτη
καὶ εὐφροσύνη προσωπιδοφόρος τῶν ἀ-
πόκρεω μετὰ τὸ κυανοῦν μετάξινον δομιῶν,
δὲν ψάλλει, ἀλλ' ἀνταλλάσσει ἐρωτικὰς
ὀφθαλμοβολὰς μετὰ τὸν Κύριον τῶν δυνά-
μεων τῆς νεανικῆς τῆς καρδίας, ὅπως ὑ-
πενθυμίση, βεβαίως, εἰς αὐτὸν σκηνὴν τινὰ
γελοῖαν ἢ σοβαρὰν συμβᾶσαν κατὰ τὸν
χρόνον τῶν ἀπόκρεω καὶ τῆς γνωριμίας
των. — Γνωρίζετε, συμπαθεῖς — ἐκ τῆς
ὀκταήμερου νηστείας καὶ τοῦ κόπου τοῦ
χοροῦ—ἀναγνώστριαί μου, ὅτι τὸ καλὸν
ἀπαντᾶται πολλάκις καὶ ἐν τῇ ἀντιθέσει·
καὶ τὸ τρυφερὸν κῆρτε γινόμενον ἐν τῷ

καὶ ἐγὼ, τὴν προσέβλεπον κλαίων,
Θλίβων σάλον ἐντὸς φονικόν.

τὸ ἀτμόπλοιο τέλος ἐφάνη·
τὴν παρέλαβε μᾶλλον νεκράν.
Κ' ἐμὲ πίνοντα καταλιμπάνει
Ἄλγηδόνος φιάλην πικράν.

ὦ! πῶς ἔμεινα ζῶν δὲν γνωρίζω·
πῶς διέσωσα ἔγνος νοός·
Ἄλλ' ὁ δύστηνος ζῶν τί ἐλπίζω,
Ἄφου ζῶ πρὸ πολλοῦ τεθνεώς;

Δι' αὐτῆς ἡ χρυσὴ τοῦ ἡλίου
Δι' ἐμὲ εἶχε λάμψιν ἀκτίς,
Δι' αὐτῆς πᾶσαν τέρψιν τοῦ βίου
Ἰσθανόμην, τὸ πᾶν δι' αὐτῆς.

Ἐλιπούσης, τὸ πᾶν ἠφανίσθη·
σκότος πέριξ μου ἔχω βαθύ.
τοῦ ἡλίου τὸ φῶς ἐσκοτίσθη·
Δι' ἐμὲ ὄλ' ἡ φύσις πενθεῖ.

τῶν πτηνῶν τὰ χαρμόσυνα μέλη
τοῦ Κερβέρου φρονῶ ὠρυγὰς·
τῆς πρώτης τὰ θέλγητρα, βέλη
Ἄναξέοντα πόνου πληγὰς.

Ἐν φρικῶδι Ταρτάρου κολάσει
ζῶ μακράν σου, φιλτάτη ψυχῇ,
εἰς ἀπάτητα ὄρη καὶ δάση
φέρων πάντοτε βῆμα ταχύ.

Ἐρωτῶ περὶ σοῦ τὴν Σελήνην,
τῶν ἀστέρων τὸ φῶς ἐρωτῶ·
Ἄλλ' ἀπάθειαν μόνον λιθίνην
Ἐν αἰθέρι καὶ γῆ ἀπαντῶ.

πῶς μακράν μου διάγεις, φιλτάτη;
Ἡ ὠραία ψυχὴ σου μικράν
Δι' ἐμὲ ἔτι φλόγα φυλάττει;
Μὲ ζητεῖ, κόρ', εἶπέ καὶ μακράν;

Ἄλλὰ φροῦδος πρὸς τί ἐπὶ πλέον
αἰσθημάτων ν' ἀνάπτῃ κρητῆρ;
Ἐπιλάθου ὄνειρων ματαίων.
λαμπρὲ, λάμψον δι' ἄλλους, ἀστήρ·

Ἐγὼ φεῦ! εἰς τὰ σκότη ἄς μείνω,
Ἄφου οὔτω ἐγράφη. Ἄρκει
Ἐνῶ κλαίω μακράν σου καὶ φθίνω
Σὺ ἐν τέρψει νὰ ζῆς διαρκεῖ.

Π. Μ. . . .

εἰπω τοῦ Κυρίου, περιβάλλεται δι' ἱεροῦ τινοῦ καὶ ῥωμαντικοῦ πέπλου, ὃν ἀδυνατεῖ νὰ ἐγειρῇ ὁ ἀνεμος τῆς ἀπάτης. Οὕτω τοῦλάχιστον λέγουσιν αἱ εὐαίσθητοι ἐκεῖναι καρδίαι, αἵτινες δὲν ἔφθασαν εἰσέτι εἰς τὸ τελευταῖον τοῦ ἔρωτος στάδιον, ὅπερ κατὰ τὰς νεωτέρας παρατηρήσεις, εἶναι τὸ τῆς ἀποχωρήσεως καὶ λήθης.

Ὁ ἄνθρωπος τὸ τελειότερον — κατὰ τοὺς Ἑβραίους καὶ τοὺς σοφοὺς — τῶν δημιουργημάτων τοῦ Ὑψίστου, ἡ ὑπερφάνης καὶ ματαιόδοξος αὐτῆ κόνις, ὁπότεν στερεῖται τροφῆς ἰκανῆς νὰ χορηγήσῃ τὴν ἀγαθίστον αὐτοῦ καρδίαν ἐν τῇ παρόντι, στρέφεται πρὸς τὸ παρελθὸν καὶ ἐν ταῖς εἰσαμνήσεσιν αὐτοῦ ἀνευρίσκει τροφήν ἀρκούσαν.

Ἡ τεσσαρακοστὴ, ὡς δὲν ἀγνοεῖτε φιλόδηροί μου ἀναγνώσται, εἶναι τόσοσιν ρεῖδωλῆ, — τοῦλάχιστον πρὸς ἡμᾶς τοὺς λαϊκοὺς — ὥστε οὐδὲν παρέχει μοι — πρὸς τὸ παρὸν — ἄξιον νὰ καταλάβῃ χωρὸν ἐν τοῖς Χρονικοῖς μου καὶ εὐχαριστήσῃ τὴν περιέργειάν σας, διὸ ἐξ ἀνάγκης ὁ ἀνατρέξω εἰς τὸ παρελθὸν, ὡς οἱ χρεωκοποῦντες Ἑβραῖοι εἰς τὰ παλαιὰ τῶν κατὰστικῶν, καὶ θὰ σᾶς εἰπω τινὰ περὶ τῶν καλῶν μας ἀπόκρεω, αἵτινες δὲν παρήλυον, πιστεύω, χωρὶς ν' ἀφήσωσιν ἐκάστω ἡμῶν ἀφορμὴν τινὰ ἀναμνήσεως.

Ἢ προσωπίς, εἶπὸν τινες, ὅτι εἶναι ἐφεύρεσις τοῦ διαβόλου, ὅστις ὀπισθεν αὐτῆς κεκρυμμένος, ἐπιζητεῖ κατὰ τὰς ἡμέρας τῆς ἐκ τῆς ἡδονῆς μέθης τῶν θνητῶν, ὁπαδοὺς μεταξὺ αὐτῶν διὰ τὸν κομματάρχην Βελζεβούλ, τὸν πρό-αἰώνων ἀντιστρατευόμενον τῷ Θεῷ· πλὴν τοῦτο ἡμεῖς οὐδόλως παραδεχόμεθα, ἀλλὰ μετὰ πεποιθήσεως, στηριζομένης ἐπὶ τῆς ἱστορίας καὶ τῶν παραδόσεων, λέγομεν, ὅτι εἶναι ἐφεύρεσις γυναικεία, ἀπ' αὐτῆς τῆς πρωτοπλάστου Εὐκᾶ ἔχουσα τὴν ἀρχὴν τῆς, ἣτις ὡς πρώτην προσωπίδα, ὅπως ἀποκρύψῃ ἑαυτὴν ἀπὸ τῆς ὀφείας τοῦ Θεοῦ, μετεχειρίσθη τὰς ἀβρὰς χεῖρας τῆς. Ἄλλως τε τὸ κρύφιον καὶ μυστηριώδες ἔγκλειται ἐν αὐτῇ τῇ γυναικεία φύσει καὶ ἐπομένως, ἀφοῦ πᾶσα γυνὴ δύναται νὰ ἀπατᾶ περὶ τοῦ ἐσωτερικοῦ αὐτῆς, ἐπέζητησε νὰ ἐφεύρῃ μέσον ὅπως ἀπατᾶ, καὶ περὶ τοῦ ἐξωτερικοῦ, ὅπερ καὶ κατώρθω-

σεν. Καὶ ἀληθῶς πόσαι δεσποινίδες καὶ κυρίαί, ἀπόβλητοι τοῦ κήπου τῆς ὠραιότητος καὶ νεότητος, ὑπὸ τὴν αἰγίδα τῆς προσωπίδος ἀντήλλαξαν τόσα αἰσθήματα καὶ λόγους τρυφεροτάτους μετ' εὐτυχῶν τινῶν θνητῶν, οἵτινες θὰ ἐφαντάζοντο ἴσως ὑπ' αὐτὴν κεκρυμμένας τὰς Ὀλυμπίας θεότητας· πόσαι θὰ ἐπέισθησαν ὅτι εἰσὶν ἀληθῶς ὠραῖαι, ἀλλ' ὅτι ὁ ζηλότυπος καθρέπτῃς τῶν τὰς ἀπατᾶ· καὶ πόσαι θὰ ἠρυθρίασαν ὑπὸ τὴν προσωπίδα τῶν ἀκούουσαι τὰ στερεότυπα καὶ ψευδῆ ἐγκώμια περὶ τῆς ὠραιότητος καὶ εὐφυΐας τῶν παρὰ τῶν καλῶν ἐκείνων ἐρωτολήπτων, οἵτινες νομίζουσιν ὅτι κατέχουσιν εἰς τοὺς ὀφθαλμοὺς αὐτῶν κατακτητικὸν πῦρ καὶ εἰς τὰς ὀχληρὰς περιποιήσεις ὑποδουλωτικὸν τρόπον. Καλὸν εἶναι νὰ εὐχαριστῆται τις ἀπατώμενος.

— Ὡ καὶ ἄλλοι μασκαράδες, ἀναφωνεῖ ἡ χαριεστάτη δεσποινίς Ε. . . καὶ ἀφήσασα τὸν ὀχληρὸν γείτονά τῆς μετ' ἡμίσειαν ἐρωτικὴν λέξιν εἰς τὸ στόμα, σπεύδει πρὸς τοὺς εἰσορμήσαντας ἐν τῇ αἰθούσῃ προσωπιδοφόρους, οἵτινες ἐπλήρωσαν αὐτὴν θορύβου καὶ φωνῶν. Πάντες ἐγκαταλείπουσι τὰς θέσεις τῶν, στρέφονται περὶ αὐτοὺς καὶ ἀνταλλάσσουν μετ' αὐτῶν θωπείας καὶ λέξεις καὶ ἐνίοτε λόγους πικροὺς — διὰ τοὺς ξεμασχάρωτους. Μὴ σᾶς φαίνεται τοῦτο παράδοξον, φίλοι ἀναγνώσται τῶν ἐπαρχιῶν καὶ τοῦ ἐξωτερικοῦ. Ἀρκεῖ προσωπιδοφόρος τις νὰ εἰσέλθῃ εἰς οἰανδήποτε αἶθουσαν καὶ δύναται νὰ σὲ θωπεύσῃ, νὰ χορεύσῃ μεθ' οἰανδήποτε κόρης, νὰ εἰπῇ αὐτῇ ὅ,τι φθάσῃ, νὰ προσβάλῃ, νὰ ἀπέλθῃ χωρὶς νὰ εἰπῇ τίς εἶναι καὶ νὰ ἀφήσῃ τὸν οἰκοδεσπότην κεχρηνότεν καὶ σκεπτόμενον περὶ τοῦ τίς ἦτο ὁ εὐφυὴς μασκαρᾶς ὅστις τόσοσιν καλὰ τὸν ἐπῆραξεν. Ὅπως δὲν δυνάμεθα νὰ ἀρνηθῶμεν ὅτι αἱ ἀπόκρεω τῶν Ἀθηναίων πλησιάζουσι πρὸς τὰς τῆς Βενετίας καὶ ὅτι ἡ εὐθυμία καὶ ζωηρότης τῶν Ἀθηναίων κατὰ τὰς ἡμέρας ταύτας εἶναι ὑπερβολικὴ ἐξ εὐχαριστήσεως. Λέγεται ὅτι μικρὰ τις δεσποινίς ἐπὶ ἓνα μῆνα κατεγίνετο πρὸς ἐτοιμασίαν τῆς ἐκ χάριτος κεχρωματισμένου μασκαρατικῆς τῆς ἐνδυμασίας καὶ ὅτι κυρία τις κατέστρεψεν ὠραιότατον μεταξωτὸν φόρεμα μετασκευάσασα αὐτὸ εἰς δομινὸν, ὅπερ

οὐδόλως, βεβαίως, εὐχαρίστησε τὸν κύριον σύζυγόν τῆς· πλὴν τὰ τοιαῦτα εἶναι ἐλάχιστα πρὸς τὰ συμβαίνοντα συνήθως κατὰ τὰς ἡμέρας ταύτας.

Καὶ ἤδη λήθην ἐπιρρίπτοντες ἐπὶ τοῖς κατὰ τὰς ἀπόκρεω πεπραγμένοις καὶ ἐπευχόμενοι ἡμῖν, εὐγενεῖς μου ἀναγνώσται, καὶ τοῦ χρόνου καὶ τοῦ χρόνου, ῥίψωμεν ἐν βλέμμα — παροδικὸν — ἐπὶ τὰ *caffès Chantants*, τὰ κατὰ τὰ ταῦτα διασκεδαστήρια, τὰ τοσοῦτον ἀπασχολοῦντα τὰς πολυτίμους στιγμὰς τῶν νεκρῶν — καὶ μὴ — ἀπογόνων τοῦ Ἀλκιβιάδου καὶ Φωκίωνος καὶ ἐκμυζῶντα τὰ βαλάντια αὐτῶν.

II.

Ὁ ὑπερβολικὸς καὶ πρόωρος καύσων ἐν μηνὶ Μαρτίῳ, προερχόμενος, ὡς πιστεύεται, ἐκ τῆς προσεγγίσεως τοῦ καταστρεπτικοῦ ἐκείνου κομήτου, ὅστις καθέτως πρὸς ἡμᾶς βαινῶν, θὰ συγκρουσθῆ, κατὰ τοὺς Γερμανοὺς ἀστρονόμους, μετὰ τῆς πτωχῆς μας σφαίρας, ὡς τὰ ὠὰ τοῦ Πάσχα, — ἡ δίκην νεφῶν κυκατίζουσα ἐν ταῖς ὁδοῖς τῶν Ἀθηναίων κόνις, θὰ σᾶς ἠνάγκασε, βεβαίως, κάτοικοι καὶ πάροικοι Ἀθηναῖοι, νὰ ἐξέλθῃτε τῆς πόλεως καὶ ζητήσητε ἀναψυχὴν καὶ ἀνάπαυσιν ὑπὸ τὰ σκιόεντα τοῦ Ἄντρου τῶν Νυμφῶν δένδρα, ὅπου θελητικαί — τοῦλάχιστον δύο — Σειρήνες τῆς Ἰταλίας τόσοσιν γλυκεῖς διαχέουσιν ἤχους διὰ τοῦ βιολίου καὶ τῆς φωνῆς τῶν, θὰ ἐθαυμάσατε τὴν χαρίεσσαν *Eustathia* καὶ θὰ ἐχειροκροτήσατε τὴν καλλιτέχνιν *Teresa* ἣτις διὰ τοῦ βιολίου τῆς ἐκφράζει τὸ πάθος τοῦ ποιητοῦ καὶ τὸ αἶσθημα τοῦ μουσικοῦ. Πλὴν ὁ ὑμέτερος θαυμασμὸς διὰ τὴν μετὰ γῆρον Εὐσταθίαν δὲν ἐξεδηλώθη — μέχρι τοῦδε — εἰμὴ διὰ χειροκροτήματων καὶ καμμιᾶς πάστας, ἐνῶ ὁ ἐνθουσιασμὸς καὶ θαυμασμὸς τοῦ ἐν Σύρῳ φίλου ποιητοῦ διὰ πολὺ ὑψηλοτέρου τρόπου — διὰ τοσοῦτον τρυφερῶν στίχων. Βλέπετε ὅτι καὶ εἰς τὰς ἐμπορικὰς καρδίας τῶν Συριῶν ὑπάρχει ἀρκούντως ζωηρὸν αἶσθημα ὥστε ἐν βλέμμα, — ἐννοεῖται εὐμενὲς ἂν ὄχι καὶ τρυφερὸν — ἔστω καὶ γυναικὸς τοῦ *caffè Chantant*, μεταβάλλει αὐτοὺς εἰς ποιητὰς. Καὶ πρὸς ἀπόδειξιν τῶν λό-

γων μας ἂς ἀφήσωμεν νὰ λαλήσῃ αὐτὸς ὁ ποιητής.

Η ΕΥΣΤΑΘΙΑ

Πῶς δὲν εἶδε τὴν θερμὴν ἐν Σύρῳ Ἰταλίδα, ἣτις μυρία ἔθεσεν εἰς κίνησιν καρδίας; Ἀκόμη ὄμμα ὡς αὐτῆς γλυκύτερον δὲν εἶδα καὶ στόμα τόσοσιν φλογερὸν καὶ πλήρες γοητείας.

Δὲν εἶνε ὅλη τις ἀπλῆ τὸ ὄμμα τῆς τ' ὠραίων; εἶνε πυρίτις, ἤλεκτρον, ἀλλ' ὄχι κοινὴ ὕλη. Ἀνάπτει τὴν πυρίτιδα ἐν βλέμμα μόνον καίον καὶ στάζουν μέθην, ἡδονὴν τὰ ῥοδιὰ τῆς χεῖλις.

Ἄλλὰ δὲν εἶνε φρούριον εὐπόρητον; ἀπέχει εἰς πυροβολοστάσια καὶ λόγων καὶ βλεμμάτων. Τὸ στήθος τῆς τὸ σύμμετρον ὠρακισμένον ἔχει καὶ ἐδαρύνθη τὰς συχνὰς ἐκφράσεις αἰσθημάτων.

Δὲν εἶνε ἡ ἐκπόρησις τῶν καρδιῶν ὁμοίᾳ πρὸς τὴν τῶν ἀκροπόλεων; ὁ Μόλιτκε ἡδυνήθη νὰ ἐκπορθῆσει φρούρια, ἀλλὰ ποτὲ καρδία εἰς τῆς ἰσχύος τοὺς δεσμοὺς δευμά ὑπεβλήθη;

Τοιαύτην ἐννοῶ ἐγὼ τὴν ἴκην τῆς καρδίας. Ἄν μ' ἀγαπήσῃ τις δεῖ τῶν αἰθουσῶν πορθένους ποιητόπειρος, δὲν θεωρῶ αὐτὴν ἐπιτυλίαν. Εἶνε κοινὸς, πολὺ κοινὸς τοιοῦτος ἐρωμένος.

Καὶ μέχρι μὲν εἶδω ὁ ποιητὴς ὑψηλὸς καὶ ἰδανικὸς μίαν ἐπιθυμίαν ἔχει νὰ γαπῇ παρὰ τῇ φιλομεσοῦς Εὐσταθίας καὶ τοῦτο θεωρεῖ νίκην Καθμεῖαν, ἀλλὰ προβαινῶν θερμαίνεται ἐπὶ μάλλον, ἐνθουσιάζεται πλείωτερον καὶ αἱ ἐπιθυμίαι του πολλαπλασιάζονται! Ἐπιθυμεῖ νὰ ἦναι ζῶν ἑαυτῆς, στηθόδεσμος· νὰ γίνεταί λειπόθυμος διὰ τῶν ἀσπασμῶν του καὶ τέλος σηματοφόρος στηριζῶν ἐπὶ τοῦ στήθους τῆς τὴν σημαίαν του. — Τὸ τελευταῖον τοῦτο εἶναι, βεβαίως, ὀλίγον σκληρὸν, ἀλλὰ γίνεται ποιητικὴ ἀδεία — Καὶ ἀφοῦ αὐτὸς μετεβλήθη εἰς τόσα εἶδη πραγμάτων, ἐνόμισε καλὸν νὰ μεταβάλῃ καὶ τὴν φιλότιν του εἰς κάτι τί· καὶ ἰδοὺ μεταβάλλει αὐτὴν εἰς θερμιάστραν πέριξ τῆς ὁποίας θερμαίνει τὰς χεῖρας καὶ τοὺς πόδας του. Ἀκούσωμεν τὸν ποιητὴν:

Ἄς ἤμην ζῶν τῆς ἐγὼ αὐτὴν νὰ περιπέυστω, ἄς ἤμην ὁρηθόδεσμος τῶν τρυφερῶν στήθων τῆς, ὅταν στενάξ' ἡδυπαθῶς ἐξ ἡδονῆς νὰ φρίσσω, νὰ ἔχω ἄσμα ἀληθὲς τὸν ἦχον τῶν παλμῶν τῆς.

Μὴ παραδόξως βλέπετε τὸν ἐνθουσιασμὸν μου. Μὰς Τραβιάτας προτιμῶ νὰ ᾄδω ἐρωμένως, νὰ γίνωμαι λειπόθυμος διὰ τῶν ἀσπασμῶν μου, ἢ ἔρασι τῆς νεάνιδος ἀπίρου, τετριμμένως.

Καίσαρ δεικνύει ἄληθες, ὅστις ἐν μέσῳ πλῆθους κωμάζοντος κ' εἰς ἔσωτος ὁρμῶντος διαχύσει, στήριξε τὴν σημαίαν του ἐπὶ τοῦ νέου στήθους τῆς κόρης, ἣν ἐκόσμησε μὲ τόσα κάλλ' ἢ φύσις.

Προσέξατε τὸ βλέμμα της, τὸ ἄσμα, τὰς κινήσεις, τὸ σύμμετρον ἀνάστημα, τὸ κούφον τῶν ποδῶν της. Ἄν ἐν χειμῶνι παγερῶ πλησίον της καθήσῃ ἔχεις θερμάστραν τὴν τερπνὴν πυρὰν τῶν ὀφθαλμῶν της.

Ὑπὸ τοιαύτην καλλονὴν, ὑπὸ τοσοῦτο σφρίγος Ἐνδέχεται νὰ κατοική ἑρωτικὴ καρδία. Πολλάκις εἰς ἐν βλέμμα της ἐπέρχεται μοι ῥίγος κ' ἐγείρεται παράδοξος ἐντός μου τρικυμία.

Τοιαύτ' ἡ κόρ' ἢ ἰταλὶς τῆς Εὐῆας Εὐσταθία, ἦν ἄγγελον ἀποκαλεῖ, ὅστις ἐμπρός της πίνει· ἐγὼ δὲ ἐν της φίλημα ἀφίνω τὰ βιβλία, καὶ ἴσως καὶ ἐπίσκοπος τὰ ῥάσα του ἀφίνει.

Ἄλλ' ἄς ἀφήσωμεν τὸν εὐαίσθητον ποιητὴν θρηνοῦντα ἴσως διὰ τὴν ἀναχώρησιν τῆς προσφιλοῦς του Εὐσταθίας καὶ τὰ θύματα τῆς Σύρου διὰ τὴν ἀπώλειαν τῶσων αἰσθημάτων καὶ οὐχὶ ὀλιγωτέρων χρημάτων των, καὶ τραπῶμεν εἰς κοινωφελέστερα καὶ σπουδαιότερα ἀντικείμενα.

III.

Πρὸ πολλοῦ, ὡς γνωστὸν, συνέστη ἐνταῦθα τὸ πρῶτον φιλαρμονικὴ ἐταιρεία ὑπὸ τὴν ἐπωνυμίαν ἢ «*Εὐτέρπη*» ἀποτελουμένη ὑπὸ φιλομούσων μελῶν ἀμφοτέρων τῶν φύλων, ὑπὸ τὴν προστασίαν τῶν Α. Α. ΜΜ. τοῦ βασιλέως καὶ τῆς βασιλίσσης διατελοῦσα καὶ σκοποῦσα καθ' ὅλου μὲν τὴν προαγωγὴν τοῦ μουσικοῦ αἰσθήματος, ἰδίᾳ δὲ τὴν σπουδὴν καὶ ἐκτέλεσιν μουσικῶν συνθέσεων καὶ τὴν διδασκαλίαν τῆς μουσικῆς. Ἡ ἐταιρεία αὕτη διὰ τῆς ἐνεργείας τῶν μελῶν της προαγομένη καὶ διὰ τῶν μηνιαίων δραχμῶν αὐτῶν συντηρουμένη οὐδεμιᾶς ἄλλης εἴτε κυβερνητικῆς εἴτε παρὰ τῶν ὁμογενῶν συνδρομῆς ἠξιώθη μέχρι τοῦδε, ἐκτὸς τῆς 500δράχμου τοῦ φιλογενεστάτου Ἄνδρ. Συγγρῶ. Τοιαῦται, δυστυχῶς, κοινωφελεῖς ἐταιρίαι καὶ σύλλογοι, μὴ ἔχουσαι σκοπὸν πολιτικὸν ἢ κομματικὸν οὐδεμιᾶς τυγχάνουσι παρ' ἡμῖν ὑποστηρίξεως καὶ μερίμνης καὶ ἀφίνονται νὰ ζῶσιν, ἐὰν δύνανται διὰ τῶν ἰδίων αὐτῶν δυνάμεων. Ἡ προ-

θυμία τῶν μελῶν αὐτῆς καὶ ἐπιμέλεια, ἡ ἐνεργεία καὶ προσπάθεια τοῦ ἀξιοτίμου προέδρου Κυρ. Μολᾶ καὶ ὁ ἀκάματος καὶ ἀφιλοκερδὴς ζῆλος τοῦ μουσικοδιδασκάλου Παριζίνη καὶ τῶν ἄλλων καλλιτεχνῶν, κατώρθωσαν ἐν βραχεῖ χρόνῳ νὰ ἀναδείξωσι τὴν ἐταιρίαν ταύτην καὶ δὴ κατὰ τὸν λήγοντα ἤδη μῆνα ἐδόθη παρὰ τῶν μελῶν αὐτῆς ἡ πρώτη μουσικὴ συναυλία ἐν τῇ μεγάλῃ οἰκίᾳ τοῦ ταμῖα αὐτῆς κ. Δημ. Καλλιφορνᾶ, καθ' ἣν ἐξετελέσθησαν ἐνώπιον φιλομούσου ἀκροατηρίου ἀμφοτέρων τῶν φύλων ἐκλεκτὰ μουσικὰ τεμάχια μελοδραμάτων καὶ φαντασίαι καὶ ἐψάλθησαν ὑπὸ τοῦ χοροῦ τῇ βοήθειᾳ τῆς ὀρχήστρας διάφορα ἄσματα. Κατὰ τὴν 26 Ἀπριλίου δοθῆσεται δευτέρα γενικωτέρα συναυλία, ἐν ἣ θέλουσι λάβει μέρος, πλὴν τῶν τακτικῶν, καὶ πλεῖστα ἐκτακτὰ μέλη, ὡς ἐπίσης μαθηταὶ καὶ μαθήτριά. Ἡθέλαμεν προκαλέσει τὴν συνδρομὴν τῆς Κυβερνήσεως ἐπὶ τῆς Ἐταιρίας ταύτης ἂν δὲν ἐγνωρίζομεν ὅτι οὐδόλως τὰ τοιαῦτα καθιδρύματα λαμβάνονται ὑπ' ὄψιν μεταξὺ τῶν σπουδαίων ἔργων τῶν Κυβερνήσεων, τῶν παύσεων δηλαδὴ τῶν διορισμῶν καὶ μεταθέσεων τῶν ὑπαλλήλων.

Τῇ πρωτοβουλίᾳ καὶ ἐνεργείᾳ τοῦ συντάκτου τοῦ Βήματος Κυρ. Γ. Α. Νικολοπούλου συνέστη καὶ πρὸ μηνὸς ἠοικήθη ἐνταῦθα Ἄγνωστήριον — *Cabinet de lecture*, — οὗτινος ἡ ἔλλειψις κατέστη πρὸ πολλοῦ ἐπαισθητή. Ἐν τῷ ἀναγνωστηρίῳ τούτῳ, εὐρισκομένῳ εἰς τὴν μίαν τῶν μεγάλων αἰθουσῶν τοῦ Ξενοδοχείου τοῦ Στέμματος, πολυτελῶς εὐπρεπισμένῳ, εὐρίσκει τις καὶ ἀντὶ μικρᾶς ἐτησίως συνδρομῆς δύναται ν' ἀναγινώσκῃ ὅλας τὰς ἑλληνικὰς ἐφημερίδας καὶ περιοδικὰ συγγράμματα καὶ τὰ σπουδαιότερα περιοδικὰ φύλλα τῆς Εὐρώπης. Τοιαύτη ἢ ἐν αὐτῷ ἐπικρατοῦσα ἡσυχία καὶ τάξις, ὥστε προκαλεῖ καθ' ἐκάστην τοὺς δικαίους ἐπαίνους οὐχὶ μόνον τῆς Ἀθηναϊκῆς κοινωνίας, ἀλλὰ καὶ αὐτῶν τῶν ἐπισήμων ζέων, οἵτινες ἐπισκέπτονται τακτικῶς αὐτό. Ὁ πρέσβυς τῆς Ἀμερικῆς ἐπισκεφθεὶς αὐτό καὶ μεγάλως εὐχαριστηθεὶς, ἔπεμψεν αὐθορμήτως πρὸς χρῆσιν του τὴν ἐπίσημον Ἀμερικανικὴν ἐφημερίδα *Typhada*, ὃ δὲ διάσημος

δημοσιογράφος Ῥιγγῶ, εἰσελθὼν ἐν αὐτῷ καὶ ἐκπλαγεὶς διὰ τὴν ἀκραν ἡσυχίαν ἔγραψεν ἐν τῷ ἡμερολογίῳ του, ὅτι ἐθαύμαζε πῶς μεταξὺ τῶν 11 — 12 εὐρισκομένων ἐκεῖ ἀναγνωστῶν ἐτιρεῖτο τοιαύτη τάξις καὶ τοσαύτη ἡσυχία ἐνῷ δὲν ἦσαν Γερμανοί.

IV

Ἡ πλήρης καλλονὴν καὶ ὠραιότητα καθέδρα ἄλλοτε μὲν τῶν Χριστιανῶν Κωνσταντίνων καὶ νῦν τῶν Ὀθωμανῶν Σουλτάνων, δὲν παύει συγχρόνως οὔσα καὶ ἡ προσφιλεῖς τοῦ υἱοῦ τῆς Κύπριδος καθέδρα, ἐν ἣ διαδραματίζει τόσα καὶ τόσα συμβάντα κινουῦντα ὅτε μὲν τὴν ἐκπληξίν καὶ τὸν οἶκτον, ὅτε δὲ τὸν γέλωτα καὶ τὰ δάκρυα. Πρὸ ὀλίγων ἐτι ἡμερῶν εἶχε φαιδρύνει ἡμᾶς τὸ ἀνέκδοτον τῆς ἐρωτοτρόπου ἐβδομηκοντούτιδος, ἥτις τὴν παρμονὴν τῶν γάμων τοῦ υἱοῦ της λαβοῦσα ὅτι πολῦτιμον καὶ τιμαλφές εἶχεν ἐν τῇ οἰκίᾳ της, ἐδραπέτευσε, οὐχὶ μετὰ τοῦ χάρου, ὡς θὰ ἐπερίμενες, ὠραία μου ἀναγνώστρια, ἀλλὰ μετὰ τοῦ ἡγαπημένου της ἐραστοῦ, ἄγνωστον διὰ ποῦ· καὶ ἤδη ἕτερον συμβάν ἐρωτικόν, πλὴν τραγικόν, μᾶς συνεκίνησε μέχρι δακρύων. Ἰδοὺ δὲ πῶς περιγράφουσιν αὐτὸ αἱ τῆς τῆς Κωνσταντινουπόλεως ἐφημερίδες: «*Νέον οἶκτρον θῦμα κατέγραψεν αὐθις ὁ ἔρωσ ἐν τῇ βιβλίῳ αὐτοῦ. Νεᾶνις τις, εἰς ἣν οἱ γονεῖς της ἐπέτρεπον νὰ συζευχθῇ τὸν ἐκλεκτὸν τῆς καρδίας αὐτῆς, παρουσίαζεν ἀπὸ τινος σημεία φρενοβλαβείας. Οἱ γονεῖς της βλέποντες τοῦτο ἀπέστειλαν αὐτὴν εἰς συγγενικὴν τινα οἰκίαν ἐν Παγκαλίῳ ἐλπίζοντες ὅτι ἡ μετατόπισις αὕτη ἠδύνατο νὰ τὴν ὠφελήσῃ. Δυστυχῶς ὅμως τὴν ἐπαύριον, ἡ νεᾶνις ἐγένετο ἀφανής· ἀναζητήσεων δὲ γενομένων εὐρεθῆ ἐντὸς τοῦ φρέατος, ἐνθα ἐρρίφθη ἐκουσίως συνεπείᾳ τῆς παραβλάψεως τῶν φρενῶν αὐτῆς.» Δυστυχῆς Σαπφῶ! Σὺ ὡς ψυχὴ μεγάλη εὐρείαν ἐζήτησας ἄβυσσον, ὅπως κατασβέσης τὴν κατακαίουσαν τὴν νεαρὰν καρδίαν σου διὰ τὸν σκληρὸν Φάωνα πυρκαϊάν, αἱ δὲ ἀπόγονοί σου, μικραὶ τὰς φρένας καὶ στεναὶ τὴν καρδίαν ἐντὸς στενῶν ὀπῶν φρεάτων, ἐν μέσῳ μικρᾶς ποσύτητος ὕδατος δίδουσι τέλος εἰς τὴν ἐ-*

ρωτικὴν αὐτῶν ἀπόγνωσιν. Καὶ ὅμως πρὸ τῶν ὀφθαλμῶν αὐτῶν ἔχουσι τὸν ἀεὶρσον Βόσπορον, ὅστις διὰ τῶν ἀπείρων αὐτοῦ θελγήτρων προσκαλεῖ καὶ αὐτοὺς τοὺς ψυχροὺς τὴν καρδίαν καὶ ἡσύχους τὸν νοῦν εἰς τὰς θελητικὰς του ἀγκάλας. Ὅποιοι καιροί. Ὅποια ἦθη!

ΑΝΕΚΔΟΤΑ

Ὁ Φῶξ εἶχε δανεισθῆ παρὰ διαφόρων Ἰουδαίων σημαντικὰ ποσά, καὶ ἐπερίμενε νὰ κληρονομήσῃ ἕνα τῶν θείων του ὅπως τὰ πληρώσῃ. Δυστυχῶς ὁ θεὸς του οὕτως ἐνυμφεύθη καὶ ἐγέννησεν υἱόν. Ὅτε ὁ Φῶξ τὸ ἔμαθεν, εἶπε· «*Τὸ τέκνον τοῦτο εἶνε ὁ Μεσσίας καὶ ἔρχεται εἰς τὸν κόσμον πρὸς καταστροφὴν τῶν Ἰουδαίων.*»

Θεὸς τις ἐλέγχων τὸν ἀνεψιὸν του διὰ τὰς μωρὰς δαπάνας του, εἶπεν αὐτῷ: Πανταχοῦ ἔχεις χρέη, χρεωστεῖς εἰς τὸν Θεὸν καὶ τὸν Διάβολον. Ἰσα ἴσα, θεέ μου, ὑπέλαβεν ὁ ἀνεψιός, ἀνέφερες τὰ δύο πρόσωπα εἰς ἃ μόνον δὲν χρεωστῶ.

Ἐν ἀπάσαις σχεδὸν ταῖς ἐκδόσεσι τοῦ Βολταίρου ἀπαντῶνται πάμπολλα ἔργα, μὴ ἀνήκοντα αὐτῷ, ἂν καὶ οἱ ἐκδῶται ὡς τοιαῦτα δημοσιεύουσιν αὐτά. Τοῦτο ἠνάγκασε τὸν μέγαν ποιητὴν νὰ εἴπῃ: Συντάττον τὸν κατάλογον τῶν πραγμάτων μου, ἂν καὶ εἰσέτι δὲν ἀπέθανα καὶ ἕκαστος συνενδόνει τὰ ἐπιπλά του ὅπως ὠφελούμενος τῆς εὐκαιρίας ταύτης τὰ πωλήσῃ.

Ἐν Λονδίῳ τὸ πάλαι αἱ γυναῖκες δὲν ἀνέβαινον ἐπὶ τῆς σκηνῆς, τὰ πρόσωπα δ' αὐτῶν ὑπεκρίνοντο ἄνδρες μετημφισμένοι. Ἡμέραν τινα τοῦ βασιλέως Καρόλου ἀνυπομονοῦντος διὰ τὴν βραδύτητα τῆς ἐνάρξεως τῆς παραστάσεως, ὁ διευθυντῆς δικαιολογούμενος εἶπεν αὐτῷ: «*Ἡ βασίλισσα δὲν ἐξυρίσθη ἀκόμη.*»

Μαλέκ, ὁ βεζήρης τοῦ Καλίφου Μοστοῦδὶ νικήσας ἐν μάχῃ τινὶ τοὺς Ἕλλη-

νας συνέλαβεν αίχμάλωτον τὸν αὐτοκράτορα αὐτῶν. Προσκαλέσας δὲ τὸν ἡγεμόνα τοῦτον εἰς τὴν σκηνὴν του τὸν ἠρώτησε πῶς ἐπιθυμεῖ νὰ τὸν μεταχειρισθῆ; ἂν πολέμῳ ὡς βασιλεὺς, ἀπεκρίνατο ὁ αὐτοκράτωρ, ἀπόπεμψόν με· ἂν ὡς ἔμπορος, πώλησόν με· ἂν ὡς κρεουργός, σφάζον με.» Ὁ Μωαμεθανὸς στρατηγὸς τὸν ἀπέπεμψεν.

Ἐν δείπνῳ τινι Ἀγγλικῷ κατὰ τὴν συνήθειαν ἐγένετο πρόποσις καὶ ὑπὲρ τῶν γυναικῶν ὅθεν ὁ Μιλὸρδος Β. . . . εἶπε· «Προπίνω ὑπὲρ τοῦ ὠραίου φύλου τῶν δύο ἡμισφαιρίων.» Καὶ ἐγὼ ἀπεκρίθη ὁ Μαρκήσιος Γ. ἀπροπίνω ὑπὲρ τῶν δύο ἡμισφαιρίων τοῦ ὠραίου φύλου.»

Ἐσπέραν τινα κλέπται προσέβαλον τὴν Κυρίαν Κόρνουελ. Εἰς ἐξ αὐτῶν, εἰσελθὼν εἰς τὸ ὄχημά της, ἐπέθηκεν τὴν χεῖρα ἐπὶ τοῦ στήθους της· ἀλλ' αὐτὴ χωρὶς νὰ ἐκπλαγῆ ἀπώθησε τὴν χεῖρά του λέγουσα· «Οὐδὲν θὰ εὔρης, φίλε μου· δὲν ἔχω οὔτε ἀδάμαντας, αὔτε μαστοὺς.»

Ὁ προκάτοχος τοῦ νῦν βασιλέως τῆς Πρωσσίας εἶχεν ὡς ὑπασπιστὴν, τὸν συνταγματάρχην Μαλασούσκι, ἔχοντα μικρὰν περιουσίαν καὶ ζῶντα πτωχικῶς. Ἡμέραν τινα ἀποστέλλει αὐτῷ μικρὸν χαρτοφυλάκιον, ἐν σχήματι βιβλίου, ἐντὸς τοῦ ὁποίου εἶχε θέσει 500 τάλληρα. Μετὰ τινα χρόνον ἀπαντήσας τὸν ἀξιωματικόν· «Ἐ! τῷ εἶπε, πῶς σοὶ ἐφάνη τὸ σύγγραμμα, τὸ ὁποῖον σοὶ ἔπεμψα; — Ἐξαίρετον, μεγαλειότατε, ἀπήντησεν ὁ συνταγματάρχης καὶ τοσοῦτον μάλιστα κινουὺν τὸ διαφέρον, ὥστε περιμένω μετ' ἀνυπομονησίας τὸν δεῦτερον τόμον. — Ὁ βασιλεὺς ἐμειδίασε καὶ ὅτε ἦλθεν ἡ ἑορτὴ τοῦ ἀξιωματικοῦ τῷ ἀπέστειλε νέον χαρτοφυλάκιον ἐντελῶς ὅμοιον τῷ προηγουμένῳ μετὰ τῶν λέξεων τούτων ἐπὶ κεφαλῆς τοῦ βιβλίου· «Τὸ σύγγραμμα τοῦτο ἀποτελεῖται ἐκ δύο μόνον τόμων.»

Ὁ Πιρὼν εἰσῆρχετο εἰς τὴν αἴθουσαν μεγάλου τινὸς Κυρίου, καθ' ἣν στιγμὴν οὗτος προέπεμπε τινα ἐπίσης μέγαν Κύριον ἀποσυρόμενον. Ἐπειδὴ δὲ ὁ τιτλο-

φόρος οὗτος ἀντὶ ἐστάθη ἐξ ἀδρόφροσύνης εἰς τὴν θύραν· «Περάσετε, Δοῦξ, τῷ εἶπεν ὁ οἰκοδεσπότης, ὁ κύριος εἶνε ποιητής.— Ἄφοῦ ἐγνώσθησαν τὰ ἐπαγγέλματα, εἶπεν ὁ Πιρὼν, λαμβάνω τὴν θέσιν μου.» Καὶ ἐπέρασε πρῶτος.

Εἰς βαρυτάτην του ἀσθένειαν ὁ ἀσθεὺς Urisepo, ὅστις ἐροδεῖτο τὸν Διάβολον προσεκάλεσε τὸν πάτερ Νεβίλ· «Πάτερ μου, τῷ εἶπε, βλέπων αὐτὸν εἰς τὸ προσκεφάλαιόν του, δὲν ἐπεθύμουν νὰ ὑπάγω εἰς τὴν Κόλασιν.» — Ἐὰν ἐξακολουθῆτε γράφοντες κωμικὰ μελοδράματα, ἀπεκρίθη, ὁ Ἰησοῦίτης δὲν εἶνε ἀπίθανον νὰ τὸ πάθετε· καὶ δὲν θὰ καῆτε μόνον εἰς τὴν Κόλασιν, ἀλλὰ θὰ σᾶς συμβῆ καὶ ἄλλο τι χειρότερον. — Τί λοιπὸν, εἶπεν ὁ ἀσθενὴς τρέμων; — Θὰ συριχθῆτε, διαστυχῆ μου φίλε.

ΛΥΣΙΣ

τοῦ ἐν τῷ 12 φυλλαδίῳ τοῦ ἔκτου ἔτους αἰνίγματος.

Προμηθεύς. — Θεῖθε.

ΑΙΝΙΓΜΑ Α'.

Εἰς τῶν φυτῶν τὴν ἀνθηρὰν ἀνήκω κοινωνίαν,
Κ' εἰς τῶν βουνῶν τοὺς πρόποδας ἀρέσκομαι νὰ
[κῆμαι·

Πλὴν καταντῶ εἰς τῶν θνητῶν νὰ πείσω τὴν κοιλίαν,
Σπουδαίως ἀλλοιούμενον καὶ ὄχι καθὼς εἶμαι.
Ἄν τῶν τριῶν μου ἀρχικῶν γραμμάτων στερτηθῶ,
Βοσκὸς πρὸ σοῦ παρίσταμαι καὶ ἀναξ ταῦτοχρόνως,
Ὅστις αἰτία ἔγεινα αἱματηροῦ ἀγῶνος·

Διότι ἐτυχέ ποτε κ' ἐγὼ νὰ ἐρασθῶ.
Καὶ ἂν ἐκ νέου ἐπραττες, ἀλλὰ οὐχὶ ὡς πρῶτον,
Καὶ μοῦ ἀφῆρεις ἀπεινῶς τὴν κεφαλὴν μου μόνον,
Θὰ μ' ἴσῃς εἰς κλαγγὴν ξιφῶν καὶ εἰς κυμβάλλων
[κρότον

Θεὸν αἱμάτων ἔχοντα ἐν τῷ Ὀλύμπῳ θρόνον.
Κ' ἐκ τούτου ἂν τὸ ἀρχικόν μου ἀφαιρέσης γράμμα,
Εἰς μέλος θὰ μεταβληθῶ εὐθὺς τοῦ σώματός σου·
Ἄλλ' ἂν μ' ἐκεφαλόκοπτες ἐκ νιού· ἐν τῷ ἅμα
Ὅχ ἐγενάμην ἢ ἰσχύς καὶ ῥώμη τῆς ἀρκῆς σου.

N. Γ. ΚΑΡΑΓΑΙΝΝΗΣ.

Τῷ πρώτῳ ἐξ Ἀθηνῶν πέμψοντι ἡμῖν τὴν λύσιν τοῦ ἀνωτέρω δωρηθήσεται τὸ συγκινητικώτατον δράμα «Τὸ Χαρτοφυλάκιον» ὁμοίως καὶ τῷ ἐκ τῶν Ἐπαρχιῶν. Εἰς δὲ τὸν ἐκ τοῦ Ἐξωτερικοῦ, τὸ ὠραῖον μυθιστόρημα «Ὁ Παράφρων Ἐρημίτης.»